

З В І Т
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ПРО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2018 РІК

Зміст

Аналіз економічного і соціального розвитку області у 2018 році	4
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ	6
Джерела формування та фінансування заходів	6
Фінансовий стан суб'єктів господарювання.....	9
РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ	10
Розвиток підприємництва	10
Формування конкурентного середовища	12
Регулювання роздрібних цін.....	15
Розвиток ринкової інфраструктури.....	16
МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ	18
Інвестиційна діяльність	18
Закупівля товарів, робіт, послуг за державні кошти	22
Реалізація обласних комплексних та цільових програм.....	23
РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	24
Енергозабезпечення та енергозбереження.....	24
Промисловість.....	28
Агропромисловий комплекс	31
Транспорт та дорожнє господарство.....	35
Науково-технічна сфера.....	38
Виробництво споживчих товарів та послуг	42
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	43
СОЦІАЛЬНА СФЕРА	46
Демографічний розвиток, підтримка дітей та сім'ї.....	46
Зайнятість населення та ринок праці.....	49
Грошові доходи населення	52
Соціальний захист населення.....	53
Соціальний захист населення, постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи	55
Пенсійне забезпечення.....	57
Житлово-комунальне господарство.....	58
Будівництво соціальної та житлової інфраструктури.....	64
Містобудівна діяльність.....	67

Формування спроможних територіальних громад	69
ГУМАНІТАРНА СФЕРА.....	70
Охорона здоров'я	70
Освіта.....	74
Культура	77
Фізична культура і спорт.....	79
Туризм	81
Молодіжна політика	83
Національно-патріотичне виховання.....	84
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	86
Охорона навколишнього природного середовища	86
Техногенна безпека	89
Охорона праці.....	90
Забезпечення правопорядку і безпеки людини	91
Інформаційна політика та електронне врядування.....	92
Додатки	96

Аналіз економічного і соціального розвитку області у 2018 році

Протягом 2018 року облдержадміністрація разом з місцевими органами виконавчої влади спрямовувала свою діяльність на активну роботу щодо впровадження загальнодержавних реформ, організацію виконання положень Конституції та Законів України, забезпечення реалізації заходів, визначених актами та дорученнями Президента України і Кабінету Міністрів України, зокрема Стратегією сталого розвитку "Україна-2020" (схвалена Указом Президента України від 12 вересня 2015 року № 5/2015), Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року № 385), Планом заходів на 2018-2020 роки з її реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 року № 733), Стратегією розвитку Київської області на період до 2020 року (затверджена рішенням Київської обласної ради від 04 грудня 2014 року № 856-44-VI) та Планом заходів з реалізації у 2018-2020 роках Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року (затверджений рішенням Київської обласної ради від 10 жовтня 2018 року № 494-23-VII). Крім цього, вжито заходів щодо виконання завдань, передбачених Програмою соціально-економічного та культурного розвитку Київської області на 2018 рік (затверджена рішенням Київської обласної ради від 27.04.2018 № 398-21-VII).

Київська область зберегла перші позиції за основними показниками соціально-економічного розвитку серед регіонів України. Практично у всіх галузях економіки та соціально-гуманітарної сфери області вдалося досягти позитивних зрушень, забезпечити зростання обсягів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції, збільшення потоків інвестиційних ресурсів в економіку області, поживлення діяльності представників малого та середнього бізнесу, що сприяло зростанню надходжень до бюджетів усіх рівнів і дало змогу спрямувати одержані кошти на виконання заходів обласних цільових програм, перш за все соціального спрямування.

За своїм економічним потенціалом область належить до п'ятірки найбільш економічно розвинутих регіонів України. Результати соціально-економічного розвитку області, досягнуті протягом 2018 року, характеризуються такими основними показниками:

- індекс промислового виробництва склав 102,0%, обсяг реалізованої промислової продукції підприємств становив 114,3 млрд грн (у 2017 році – 94,3 млрд гривень);

- обсяг продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств збільшився на 20,7% і склав 17962,0 млн грн (по Україні – 2 місце);

- підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 7401,2 млн грн, індекс будівельної продукції становив 103,9 відсотка;

- оборот роздрібною торгівлі за всіма каналами реалізації збільшився, у порівнянних цінах, на 9,7% і склав 65,6 млрд гривень;

- до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів надійшло 14645,3 млн грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 6,4% більше, ніж у 2017 році;

- до загального та спеціального фондів державного бюджету від області надійшло 62804,6 млн грн, що на 19,3% більше порівняно з 2017 роком;

- на вільні та новостворені робочі місця працевлаштовано 21,9 тис. незайнятих та безробітних осіб, що на 9,3% більше у порівнянні з 2017 роком, рівень працевлаштування безробітних склав 37,8% (у 2017 році – 34,9 відсотка);

- кількість створених нових робочих місць в усіх сферах економічної діяльності збільшилась у 1,5 рази і станом на 01.01.2019 становила 31887 місць;

- середній розмір трудових пенсій порівняно з 2017 роком збільшився на 181,0 грн або на 7,2% та склав 2682,1 гривень;

- середньомісячна номінальна заробітна плата склала 9097,0 грн. (по Україні – 3 місце), що на 26,6% перевищує її розмір за 2017 рік та у 4,7 рази більше рівня прожиткового мінімуму на одну працездатну особу;

- загальний обсяг експорту зовнішньої торгівлі товарами за 2018 рік у порівнянні з попереднім роком зріс на 6,2% і становив 1856,9 млн дол.США. Обсяг імпорту товарів збільшився на 7,1% та склав 3645,3 млн доларів США;

- обсяг капітальних інвестицій склав майже 37,5 млрд грн (по Україні – 3 місце) та, у порівнянних цінах, збільшився на 9,8 відсотка;

- загальний обсяг прямих іноземних інвестицій станом на 31.12.2018 (наростаючим підсумком) становив 1591,6 млн.дол.США (по Україні – 3 місце), у порівнянні з початком 2018 року він збільшився на 2,9 млн доларів США.

Разом з тим, за рядом показників не вдалося досягти позитивних результатів. Через скорочення загальної площі будівництва багатоповерхових житлових будинків внаслідок зниження попиту на житло, що споруджується у районах та містах, розташованих навколо м. Києва, обсяги введеного в експлуатацію житла у 2018 році склали 1541,0 тис.кв.м, що на 10,4% менше, ніж за 2017 рік. Проте, за обсягом житлового будівництва область продовжує займати 1 місце серед інших регіонів України.

Залишається значною загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати, яка у порівнянні з 01.01.2018, збільшилась на 8,4 млн грн або на 6,5% і станом на 01.01.2019 склала 138,1 млн грн, у тому числі борг підприємства-банкрута ПАТ "Авіакомпанія "Аеросвіт" склав 115,8 млн грн (83,9% від загальної суми заборгованості). Заборгованість працівникам економічно активних підприємств, у порівнянні з 01.01.2018, зросла на 8,7 млн грн або в 1,7 рази і станом на 01.01.2019 склала 21,1 млн гривень.

Податковий борг юридичних та фізичних осіб до бюджетів усіх рівнів без урахування пені і боргу підприємств-банкрутів склав 4293,1 млн грн, що, у порівнянні з початком 2018 року, більше на 2511,1 млн грн або у 2,4 рази. Збільшення податкового боргу зумовлено переходом з інших регіонів держави платників податків із податковим боргом на облік до Головного

управління Державної фіскальної служби у Київській області, а також виникненням податкового боргу у результаті контрольно-перевірочної роботи по ПДВ, податку на прибуток та податку на доходи з фізичних осіб.

Проведений моніторинг соціально-економічного розвитку області у 2018 році виявив ряд проблемних питань, які потребують вирішення шляхом мобілізації спільних зусиль місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також суб'єктів господарювання області. Серед них основними є: нестача інвестиційних ресурсів для модернізації та технологічного оновлення виробництва через не вигідні умови кредитування банківськими структурами та обмежені обсяги іноземних інвестицій, невідповідність фахової структури трудових ресурсів потребам ринку, високий рівень енергоємності житлово-комунального господарства.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ

Джерела формування та фінансування заходів

Протягом 2018 року у сфері фінансових ресурсів робота була спрямована на забезпечення наповнюваності бюджетів усіх рівнів шляхом посилення стимулюючої функції податкової системи, поліпшення фінансового стану підприємств, підвищення конкурентоспроможності виробництва, проведення раціональної та результативної податково-бюджетної політики, залучення додаткових ресурсів для наповнення місцевих бюджетів, дотримання жорсткої фінансової дисципліни, підвищення результативності бюджетних видатків із урахуванням фінансової децентралізації місцевих бюджетів.

У 2018 році доходи зведеного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів з державного бюджету (без внутрішніх міжбюджетних трансфертів) склали 77449,9 млн грн, що на 11063,1 млн грн або на 16,7% більше, ніж у 2017 році, та на 8,2% більше, ніж було передбачено Програмою.

За даними казначейського звіту, надходження доходів до державного бюджету від області становлять 62804,6 млн грн, що на 10180,3 млн грн або на 19,3% більше, ніж у 2017 році (на 9,6% більше у порівнянні з показником Програми), у тому числі Головним управлінням Державної фіскальної служби у Київській області забезпечені надходження у сумі 11347,1 млн грн (прогноз – 9022,7 млн грн), Київською митницею ДФС – 49240,9 млн грн (відповідно до Програми – 46741,4 млн грн) та іншими органами – 1616,4 млн грн (Програмою передбачено – 1200,0 млн грн), реверсної дотації – 600,2 млн грн (на рівні прогнозного показника).

Доходи загального та спеціального фондів місцевих бюджетів склали 14645,3 млн грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 882,8 млн грн або на 6,4% більше, ніж у 2017 році та на 2,6% більше передбаченого Програмою показника.

Доходи загального фонду місцевих бюджетів області склали 13070,0 млн грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 2529,2 млн грн або на 24,0% більше у порівнянні з 2017 роком.

Основним джерелом наповнення місцевих бюджетів є податок та збір на доходи фізичних осіб, питома вага якого у доходах загального фонду місцевих бюджетів становить 60,7 відсотка. За 2018 рік надходження податку склали 7930,7 млн грн, що на 28,0% більше, ніж у 2017 році.

Земельного податку та орендної плати за землю надійшло 1218,6 млн грн, що становить 9,3% у загальній сумі надходжень до загального фонду. У цілому по області надходження збільшились на 20,8 млн грн або 1,7 відсотка. Надходження єдиного податку склали 1740,3 млн грн, які порівняно з 2017 роком збільшились на 403,1 млн грн або на 30,1 відсотка.

До загального фонду бюджетів 9 об'єднаних територіальних громад області (Калитянської, Пісківської, Медвинської, Великодимерської, Дівичківської, Фурсівської, Узинської, Тетіївської, Студениківської) за 2018 рік надійшло 429,1 млн грн податків, зборів та платежів (101,5% до уточнених річних планових показників, понад план надійшло 6,4 млн гривень). У порівнянні з 2017 роком (у співставних умовах) надходження збільшились на 83,9 млн грн або на 24,3 відсотка.

З метою поліпшення ситуації з виконання місцевих бюджетів, вишукування додаткових ресурсів для їх наповнення у 2018 році вжито заходів щодо впровадження загальнодержавних реформ у Київській області. Зокрема, продовжується реалізація державної політики стосовно фінансової децентралізації місцевих бюджетів області. Облдержадміністрацією спільно з райдержадміністраціями і міськвиконкомом постійно проводиться робота щодо доопрацювання перспективного плану в частині "фінансові ресурси" по територіальних громадах, які не були затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 1206-р. Видано та прийнято до виконання доручення голови облдержадміністрації від 24.07.2018 № 33-1 щодо недопущення виникнення заборгованості із виплати заробітної плати, відпускних та матеріальної допомоги на оздоровлення.

Для забезпечення своєчасної і якісної підготовки проектів місцевих бюджетів на 2019 рік організовано участь представників управлінь фінансів райдержадміністрацій, фінансового управління Ірпінської міської ради та об'єднаних територіальних громад у тренінгу "Програмно-цільовий метод бюджетування на місцевому рівні".

З метою збільшення надходжень до місцевих бюджетів протягом звітного періоду проводилася робота щодо підвищення рівня виплати заробітної плати. На засіданнях комісій при райдержадміністраціях та міськвиконкомах з питань підвищення рівня виплати заробітної плати заслухано керівників 1788 підприємств та організацій, які виплачують заробітну плату менше встановленого чинним законодавством рівня, з яких 1343 підприємства (75%) вже почали виплачувати підвищену заробітну плату.

Крім цього, за рахунок індивідуальної роз'яснювальної роботи, проведеної працівниками органів державних податкових інспекцій Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області (заслуховування на засіданнях робочих груп в органах державних податкових інспекцій, проведення співбесід, направлення листів керівникам підприємств), ще 1397 підприємств збільшили рівень виплаченої заробітної плати. За результатами проведеної роботи, спрямованої на збільшення рівня заробітної плати, до місцевих бюджетів додатково надійшли кошти у сумі майже 4,0 млн гривень.

Видатки зведеного бюджету області, без урахування внутрішніх трансфертів та кредитування, складають 29495,1 млн грн, у тому числі видатки загального фонду – 22395,2 млн грн (96,8% до уточнених річних планових показників), спеціального фонду – 7099,9 млн грн, (81,4% до кошторисних призначень на рік з урахуванням внесених змін).

На фінансування установ соціально-культурної сфери та соціального захисту населення за 2018 рік спрямовано кошти у сумі 18881,0 млн грн, що склало 84,3% загального обсягу проведених видатків загального фонду, у тому числі на утримання:

- установ освіти – 7259,6 млн грн;
- соціального захисту та соціального забезпечення (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) – 6927,0 млн грн;
- установ охорони здоров'я – 3876,1 млн грн;
- установ культури і мистецтва – 514,8 млн грн;
- установ фізичної культури і спорту – 303,5 млн гривень.

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі фінансування установ соціальної сфери та соціального захисту займають видатки на утримання установ освіти – 38,4%, соціального захисту та соціального забезпечення – 36,7%, охорони здоров'я – 20,5 відсотка.

Загальна сума податкового боргу до Зведеного бюджету за 2018 рік по Київській області зросла на 3960,0 млн грн або у 2,8 рази і станом на 01.01.2019 склала 6138,7 млн гривень. Податковий борг юридичних та фізичних осіб до бюджетів усіх рівнів без урахування пені і боргу підприємств-банкрутів склав 4293,1 млн грн, що, у порівнянні з початком 2018 року, більше на 2511,1 млн грн або у 2,4 рази. Зростання загальної суми податкового боргу допущено у 18 районах та 10 містах обласного значення.

Збільшення податкового боргу зумовлено переходом з інших регіонів держави платників податків із податковим боргом на облік до Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області (у 2018 році на облік перейшли платники податків з боргом у сумі майже 197,0 млн грн), а також виникненням податкового боргу у результаті контрольно-перевірочної роботи по ПДВ, податку на прибуток та податку на доходи з фізичних осіб (найбільші суми: ТОВ "Парком транс" – 2034,1 млн грн та ПП "Петра-Резерв" – 1842,5 млн гривень).

З метою погашення податкового боргу протягом 2018 року вжито відповідні заходи, зокрема, направлено 29157 податкових вимог, описано майна в податкову заставу на суму 151,7 млн грн, направлено 189 позовів до суду щодо звернення стягнення на активи боржників через Державну виконавчу службу на суму 100,3 млн грн, направлено 388 позовів до суду щодо надання дозволу на погашення податкового боргу за рахунок стягнення коштів на суму 2591,2 млн грн, стягнуто коштів з банківських рахунків на суму 3,1 млн грн, за рахунок вилучення готівки стягнуто 0,4 млн грн, направлено 3 звернення до суду щодо надання дозволу на погашення податкового боргу за рахунок заставленого майна боржника на суму 3,4 млн грн, реалізовано заставного майна боржників на суму 0,2 млн гривень.

Фінансовий стан суб'єктів господарювання

Київською обласною державною адміністрацією приділяється увага розширенню можливостей з надання суб'єктам малого і середнього підприємництва фінансово-кредитних та інвестиційних ресурсів.

З метою запровадження механізмів фінансово-кредитної підтримки суб'єктів малого та середнього підприємництва Київської області розроблено проект Програми розвитку малого і середнього підприємництва у Київській області на 2019-2020 роки (схвалено розпорядження голови облдержадміністрації від 25.10.2018 № 602), заходами якої передбачено зокрема й часткове відшкодування відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього підприємництва за пріоритетними напрямками розвитку підприємництва.

За даними Головного управління Державної фіскальної служби в Київській області, загальна кількість прибуткових підприємств загалом по регіону станом на 01.01.2019 становила 65692 одиниці або 41,0% (Програмою передбачалося на рівні 34%), що на 32,8% більше показника на відповідну дату 2018 року та на 31,1% більше прогнозного значення. Питома вага збиткових підприємств регіону за 2018 рік становила 2,1%, проти 2,2% у 2017 році.

Фінансовий результат до оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності склав 1294,6 млн грн прибутку (2017 році – збитки у сумі 1466,8 млн гривень). Малі та середні юридичні та фізичні особи отримали прибутки у сумі 1271,9 млн грн та 1863,9 млн грн відповідно (у 2017 році – прибутки у сумі 594,8 млн грн та прибутки у сумі 409,1 млн грн відповідно). Лише діяльність мікро юридичних та фізичних осіб відмічається збитками у сумі 1841,2 млн грн (у 2017 році – збиток у сумі 2470,8 млн гривень).

РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ

Розвиток підприємництва

Протягом 2018 року Київською облдержадміністрацією реалізовано завдання та заходи щодо підвищення конкурентоспроможності підприємництва області, а також забезпечено поліпшення умов ресурсного та інформаційного забезпечення суб'єктів підприємницької діяльності відповідно до цілей Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року.

У 2018 році затверджено Стратегію розвитку малого та середнього підприємництва у Київській області на період до 2020 року та План заходів щодо її реалізації (рішення Київської обласної ради № 495-23-VII від 10 жовтня 2018 року), що розроблялися у рамках Програми USAID "Лідерство в економічному врядуванні" (ЛЕВ).

Розроблено проект Програми розвитку малого і середнього підприємництва у Київській області на 2019-2020 роки, який схвалено розпорядженням голови облдержадміністрації від 25.10.2018 № 602 та передано Київській обласній раді для затвердження в установленому порядку.

Забезпечено ефективну роботу координаційної ради з питань розвитку підприємництва при Київській облдержадміністрації. З нагоди відзначення Дня підприємця проведено розширене засідання координаційної ради з питань розвитку підприємництва при Київській облдержадміністрації.

Спільно з Мінекономрозвитку України, Державною регуляторною службою України, Головним управлінням Держпродспоживслужби в Київській області проведено понад 60 тематичних семінарів для райдержадміністрацій та представників місцевого самоврядування, а також представників бізнесу Київської області з питань пошуку бізнес-партнерів в Європейському Союзі, реалізації державної регуляторної політики, дотримання законодавства в сферах безпечності харчових продуктів та захисту прав споживачів, впровадження нових форм підтримки та розвитку підприємницької діяльності на селі, зокрема, практичних засад розроблення та реалізації інноваційно-інвестиційних проектів.

Проведено два засідання Керівної Групи проекту "Підвищення конкурентоспроможності українських регіонів та розвиток польсько-українського економічного співробітництва" (06.07.2018 в м. Києві та 05.10.2018 в м. Житомирі).

Політика облдержадміністрації з дерегуляції є одним з основних елементів практичної імплементації нової моделі розвитку України та невід'ємною складовою частиною європейської інтеграції. З метою підвищення ефективності застосування потенційно дієвого механізму виявлення неефективних регуляторних рішень, унеможливлення появи регуляторних актів, які призводять до створення адміністративних, економічних та організаційних перешкод для розвитку підприємництва, є

економічно недоцільними та неефективними, дискредитують діяльність з державного регулювання в сфері економіки регуляторними органами області активізовано роботу з перегляду регуляторних актів на місцях щодо виконання у повному обсязі вимог Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" (далі – Закон), зокрема у частині здійснення відстеження результативності та перегляду регуляторних актів.

Усі регуляторні акти приймалися виключно за обґрунтованої необхідності регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючих проблем. На офіційному веб-сайті обласної державної адміністрації (www.koda.gov.ua) розміщено реєстр власних регуляторних актів облдержадміністрації, а також зведений реєстр регуляторних актів райдержадміністрацій та міськвиконкомів.

Протягом 2018 року в області прийнято 75 регуляторних актів, з них: 7 – райдержадміністраціями та 68 – міськвиконкомами (міст обласного значення). Відповідно до підстав, визначених у статті 11 Закону, регуляторними органами області здійснено 92 перегляди регуляторних актів: 8 – райдержадміністраціями та 84 – міськвиконкомами (міст обласного значення).

Проведення базового, повторного та періодичного відстеження результативності регуляторних актів регуляторними органами області здійснюється у відповідності до затверджених Планів-графіків проведення заходів з відстеження результативності прийнятих регуляторних актів. Всього за 2018 рік проведено 149 відстежень результативності регуляторних актів, з них 56 базових, 37 повторних та 56 періодичних. За результатами відстеження підготовлено звіти щодо відповідності регуляторних актів принципам державної регуляторної політики, які оприлюднені на офіційному веб-сайті облдержадміністрації у рубриці "Регуляторна політика" та направлені Державній регуляторній службі України.

Серед переглянутих регуляторних актів 7 були виключені з реєстрів, оскільки мали концептуальний або програмний характер, їх положення не були спрямовані на правове або адміністративне регулювання господарських відносин між регуляторним органом та суб'єктами господарювання.

З метою забезпечення єдиного підходу до підготовки проектів регуляторних актів та прийняття їх тільки після проходження всіх регуляторних процедур, визначених Законом, облдержадміністрація постійно та систематично надавала розробникам регуляторних актів, суб'єктам господарювання практичну допомогу з питань реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Для підвищення якості роботи в напрямку реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, проводяться семінари, "круглі столи" для посадових осіб місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. У 2018 році проведено більше 10 тренінгів та семінарів для голів сільських рад області на тему: "Розвиток

підприємництва на селі" та "Про особливості здійснення регуляторної діяльності органами місцевого самоврядування".

За даними Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області, станом на 01.01.2019 на обліку у Київській області зареєстровано 169621 суб'єкт підприємницької діяльності, що на 8494 одиниці або на 5,1% більше у порівнянні з показником на відповідну дату 2018 року.

Кількість фізичних осіб-підприємців у 2018 році, порівняно з 2017 роком, збільшилась на 4,9% та склала 98,1 тис. осіб, показник Програми перевищено на 4,8 відсотка.

За останніми статистичними даними, кількість малих і середніх підприємств у 2017 році становила 19307 одиниць, що на 7,8% більше, ніж у 2016 році. Цей же показник у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення склав 105 одиниць (у 2016 році – 103 одиниці). Збільшилась кількість найманих працівників на малих і середніх підприємствах на 6,9 тис. осіб або на 3,1% і склала 233,0 тис. осіб.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) на малих і середніх підприємствах у 2017 році досяг 268,3 млрд грн і, у порівнянні з попереднім роком, зріс на 46,7 млрд грн або на 21,1 відсотка. Частка малих і середніх підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) збільшилась з 57,1% (у 2016 році) до 65,1 відсотка. Проаналізувати стан виконання за 2018 рік прогнозних показників по малим та середнім підприємствам можна буде у липні 2019 року, коли будуть оприлюднені попередні статистичні дані (без урахування зміни підприємствами основного виду економічної діяльності).

За даними Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області, за 2018 рік платниками податків Київської області сплачено до бюджетів усіх рівнів 16759,5 млн грн податків і зборів, що, у порівнянні з 2017 роком, на 31,0% більше та на 14,1% вище за програмний показник. Частка надходжень до бюджетів усіх рівнів склала 71,3% (Програмою передбачалось на рівні 72,8%), що на 1,2 в.п. більше, ніж у 2017 році.

Формування конкурентного середовища

З метою формування конкурентного середовища на регіональних ринках товарів і послуг, органами виконавчої влади та місцевого самоврядування області проводилась послідовна робота, спрямована на забезпечення стабільних сприятливих умов для створення і функціонування суб'єктів підприємницької діяльності шляхом удосконалення регуляторних процесів, забезпечення дотримання принципу рівних можливостей для всіх суб'єктів підприємницької діяльності, зняття штучних бар'єрів для виходу на ринок нових підприємців, розширення сучасної інфраструктури підтримки підприємництва.

Аналіз економічного стану регіональних ринків товарів і послуг свідчить про задовільний стан розвитку конкурентного середовища на переважній більшості з них. Одним з провідних ринків області з розвинутим конкурентним середовищем є регіональний споживчий ринок. Найважливішим видом економічної діяльності у сфері товарного обігу й основною ланкою організації конкурентного середовища залишається роздрібна торгівля регіону.

Протягом 2018 року галузь демонструє стабільну динаміку розвитку, яка позитивно відображається на формуванні регіонального товарного ринку та загального економічного потенціалу області. Суб'єктами господарювання сфери роздрібної торгівлі внесено вагомий внесок у формування надходжень до бюджету, створення нових робочих місць для працевлаштування населення, щомісячно забезпечується нарощування обсягів роздрібно товарообороту.

За підсумками 2018 року оборот роздрібної торгівлі, до якого включено дані щодо роздрібно товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за остаточними даними Державної служби статистики України, становив 64,9 млрд грн (показник Програми – 62,7 млрд грн), що, у порівнянних цінах, на 8,0% більше обсягу 2017 року (програмний показник – приріст на рівні 3,5 відсотка).

Торговельне обслуговування населення області в звітному періоді здійснювали 11,9 тис. стаціонарних роздрібних підприємств та 4,6 тис. закладів дрібнороздрібної торгівлі. Загальнодоступна мережа закладів ресторанного господарства складала 2,2 тис. одиниць, розрахованих на 108,1 тис. посадкових місць.

Протягом 2018 року торговельна мережа регіону продовжувала розвиватися та вдосконалюватися, що сприяло подальшому формуванню ефективного конкурентного середовища у сфері торговельних послуг. Нові торговельні підприємства розпочали свою роботу в Богуславському, Броварському, Яготинському, Рокитнянському, Макарівському, Згурівському районах та у містах Біла Церква, Обухів, Васильків, Фастів і Бориспіль. Загалом мережа підприємств торгівлі протягом 2018 року збільшилась майже на 9,0 відсотка.

Вагому роль у поліпшенні торговельного обслуговування населення продовжували відігравати понад 250 підприємств мережевої торгівлі, які здійснюють діяльність на території області. За оперативною інформацією, нові підприємства мережевої торгівлі введені в експлуатацію у Рокитнянському районі (магазини "Наш край" та "Єва"), містах Фастів (супермаркет "Сільпо-Фуд" та магазин "Єва") та Бровари (два магазини "Фора"). Посилення конкурентної боротьби між торговельними операторами стимулювало активізацію впровадження найсучасніших роздрібних технологій та інструментів організації торговельної справи та управління бізнесом.

Важливим сегментом споживчого ринку, здатним забезпечити населення широким асортиментом продовольчих та непродовольчих товарів за доступними цінами, залишаються об'єкти ринкового господарства, частка яких у структурі обороту роздрібно́ї торгівлі становила понад 18 відсотків. Протягом 2018 року на території області здійснювали діяльність 106 об'єктів ринкового господарства, що на 2,0% більше порівняно з попереднім роком.

За спеціалізацією 87 ринків (78,3%) належать до об'єктів з продажу товарів змішаного асортименту. Крім цього, на території області функціонують 8 ринків з продажу продовольчих товарів та 11 ринків з продажу непродовольчих товарів. Діяльність на ринках, за оперативною інформацією, здійснювали 8,8 тис. суб'єктів господарювання, ще майже 1,1 тис. громадян перебувають у трудових відносинах з СПД. Загальна кількість облаштованих торговельних місць на ринках становить 25,9 тис. од., з яких майже 4,4 тис. (16,9%) виділено для торгівлі сільськогосподарською продукцією.

З метою створення належних умов для реалізаторів товарів, поліпшення торговельного обслуговування населення адміністраціями ринків продовжувались проводитись заходи з реконструкції ринків, розширення та зміцнення їх матеріально-технічної бази, забезпечення технологічним обладнанням. Зокрема, поточні ремонти будівель та споруд проведені на "Узинському ринку" Київської регіонспоживспілки (Білоцерківський район), ринках ТОВ "Господар" та ТОВ "Силуїн" (Васильківський район), підприємстві споживчої кооперації "Таращанський ринок" (Таращанський район), ринку "Привокзальний" (м.Березань), ринку ТОВ "Комфорт" (м.Біла Церква), підприємстві споживчої кооперації "Ржищівський ринок Київської облспоживспілки".

У м. Ірпінь проведені реконструкції ринків ТОВ "Вектор 2002", ТОВ "Сотіс" та ТОВ "НТ – Альянс" шляхом заміни металевих контейнерів на МАФи. На підприємстві споживчої кооперації "Макарівський ринок" проведена реконструкція молочного павільйону.

Нові павільйони відкрито на ринках "Центральний" МПП "Кадубець" (Бориспільський район), "Радуга" (м.Березань) та "Зоряний" (м.Бориспіль). Розпочато будівництво м'ясного павільйону стаціонарного типу на ринку ТОВ "Білоцерківець" (м.Біла Церква).

З метою сприяння захисту гарантованого державою права на отримання споживачами якісних і безпечних товарів та послуг, налагодженню ефективного діалогу у форматі "влада – споживач" у Київській обласній державній адміністрації та районних державних адміністраціях створені консультаційно-інформаційні служби "гаряча лінія" з питань захисту прав споживачів. За оперативними даними, протягом 2018 року до консультаційно-інформаційних служб "гаряча лінія" надійшло 48 звернень.

Задля підвищення обізнаності споживачів з питань захисту своїх прав, на сайтах органів місцевого самоврядування розміщена інформація щодо діючого законодавства у сфері захисту прав споживачів, зразки заяв (претензій), інша актуальна інформація з зазначеного питання.

Органами місцевого самоврядування спільно з Головним управлінням Держспоживслужби у Київській області протягом звітного періоду проведені наради та засідання у форматі "круглого столу" для обговорення та вирішення проблемних питань у сфері захисту прав споживачів.

Регулювання роздрібних цін

Регулювання роздрібних цін на товари здійснювалося відповідно до розпоряджень голови обласної державної адміністрації, прийнятих на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 "Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)".

З метою недопущення безпідставного зростання цін на окремі товари та види палива, на території області у 2018 році діяли наступні регуляторні акти: розпорядження голови облдержадміністрації від 12.09.2012 № 404 "Про встановлення граничних торговельних надбавок (націнок) на продукцію громадського харчування, що реалізується в загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах", від 13.12.2004 № 905 "Про регулювання цін на газ скраплений", від 03.03.2008 № 203 "Про встановлення нормативу рентабельності на дрова", від 29.03.2006 № 248 "Про встановлення граничної ціни на торф паливний кусковий, що відпускається населенню для побутових потреб в Київській області".

Відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" та Плану-графіку проведення заходів з відстеження результативності прийнятих Київською облдержадміністрацією регуляторних актів, затвердженого заступником голови Київської облдержадміністрації від 14 березня 2017 року, у I кварталі 2018 року проведено відстеження розпорядження голови облдержадміністрації від 29.03.2006 № 248. За результатами проведеного відстеження зроблено висновок, що вказане розпорядження підлягає визнанню таким, що втратило чинність, у зв'язку встановленим нереально низьким рівнем цін (на даний час) на торф паливний кусковий та відсутністю підприємств торфовидобувної галузі, які здійснюють видобування зазначеного виду палива. Наразі проводиться процедура його скасування.

В області щомісячно проводився моніторинг цін на основні продовольчі товари та аналіз цінової ситуації як в цілому по області, так і у розрізі районів та міст обласного значення. У грудні 2018 року по області (без м.Києва) індекс споживчих цін становив 100,4% (до попереднього місяця), з початку року він склав 110,0% (до грудня 2017 року).

За 2018 рік ціни на продукти харчування зросли на 7,2 відсотка. Найбільше (на 24,2% та 19,5%) подорожчав хліб та овочі. На 12,8–7,4% зросли ціни на макаронні вироби, сметану, масло, рибу та продукти з риби, кисломолочну продукцію, молоко, м'ясо та м'ясопродукти, сир, рис; на 5,5–1,5% – безалкогольні напої, сало, соняшникову олію. Водночас (на 17,1–6,6%) подешевшали фрукти, цукор, яйця.

Для поліпшення цінової ситуації на продовольчому ринку області постійно проводяться ярмаркові заходи, до участі в яких залучаються товаровиробники сільськогосподарської продукції, переробні підприємства та суб'єкти підприємницької діяльності сфери торгівлі, які здійснювали реалізацію продуктів харчування за цінами, нижчими від середньо обласного рівня. За 2018 рік у районах та містах області було організовано 6391 ярмарковий захід.

Одяг і взуття подорожчали на 7,5%, зокрема, одяг – на 8,5%, взуття – на 6,1 відсотка.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 12,4%, що, в основному, спричинено підвищенням тарифів на утримання будинків та прибудинкових територій на 29,6%, на природний газ – на 22,9%, на водопостачання – на 12,5%, каналізацію – на 9,4 відсотка.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 8,4% пов'язано з подорожчанням фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання на 8,6%, послуг лікарень – на 8,3%, амбулаторних послуг – на 7,0 відсотка.

Ціни у сфері транспорту підвищилися на 10,9%, головним чином, через подорожчання транспортних послуг на 20,9%, палива та мастил на 8,7 відсотка. У сфері зв'язку ціни зросли на 17,7%, що пов'язано з подорожчанням поштових послуг в 1,8 рази, телефонних і телефаксових послуг – на 20,9 відсотка.

Послуги освіти подорожчали на 15,3%, зокрема, дошкільної – на 21,7%, вищої – на 14,0 відсотка.

Розвиток ринкової інфраструктури

Станом на 01.01.2019 кількість об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва становила 427 одиниць (у 2 рази більше у порівнянні з 2017 роком та в 1,9 рази більше прогнозного значення), зокрема 9 бізнес-центрів (їх кількість за Програмою – 10), 5 бізнес-інкубаторів (прогноз – 3 од.), 2 технопарки (програмний показник – 1 од.), 6 індустріальних парків (передбачалось 4 од.), 12 лізингових центрів (прогнозне значення – 10 од.), 67 небанківських фінансово-кредитних установ (на рівні програмного показника), 8 фондів підтримки підприємництва (прогноз – 13 од.), 11 інвестиційно-інноваційних фондів і компаній (за Програмою – 8 од.), 3 інноваційних кластери та 88 інформаційно-консультативних установ (їх очікувана кількість за Програмою – 110 одиниць). Функціонує 78 громадських об'єднань підприємців, з якими налагоджена дієва співпраця органів виконавчої влади. Активно працює Київська обласна торгово-промислова палата.

У рамках виконання Плану заходів щодо реалізації Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва у Київській області на період до 2020 року проводилися семінари для представників органів місцевого самоврядування з питань розвитку мережі інфраструктури підтримки підприємництва.

У Київській області працює 44 центри надання адміністративних послуг,

з яких: 25 - при райдержадміністраціях, 9 - міськвиконкомах (міст обласного значення), 3 - міськвиконкомах (міст районного значення), 3 - виконкомах селищних рад та 4 - в об'єднаних територіальних громадах.

У 2018 році відкрито сучасний Центр надання адміністративних послуг в смт Чабани Києво-Святошинського району.

У вересні 2018 року відбувся практикум із застосування законодавства органами місцевого самоврядування області на тему: "Організація надання адміністративних послуг в ОТГ. Створення Центрів надання адміністративних послуг" у рамках проекту "Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні" (ПУЛЬС), який реалізує Асоціація міст України за підтримки USAID.

В рамках участі у 1 та 2 раундах впровадження Програми "U-LEAD з Європою" в частині створення/модернізації центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) 10 громад Київської області отримують інституційну та технічну допомогу для утворення центру надання адміністративних послуг.

Чотири ЦНАПи міст Українка, Ржищів, Переяслав-Хмельницький, Обухів Київської області з 10 міст по всій території України відібрано для пілотного впровадження програмного комплексу автоматизації центрів надання адміністративних послуг "Вулик", який розробляється за підтримки проекту "Підтримка електронного урядування для децентралізації в Україні (EGOV4UKRAINE)".

Центри надання адміністративних послуг забезпечують у повному обсязі виконання вимог Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності". У центрах проводиться консультування суб'єктів господарювання, прийом заяв та видача документів дозвільного характеру. У 2018 році адміністраторами видано 10372 документи дозвільного характеру, зареєстровано 1686 декларацій, 1200 відмов у видачі документів дозвільного характеру та 305 відмов у реєстрації декларацій, надано 22586 консультацій. Збільшення кількості виданих документів пов'язано із збільшенням видів послуг, які можна отримати через ЦНАП.

Протягом 2018 року разом із центрами надання адміністративних послуг Білоцерківської, Вишневої міських рад, Києво-Святошинської райдержадміністрації послуги Державної міграційної служби України з оформлення та видачі паспорта громадянина України у формі ID-картки та паспорта громадянина України для виїзду за кордон у повному обсязі почали надаватись через ЦНАПи Березанської, Славутицької, Переяслав-Хмельницької, Української (Обухівського району) міських рад та Чабанівської селищної ради Києво-Святошинського району. Також у ЦНАП Києво-Святошинської райдержадміністрації відкрито ще одну робочу станцію, необхідну для роботи з ЄДДР.

За 2018 рік центрами надання адміністративних послуг Київської області було надано 668407 послуг, що складає 379 послуг на 1000 наявного населення, та на 30% більше, ніж за 2017 рік. ЦНАПами у 2018 році надано 535378 консультацій.

МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ

Інвестиційна діяльність

Протягом 2018 року вживалися заходи щодо поліпшення інвестиційної привабливості Київської області, визначені Програмою залучення інвестицій та поліпшення інвестиційного клімату в Київській області на 2016-2018 роки (затверджена рішенням обласної ради від 07.06.2016 № 141-05-VII зі змінами). Одним з заходів цієї Програми було передбачено започаткування діяльності Агенції регіонального розвитку Київської області. У 2018 році проведено відповідну роботу, у результаті якої 12 червня 2018 року зареєстровано Агенцію регіонального розвитку Київської області. Її співзасновниками стали Київська обласна торгово-промислова палата, Білоцерківський національний аграрний університет, ГО "Товариство дослідників України".

У м. Біла Церква проведено регіональний Форум "Київщина Інвестиційна: конкуренція за інвестиційні ресурси", організатором якого виступила Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви за підтримки Мінінфраструктури України, Київської облдержадміністрації, Білоцерківської міської ради, UkraineInvest - Ukraine Investment Promotion Office. У рамках форуму відбулась презентація проекту зі створення бізнес-хабу у м. Біла Церква та запровадження на його базі бізнес-інкубаційних програм та програми бізнес-акселерації.

За сприяння Програми "U-LEAD з Європою" та Офісу із залучення та підтримки інвестицій UkraineInvest проведено семінар на тему "Практичні аспекти залучення прямих іноземних інвестицій та супроводу інвесторів", під час якого представники райдержадміністрацій та об'єднаних територіальних громад були ознайомлені з ключовими вимогами та практичними аспектами щодо стандартів залучення та супроводу інвестора на регіональному й місцевому рівнях, а також світовою практикою та українським досвідом стимулювання залучення інвестицій.

За підтримки Програми "U-LEAD з Європою" та Української асоціації районних та обласних рад для представників органів місцевого самоврядування проведено триденний тренінг на тему "Забезпечення регіонального та місцевого розвитку", у рамках якого його учасники навчилися складати проекти регіонального розвитку та формувати заявки на їх фінансування за рахунок міжнародної технічної допомоги.

Проведено навчання за професійною програмою для сільських та селищних голів, під час якого обговорено практичні аспекти залучення інвестицій для реалізації проектів на місцевому рівні.

З метою введення у дію нових та модернізації діючих виробничих потужностей підприємств, збільшення виробництва експортоорієнтованої та імпортозамінної продукції протягом 2018 року підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно майже

37,5 млрд грн капітальних інвестицій (прогнозне значення – 33,2 млрд грн), що, у порівнянних цінах, на 9,8% більше від обсягу капітальних інвестицій за 2017 рік (передбачався приріст на рівні 1,4 відсотка). За вказаним показником область продовжує займати 3 місце серед регіонів України.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,6% загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди – 56,8% усіх інвестицій, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 36,1 відсотка.

У структурі капітальних інвестицій за джерелами фінансування найбільшу частку становили власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у 2018 році освоєно 23905,6 млн грн (63,8% від загального обсягу капітальних інвестицій). Кошти населення на індивідуальне житлове будівництво склали 4735,1 млн грн або 12,6%, бюджетні кошти – 1788,5 млн грн або 4,8%, банківські кредити – 1468,6 млн грн або 3,9%, кошти іноземних інвесторів – 1,1 млн грн, інші кошти – 5577,8 млн грн або 14,9 відсотка.

За видами економічної діяльності найбільшу частку інвестицій було спрямовано у розвиток промисловості (28,3% від загального обсягу капітальних інвестицій), будівництво (23,5%), оптову та роздрібну торгівлю автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт (18,6%), а також у сільське, лісове та рибне господарство (17,2 відсотка).

Обсяги прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), внесених в економіку області з початку інвестування, станом на 31 грудня 2018 року склали майже 1591,6 млн дол. США (відповідний показник Програми – 1616,7 млн дол.США), що, у порівнянні з початком 2018 року, більше на 2,9 млн дол.США або на 0,2 відсотка (передбачався приріст на рівні 3,3 відсотка). За вказаним показником область посіла 3 місце по Україні.

Основні обсяги іноземних інвестицій надійшли з 62 країн світу. З країн Європейського Союзу з початку інвестування внесено 1447,2 млн дол.США (90,9% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн – 144,4 млн дол.США (9,1 відсотка).

Основними країнами-інвесторами є Нідерланди – 587,0 млн дол.США (36,9% загального обсягу прямих інвестицій в область), Кіпр – 332,4 млн дол.США (20,9%), Німеччина – 145,9 млн дол.США (9,2%), Польща – 130,0 млн дол.США (8,2%) та Велика Британія – 95,2 млн дол.США (6,0 відсотка).

На підприємствах промисловості зосереджено 858,8 млн дол.США (54,0% загального обсягу прямих інвестицій в область), з оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 190,6 млн дол.США (12,0%), в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном – 170,6 млн дол.США (10,7%), у транспорті, складському господарстві, поштовій та кур'єрській діяльності – 124,5 млн дол.США (7,8%), у сільському, лісовому та рибному господарстві – 72,6 млн дол.США (4,6%), на підприємствах, що здійснюють діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 60,0 млн дол.США (3,8%), в організаціях, що здійснюють професійну, наукову та технічну

діяльність – 43,6 млн дол.США (2,7%), у будівництві – 27,6 млн дол.США (1,7 відсотка).

У Київській області за 2018 рік впроваджено 13 інвестиційних проектів, на реалізацію яких залучено інвестиції у сумі 15 млн євро, 25,5 млн дол. США, 659,4 млн грн, створено 502 робочих місця.

За рахунок реалізованих інвестиційних проектів введено в експлуатацію:

- завод з виробництва заморожених хлібобулочних виробів ТОВ "Chanta Mount" (с. Нові Петрівці Вишгородського району), залучено інвестицій на суму 15 млн євро, створено 60 робочих місць;

- другу чергу заводу з виробництва професійного штучного спортивного газону ТОВ "Федерація футболу України Продакшн" (Бориспільський район), залучено інвестицій на суму 10 млн дол. США, створено 50 робочих місць;

- завод з виробництва опор для електромережі ТОВ "Металогальва Україна" (Баришівський район), залучено інвестицій на суму 8,5 млн дол.США, створено 130 робочих місць;

- першу чергу заводу з виробництва м'якої упаковки ТОВ "Завод м'якої упаковки" (Васильківський район), залучено інвестицій на суму 5,0 млн дол.США, створено 35 робочих місць;

- свинокомплекс СП ТОВ "Нива Переяславщини" (с. Яблуневе Баришівського району) потужністю 30,0 тис. голів, залучено інвестицій на суму - 273,0 млн грн, створено 25 робочих місць;

- першу чергу молочно-товарної ферми (після реконструкції) для створення ферми-репродуктора м'ясного напрямку на 1100 корів з відгодівлею молодняка ПП "Євросем" (с. Чопилки Переяслав-Хмельницького району), залучено інвестицій на суму 203,4 млн грн, створено 25 робочих місць;

- другу чергу свинокомплексу ТОВ "Селекційний центр свинарства" у смт Терезине Білоцерківського району на 1200 основних свиноматок, залучено інвестицій на суму 2,0 млн дол. США, створено 28 робочих місць;

- першу і другу черги зерносушильного комплексу ТОВ "Ківшовата Агро" (с. Ківшовата, Таращанського району), залучено інвестицій на суму 60 млн грн, створено 24 робочих місця;

- другу чергу овочесховища ТОВ "Український сад" (Макарівський район, залучено інвестицій на суму 41,0 млн грн;

- завод з виробництва подрібненого соєвого та рапсового шроту ТОВ "Комбікормовий Рокитнянський завод" (Рокитнянський район), залучено інвестицій на суму 30 млн грн, створено 30 робочих місць;

- цех з виробництва махрових виробів ПП "Ярослав" (м. Богуслав), залучено інвестицій на суму 19 млн грн, створено 50 робочих місць;

- репродуктивний свинокомплекс на 460 голів ТОВ "Агротехцентр сервіс" (Богуславський район), залучено інвестицій на суму 17 млн грн, створено 25 робочих місць;

- комплекс (центр) офісно-складських приміщень ТОВ "Агротехсоюз" (Васильківський район), залучено інвестицій на суму 16,0 млн грн, створено 20 робочих місць.

Протягом 2018 року продовжувалась реалізація наступних інвестиційних проектів:

- будівництво третьої черги проекту "Біофарма" ТОВ "Біофарма" (м. Біла Церква), планується залучення інвестицій на суму 55,0 млн. дол.США, створення 50 робочих місць;

- будівництво сонячної електростанції потужністю 21 МВт ТОВ "СанГрінЕнерджи" (м. Богуслав), планується залучення інвестицій на суму 23,1 млн. євро (вже залучено 8 млн євро), створення 25 робочих місць;

- будівництво сонячної електростанції "Бориспіль" ТОВ "Промінь Енерго" (м. Бориспіль), планується залучення інвестицій на суму 100,0 млн грн, створення 24 робочих місць;

- будівництво та експлуатація комплексу з переробки органічних відходів і силосу в біогаз для виробництва електричної та теплової енергії ТОВ "ГОПАК" (с. Гор-Пустоварівка, Володарського району), планується залучення інвестицій на суму 6,3 млн дол.США, створення 14 робочих місць;

- будівництво заводу з виробництва базових добавок у бетон ТОВ "BASF T.O.V." (м. Обухів), планується залучення інвестицій на суму 2,0 млн євро, створення 15 робочих місць;

- будівництво фабрики з виробництва виробів з борошна ТОВ "Бісквітний комплекс "Рошен" (м. Бориспіль), планується залучення інвестицій на суму 2800,0 млн грн (перша черга - 80,5 млн грн), створення 1200 робочих місць (перша черга - 500 робочих місць);

- будівництво заводу з виготовлення запчастин до малої авіації ТОВ "Вібстон Аеро" (с. Іванків, Бориспільського району), планується залучення інвестицій на суму 87,0 млн грн, створення 50 робочих місць;

- будівництво зерносховищного комплексу (елеватору) СТОВ "Заворичі" (с.Заворичі Броварського району), планується залучення інвестицій на суму 50,0 млн грн, створення 16 робочих місць;

- будівництво виробничо-складського комплексу (перша черга) ТОВ "БТ Холдинг" (смт Велика Димерка Броварського району), планується залучення інвестицій на суму 27 млн грн, створення 60 робочих місць;

- реконструкція приміщення ферми і доїльного залу для утримання 600 голів дійного стада кіз з метою виробництва твердих сирів ФГ "Українець-Агро" (с. Вільховець, Богуславського району), планується залучення інвестицій на суму 18,0 млн грн (залучено 12,6 млн грн), створення 18 робочих місць;

- будівництво заводу з виробництва біоетанолу, барди післяспиртова суха, сивушного масла ТОВ "Фастівський завод органічних рідин" (ФАЗОР), планується залучення інвестицій на суму 0,3 млн. дол.США, створення 76 робочих місць;

- будівництво цеху з виробництва асфальтобетону ФОП Татоян А.Г. (м. Богуслав), планується залучення інвестицій на суму 17,0 млн грн, створення 20 робочих місць;

- будівництво корівника (друга черга тваринницького комплексу з виробництва молока) ТОВ "Аграрний інвестиційний союз"

(с. Бовкун Таращанського району), планується залучення інвестицій на суму 10,0 млн грн, створення 10 робочих місць.

З метою забезпечення економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності області, активізації інвестиційної діяльності, підвищення рівня зайнятості населення, розвитку сучасної виробничої та ринкової інфраструктури у 2018 році до Реєстру індустріальних (промислових) парків включено створені у с. Шкарівка Білоцерківського району індустріальні парки "Біла Церква" та "Біла Церква-2". На кінець 2018 року до Реєстру індустріальних парків всього включено 6 індустріальних парків в області: "Перший український індустріальний парк" (смт Велика Димерка Броварського району), Індустріальний парк "Мироцьке" (с. Мироцьке Києво-Святошинського району), Індустріальний парк "Фастіндастрі" (м. Фастів), Індустріальний парк "Київщина" (с. Нові Петрівці Вишгородського району).

Рішенням Фастівської міської ради від 11.05.2018 № 1-XLI-VII обрано керуючою компанією індустріального парку "ФАСТІНДАСТРІ" ТОВ "Компанія "Старт-Індастрі". 01 грудня 2018 року на території індустріального парку "Фастіндастрі" відбулось урочисте закладання першого каменя, презентація промислово-логістичного кластеру та презентація пункту митного оформлення.

Продовжує функціонувати "гаряча лінія" з питань захисту прав інвесторів, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств при Київській обласній державній адміністрації.

З метою максимального задоволення потреб інвесторів в одержанні оперативної, достовірної і актуальної інформації щодо інвестиційної привабливості Київщини на веб-сайті департаменту економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації розміщено і постійно оновлюються матеріали про існуючі можливості та переваги для потенційних інвесторів, які передбачають впровадження своїх інвестиційних проектів у Київській області.

Закупівля товарів, робіт, послуг за державні кошти

На виконання вимог Закону України "Про публічні закупівлі" обласною державною адміністрацією проведено цілеспрямовану роботу щодо впровадження реформи електронних закупівель на території Київської області. У звітному періоді було вжито комплекс організаційних заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання бюджетних коштів, їх економного витрачання, подолання корупції у сфері державних закупівель, створення конкурентного середовища при проведенні торгів.

Протягом 2018 року розпорядниками бюджетних коштів в цілому по області було оголошено усіх 33,2 тис. закупівель, з яких 9,9 тис. відкритих торгів через систему публічних закупівель ProZorro (8,1 тис. закупівель - завершені, 1,8 тис. закупівель - незавершені) та майже 23,3 тис. допорогових закупівель.

Загальна сума оголошених торгів через систему публічних закупівель ProZorro склала 6,1 млрд грн, з яких сума завершених закупівель – 4,5 млрд грн або 74,0 відсотка. За результатами укладених договорів сума зекономлених коштів становила 228,6 млн грн або 3,7% від оголошеної суми закупівель. Загальна сума допорогових закупівель склала майже 693,2 млн гривень.

У 2018 році райдержадміністраціями, міськвиконкомом (міст обласного значення) та об'єднаними територіальними громадами було оголошено 31,4 тис. закупівель, з яких 9,4 тис. відкритих торгів через систему публічних закупівель ProZorro (7,7 тис. – завершених закупівель, 1,7 тис. – незавершені закупівлі) та 22,0 тис. допорогових закупівель.

Загальна сума оголошених торгів через систему публічних закупівель ProZorro склала 5,4 млрд грн, з яких сума завершених закупівель – 3,9 млрд грн або 72,0 відсотка. Сума допорогових закупівель становила 581,7 млн гривень. За результатами укладених договорів сума зекономлених коштів становила 216,0 млн грн або 4% від оголошеної суми закупівель.

Структурними підрозділами облдержадміністрації протягом 2018 року було оголошено 1018 закупівель, з яких 398 відкритих торгів через систему публічних закупівель ProZorro (268 – завершених, 130 – незавершених) та 620 допорогових закупівель.

Загальна сума оголошених торгів через систему публічних закупівель ProZorro склала 476,5 млн грн, сума завершених закупівель – 354,8 млн грн, або 74,5 відсотка. За результатами укладених договорів, сума зекономлених коштів становила майже 8,3 млн грн або 1,7% від оголошеної суми закупівель. Загальна сума допорогових закупівель склала 205,9 млн гривень.

Реалізація обласних комплексних та цільових програм

Протягом 2018 року в Київській області здійснювалася реалізація 43 обласних комплексних та цільових програм, що на 6 програм менше у порівнянні з 2017 роком.

У звітному періоді на сесіях Київської обласної ради 27 квітня 2018 року та 20 липня 2018 року затверджено 6 проектів обласних комплексних та цільових програм і 28 проектів змін до діючих обласних програм, на сесіях від 10 жовтня 2018 року та 20 грудня 2018 року – 22 проекти змін до діючих обласних програм.

Розробниками, відповідальними виконавцями та головними розпорядниками бюджетних коштів зазначених програм є 17 структурних підрозділів облдержадміністрації та апарат Київської облдержадміністрації, які забезпечують реалізацію передбачених заходів.

Серед структурних підрозділів облдержадміністрації найбільшу кількість обласних цільових програм у 2018 році мали департамент регіонального розвитку та житлово-комунального господарства – 6 програм, охорони здоров'я – 5 програм, департамент екології та природних ресурсів і департамент соціального захисту населення – по 4 програми.

Рішенням Київської обласної ради від 20.12.2018 №527-25-VII затверджено зміни до обласного бюджету Київської області на 2018 рік, якими передбачено обсяги фінансування обласних цільових програм на 2018 рік у сумі майже 1,2 млрд гривень.

З метою раціонального використання вказаних коштів запроваджено моніторинг стану фінансування та освоєння коштів обласного бюджету, які виділені на реалізацію заходів обласних цільових програм. Результати цього моніторингу розглядалися на розширених нарадах у голови Київської облдержадміністрації шляхом заслуховування відповідальних виконавців обласних цільових програм.

Протягом 2018 року за рахунок усіх джерел фінансування здійснювалася реалізація заходів 30 обласних комплексних та цільових програм на загальну суму майже 1295,6 млн грн, з них: з державного бюджету профінансовано майже 67,9 млн грн, обласного бюджету – майже 945,0 млн грн, місцевих бюджетів – 259,4 млн грн, з інших джерел – майже 23,3 млн гривень.

РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Енергозабезпечення та енергозбереження

З метою забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, підвищення енергоефективності в бюджетній сфері та житлово-комунальному господарстві, скорочення видатків бюджетних коштів та коштів громадян на оплату енергоресурсів, збільшення обсягів інвестицій у енергоефективну модернізацію в області реалізується Програма енергозбереження (підвищення енергоефективності) Київської області на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 №313-14- VII зі змінами).

Фактичне фінансування заходів Програми енергозбереження у 2018 році склало 195077,8 тис.грн, у тому числі з обласного бюджету – 32718,5 тис.грн, місцевих бюджетів – 154382,6 тис.грн, інших джерел – 7976,7 тис.грн, за рахунок яких реалізовано заходи з термомодернізації (заміни та установки енергозберігаючих вікон і дверей, утеплення стін, дахів, підвалів) 6 об'єктів бюджетної сфери, реконструкції та капітального ремонту 1 об'єкта системи вуличного освітлення, заміни ламп на енергоефективні, розробки проектно-кошторисної документації на термомодернізацію 8 закладів та установ, а також проведення енергетичних аудитів 2 об'єктів енергоспоживання (заклади Київської обласної ради) та 177 інших заходів, що виконувались в рамках місцевих галузевих програм.

З метою стимулювання населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-будівельних кооперативів (ЖБК) до здійснення енергоефективних заходів, спрямованих на зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів, Програмою енергозбереження

на 2018 рік було передбачено видатки на відшкодування з обласного бюджету частини тіла кредиту залученого фізичними особами у сумі 5,0 млн гривень. Станом на 01.01.2019 компенсацію по "теплих кредитах" отримали 1275 домогосподарств Київської області на загальну суму майже 5,0 млн гривень (на початок 2018 року – 557 домогосподарств на загальну суму майже 2,0 млн гривень).

Крім цього, рішенням сесії обласної ради від 10.10.2018 № 502-23-VII було внесено чергові зміни до цієї Програми та передбачено виділення коштів у сумі 300,0 тис. грн на погашення частини тіла кредиту, залученого на реалізацію енергоефективних заходів ЖБК "Соснячок".

Фінансування заходів Програми енергозбереження здійснюється у межах наявних коштів. Наразі даний напрям не фінансується через недостатність фінансових ресурсів, аналогічна ситуація склалася з відшкодуванням коштів на проведення енергоефективних заходів і для ОСББ та ЖБК. Роботу у даній сфері буде продовжено за наявності фінансових ресурсів в обласному бюджеті.

На сьогодні у всіх районах та містах обласного значення Київської області розроблено місцеві програми енергозбереження (підвищення енергоефективності). У ряді населених пунктів, а саме у містах Біла Церква, Бровари, Славутич, Переяслав-Хмельницький, Бориспільському районі прийнято рішення про затвердження програм відшкодування відсотків за "теплыми" кредитами, залученими фізичними особами, ОСББ, ЖБК на проведення енергоефективних заходів, де передбачено відшкодування частини тіла кредиту або частки відсоткової ставки. Так, протягом 2018 року у м. Славутич було відшкодовано 14,5 тис.грн на здійснення енергозберігаючих заходів 1 домогосподарству, а у м. Біла Церква "теплыми» кредитами скористалося 8 ОСББ, на погашення яких з місцевого бюджету було відшкодовано 2,55 млн гривень.

У рамках Програми енергозбереження розроблено Стратегію підвищення енергоефективності Київської області на 2017-2025 роки та перспективою до 2030 року як ключовий документ Київської області у реалізації місії щодо досягнення європейських стандартів життя, економічного процвітання краю на основі реалізації комплексної політики енергоефективності, формування енергоефективних громад.

У Київській області успішно працює автоматизована система "Київщина енергоефективна", яка дозволяє вести чіткий, оперативний та достовірний облік використання енергоресурсів, обробляє дані щодо споживання всіх ресурсів з великої кількості будівель та допомагає визначити будівлі або споруди, де можливо оптимізувати споживання. Система енергетичного менеджменту за стандартами ISO 50001 впроваджена в усіх райдержадміністраціях та міськвиконкомах (міст обласного значення) з метою постійного контролю споживання і витрат енергетичних ресурсів та прийняття на місцях управлінських рішень щодо їх ефективного використання. Сформована команда із 78 фахівців (енергоменеджерів), які централізовано пройшли навчання у Національному технічному університеті

України "КПП" ім. Сікорського та отримали свідоцтво державного зразка. До системи підключені 2764 бюджетні будівлі.

За рахунок функціонування системи енергетичного менеджменту та моніторингу енергоспоживання відбулося зменшення бюджетних коштів на оплату енергоресурсів в установах бюджетної сфери області на 10,1% (прогноз – скорочення на 10-15 відсотків).

Для підвищення рівня знань та навичок у сфері енергоощадності було проведено 60 семінарів для енергоменеджерів та ОСББ (охоплено до 1600 осіб), проведено два Форуми з енергоефективності у Київській області, надано сприяння в організації Міжнародного Екологічного форуму (the International Day for the Preservation of the Ozone Layer) в Київській міській державній адміністрації.

Однією із складових енергозбереження є впровадження у будівництві нового житла та об'єктів соціально-культурного призначення стандарту "пасивний дім". У 2018 році на Київщині побудований перший "Пасивний будинок" соціального значення – фельдшерсько-акушерний пункт у с. Боденьки Вишгородського району, споживання паливно-енергетичних ресурсів в якому менше, ніж 15 кВт год/(кв.м рік).

Наприкінці липня 2018 року завершено реалізацію грантового проекту технічної допомоги Європейського Союзу "Пілотний проект з реалізації Плану дій сталого енергетичного розвитку м. Славутич до 2020 року – здійснення термомодернізації 2-х муніципальних об'єктів бюджетної сфери", який розпочато у травні 2015 року. Бенефіціаром проекту виступила Київська облдержадміністрація. У результаті реалізації проекту досягнуто головну його мету – підвищено ефективність використання теплової енергії, отримано значну економію енергоресурсів, знижено викиди CO₂.

Для забезпечення енергозбереження в будівлях бюджетної сфери Київська облдержадміністрація почала впроваджувати ЕСКО механізми, якими передбачено фінансування заходів з енергоефективності за рахунок приватних компаній. Зокрема, у 2018 році громади області стали лідерами за кількістю укладених енергосервісних контрактів в Україні, зокрема у м. Славутич укладено 6 договорів, Сквирською райдержадміністрацією – 3, Баришівською райдержадміністрацією – 6, Бородянською райдержадміністрацією – 1. Всього реалізовано 16 проектів з енергозбереження через укладання енергосервісних контрактів на суму 20 млн грн (Програмою передбачалась реалізація 70 проектів на суму 80,0 млн гривень).

Крім того, в області підготовлено перелік потенційно цікавих для ЕСКО-сервісних компаній інвестиційних проектів з потенціалом енергозбереження понад 56 відсотків. "Портфель" налічує 41 проект з необхідним обсягом інвестицій майже 162,0 млн гривень. За підрахунками, економія енергоресурсів (протягом опалювального періоду) від їх реалізації може скласти 65% або 22,4 млн грн/рік, в еквіваленті природного газу – майже 2,0 млн м.куб./рік, скорочення викидів CO₂ – 411 тонн/рік.

В області продовжено роботу щодо диверсифікації джерел енергопостачання шляхом переведення газових котелень на альтернативні

види палива. Станом на 01.01.2019 в області обліковується 1385 котелень (включаючи автономні котельні бюджетної сфери). Із загальної кількості котелень тільки 950 працюють на газі, 49 – на вугіллі, 34 – електричні. Частка котелень, що використовують для виробництва теплової енергії виключно альтернативні види палива, збільшилась з 24,4 до 25,4%, їх кількість на кінець 2018 року склала 352 котельні (319 котелень працюють на деревному паливі, 16 – на паливі з відходів сільського господарства, 13 – на вторинних енергетичних ресурсах, 4 – на інших альтернативних видах палива).

Всього у 2018 році теплостачальними підприємствами регіону, крім Трипільської та Білоцерківської ТЕЦ, вироблено майже 1314,7 тис.Гкал теплової енергії (з них 180,1 тис.Гкал – на альтернативних видах палива), що, у порівнянні з 2017 роком, менше на 1,3 відсотка.

Частка сумарної потужності котелень, що працюють на альтернативних видах палива до загальної кількості котелень, становить 16,3%, що на 1,3 в.п. більше, ніж на кінець 2017 року за рахунок зменшення частки котелень, що працюють на традиційних видах палива (підприємства ТКЕ та бюджет).

В області експлуатується 22,8 тис.км розподільних газових мереж, 10,2 тис.км газопроводів-вводів, 6,1 тис.км ввідних газопроводів, 6,2 тис.км внутрішньобудинкових газопроводів, 1,0 тис. газорегуляторних пунктів (ГРП), 4,9 тис. газорегуляторних пунктів шафового типу (ШРП), 122,8 тис. комбінованих будинкових регуляторів тиску (КБТР), 2,6 тис. установок катодного захисту.

У 2018 році введено в експлуатацію 76,4 км розподільних газопроводів, 54,9 км газопроводів-вводів, 61,3 км ввідних газопроводів, 99,9 км внутрішньобудинкових газопроводів, 1 ГРП, 70 ШРП, 1551 КБРТ та газифіковано природним газом 15932 квартири.

Обсяги споживання природного газу (за даними ПАТ "Київоблгаз") за 2018 рік склали 1714,9 млн.куб.м, що більше у порівнянні з попереднім роком на 115,0 млн.куб.м або на 7,2%, і пов'язано із кліматичними умовами в опалювальний період, враховуючи те, що найбільшим споживачем природного газу є населення області.

Збільшено обсяги споживання природного газу промисловими підприємствами (на 20,3% переважно за рахунок збільшення споживання газу ПрАТ "Білоцерківська Теплоелектроцентрально", ПАТ "Центренерго", ТОВ "Пісківський завод скловиробів"), підприємствами комунальної теплоенергетики (на 2,7%), населенням (на 2,1%), водночас зменшено його споживання бюджетними установами і організаціями (на 0,6 відсотка).

Станом на 01.01.2019 ПрАТ "Київобленерго" обслуговує 46,6 тис. км (по колу) та 45,3 тис. км (по трасі) повітряних ліній електропередач, 3,0 тис. км кабельних ліній електропередач, 248 підстанцій 35-110 кВ, 10,6 тис. трансформаторних підстанцій 6-35/0,4кВ, 112 розподільчих пунктів 6-10 кВ.

За 2018 рік ПрАТ "Київобленерго" проведено капітальний ремонт 4291,8 км повітряних ліній (ПЛ) електропередач 0,4-10 кВ, 673 км ПЛ-35-110 кВ, 1891 трансформаторної підстанції та розподільчих пункти 6-10 кВ, 46 підстанції 35-110кВ, розчищено 4854,9 км траси. Витрати ПрАТ

"Київобленерго" на ремонти та технічне обслуговування об'єктів електричних мереж склали 51,6 млн грн, що на 17,4% більше, ніж за 2017 рік.

Незважаючи на введення у дію нового енергозберігаючого виробничого обладнання, поступовий перехід населення на двозонні лічильники електроенергії та придбання побутової техніки з покращеними енерго-ефективними характеристиками, за попередніми розрахунками ПрАТ "Київобленерго", споживання електроенергії у 2018 році склало 5921,2 млн.кВт*год, що у порівнянні з 2017 роком більше на 7,6 відсотка. Це пов'язано з введенням у дію нових об'єктів виробничого призначення та житла, переведенням частини споживачів на електроопалення.

Промисловість

Протягом 2018 року в області тривала робота з реалізації заходів, спрямованих на збереження позитивної динаміки промислового виробництва, підвищення ефективності функціонування промислового комплексу регіону шляхом введення у дію нових та модернізації діючих виробничих потужностей підприємств, нарощування обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції.

Незважаючи на певні труднощі у діяльності підприємств, у промисловому комплексі області вдалося зберегти позитивну динаміку розвитку.

Регіональними підприємствами протягом 2018 року реалізовано продукції на суму 114,3 млрд грн (програмний показник – 98,4 млрд грн), що становить 4,6% від загальнодержавних обсягів (по Україні – 7 місце). У структурі обсягу реалізованої продукції за видами промислової діяльності сумарна частка підприємств з виробництва харчових продуктів і напоїв становить 31,2%; постачання електроенергії, газу і пари – 21,7%; виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 16,9%; виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу і поліграфічної продукції – 9,9%; машинобудування – 6,6%; металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів – 5,8%; хімічних речовин і хімічної продукції – 1,7%; виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – 1,7%; добувної промисловості – 0,7%; текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри – 0,7 відсотка.

Найбільша частка реалізованої промислової продукції припадає на підприємства Києво-Святошинського (20,2%), Вишгородського (9,3%), Броварського (7,7%) районів та міст Біла Церква (9,5%) та Обухів (7,4 відсотка).

Індекс промислової продукції за основними видами діяльності у 2018 році становив 102,0% (прогнозне значення – 104,3 відсотка).

Нарощування обсягів виробництва відбулося у наступних галузях: "Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря" (на 24,2%), "Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування" (на 6,4%), "Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів"

(на 5,7%), "Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність" (на 5,0 відсотка).

Водночас окремі галузі промисловості продемонстрували спад виробництва продукції. Зокрема, обсяги виробництва промислової продукції у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів зменшились на 12,0% через низький рівень завантаження виробничих потужностей на підприємствах легкої промисловості та скорочення обсягів виробництва продукції ТОВ "Березанська суконна фабрика" (м.Березань).

Тимчасове припинення діяльності ТОВ "РГК" (Рокитнянський район) та скорочення виробництва ТОВ "Сіпан" (Фастівський район) спричинило спад обсягів виробництва у галузі "Добувна промисловість та розроблення кар'єрів" на 12,2 відсотка. Нестабільна робота ПрАТ "Росава", припинення діяльності ТОВ "Інтер ГТВ" та зниження обсягів виробництва філії "Аерок-Березань" ТОВ "Аерок" зумовили зниження обсягів виробництва продукції у галузі "Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції" на 7,7 відсотка.

За рахунок зниження попиту на продукцію регіональних підприємств металургії та хімічної промисловості індекс продукції металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування, становив лише 88,9%, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – 97,2 відсотка.

З метою підвищення ефективності діяльності у звітному періоді продовжувалася робота щодо реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на реконструкцію, технічне переснащення та розширення виробничих потужностей. Основна увага приділялася поліпшенню ситуації у галузях з негативною динамікою виробництва продукції. Зокрема:

- введено в експлуатацію завод з виробництва опор для електромережі ТОВ "Металогальва Україна" (Баришівський район);

- продовжувалося будівництво заводу з фракціонування плазми крові з проектною потужністю 300 тонн плазми ТОВ "Біофарма" (м.Біла Церква) та нового корпусу з виробництва м'яких лікарських форм ТОВ "Фармекс груп" (м.Бориспіль);

- створено нове підприємство ТОВ "ЛЕГПРОМ-УКРАЇНА" у м.Васильків, яке спеціалізується на виробництві верхнього та нижнього одягу;

- відновлено роботу підприємств добувної промисловості ТОВ "Рокитнянський спецкар'єр" та ТОВ "РКЗД" (Рокитнянський район), що входять до промислово-виробничої групи компаній COMSPEC;

- продовжувалося будівництво ТОВ "Фастівський завод органічних рідин" (Фастівський район), та у ПрАТ "Вишнівський ливарно-ковальський завод" (Києво-Святошинський район);

- здійснено модернізацію та розширення виробничих потужностей ТОВ "Віста" (м. Обухів), ТОВ "Планета Пластик" (м. Ірпінь), ПрАТ "Київський

картонно – паперовий комбінат" (м. Обухів) та ДП "Жулянський машинобудівний завод "Візар" (Києво-Святошинський район);

- проведено технічне переоснащення котлоагрегату станції № 4 на Трипільській ТЕС ПАТ "Центроенерго" (Обухівський район).

Нові види конкурентоспроможної продукції освоєні ПрАТ "Кагма" (Кагарлицький район), ПрАТ "Обухівський молочний завод" (м.Обухів), ВАТ "Вімм Біль Данн Україна", ВАТ "Ливарно-ковальський завод", ДП "ЖМЗ "Візар" (Києво-Святошинський район) та ТОВ "Омакс Інтернешнл" (м.Обухів).

Для стимулювання збуту виробленої підприємствами продукції вживалися заходи щодо забезпечення їх участі у виставково-ярмаркових заходах. Підприємства регіону взяли участь у X Міжнародній спеціалізованій виставці "Київський технічний ярмарок – 2018", Міжнародній виставці будівельних матеріалів і технологій INTERBUILDEXPO – 2018, Міжнародній виставці обладнання та інструменту для меблевої промисловості FURN 'EQUIP – 2018, Міжнародній виставці матеріалів для виробництва, декору та оздоблення меблів, фурнітури, механізмів і комплектуючих МТКТ INNOVATION – 2018, Міжнародному форумі харчової промисловості та упаковки IFFIP – 2018, Міжнародній виставці промислового обладнання для виробничих підприємств "ТЕХНОПРИВОД 2018", 34 Міжнародній спеціалізованій виставці "ALLTEX весь світ текстилю".

Незважаючи на поліпшення ситуації в промисловому комплексі області, подальший розвиток підприємств галузі стримують застарілі технології та значний рівень зносу виробничих фондів; висока енергоємність виробництва промислової продукції; відсутність доступних кредитних ресурсів, особливо на довгостроковий період для проведення технічного переоснащення виробничих потужностей; висока вартість енергоносіїв, сировини, електроенергії та газу.

Для вирішення системних проблем діяльності підприємств легкої промисловості у 2018 році у містах Богуслав та Сквирі відбулися зустрічі Прем'єр-міністра України з керівниками провідних підприємств галузі у форматі "Укрлегпром: Промисловий діалог з Урядом". За підсумками проведених зустрічей підготовлено програмні документи з вирішення першочергових питань розвитку легкої промисловості.

У звітному періоді підписано меморандум про співробітництво між Київською облдержадміністрацією та Всеукраїнською громадською організацією "Асоціація "Укргідроенерго", реалізація якого сприятиме впровадженню енергоефективних технологій та забезпеченню перспективного розвитку гідроенергетики у Київській області.

З метою популяризації діяльності провідних підприємств промислового комплексу регіону та виробленої ними продукції видано каталог "Флагмани промисловості Київщини".

Інформація стосовно ситуації в галузях промисловості області та аналіз проблемних питань, що гальмують розвиток промислового комплексу

регіону, щомісячно направляється Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.

Агропромисловий комплекс

Значна увага в області приділяється розвитку аграрного сектору. Для ефективного соціально спрямованого розвитку сільського господарства, створення додаткових можливостей для зростання доходів сільських домогосподарств, підвищення рівня зайнятості сільського населення, поліпшення якості життя в сільській місцевості розроблено та затверджено рішенням Київської обласної ради від 27.04.2018 №403-21-VII Комплексну програму "Розвиток сільського господарства та сільських територій Київської області на 2018-2019 роки".

Вжито заходів щодо залучення додаткового кредитування аграрного сектору через новий інструмент - аграрні розписки, які допомагають аграріям отримати доступ до фінансових та матеріально-технічних ресурсів під заставу майбутньої сільгосппродукції. З метою надання допомоги сільгосппідприємствам у використанні цього інструменту організовано 14 кушових семінарів з агровиробниками у районах області. Київщина стала лідером з видачі аграрних розписок серед регіонів України, на які поширено роботу проекту, що здійснюється Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC, Група Світового банку). Місцеві господарства видали 33 аграрні розписки на загальну суму 300,0 млн гривень. Переважно, це фінансові аграрні розписки. У заставу передано майбутній урожай пшениці, кукурудзи, ріпаку, соняшнику та сої.

Київська область посіла 3-є місце по фінансуванню з державного бюджету для підтримки агропромислового комплексу. Через Міністерство аграрної політики та продовольства України було спрямовано державні кошти на підтримку Київської області, за такими напрямками, як підтримка фермерства – 4,9 млн грн, галузі тваринництва – 116,4 млн грн, часткова компенсація вартості сільгосптехніки та обладнання вітчизняного виробництва – 32,0 млн грн компенсації.

Крім цього, від підприємств агропромислового комплексу прийнято 71 заявку щодо часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами, залученими у 2015-2018 роках, за програмою КПКВ 2801030 "Здійснення фінансової підтримки агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів". Право на часткову компенсацію відсоткової ставки надано 34 підприємствам за 57 кредитними угодами. Підприємствам-позичальникам сплачено 20,0 млн грн компенсації (100% до затвердженого кошторису).

За бюджетною програмою КПКВ 2801350 "Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними" перераховано 41,7 млн грн 24 підприємствам агропромислового комплексу.

За бюджетною програмою КПКВ 2801540 «Державна підтримка галузі тваринництва» (напрямок «Спеціальна бюджетна дотація на вирощування

молодняку великої рогатої худоби») 1522 особи отримали бюджетну дотацію загальною сумою 2,7 млн гривень.

З метою активізації діяльності діючих та створення нових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів проведена відповідна робота. Зокрема, проведено організаційну роботу щодо реалізації проекту створення Всеукраїнського навчально-виробничого центру "Аквакультура" у Сквирському районі (мета – підняття рівня підготовки українських фахівців селекціонерів для рибної галузі). Кооперативами області заплановано створення у Бориспільському районі переробно-зберігального комплексу, додаткових теплиць, організації власних та кооперативних систем зберігання, перевезення та переробки сільськогосподарської продукції; будівництво переробно-молочного цеху, створення власної брендваної продукції, перевезення та переробки молочної продукції; створення кластерного каркасу розвитку сільської території Сквирського району як платформи для розбудови моделі "Нового Українського села".

Задля захисту прав сільськогосподарських товаровиробників, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств аграрного сектора економіки проведено розширене засідання оперативного штабу при Київській облдержадміністрації з вказаних питань за участі заступника Міністра юстиції України, під час якого розглянуто конфлікти, які виникли в Київській області, та прийнято конструктивні рішення для їх врегулювання.

Загальне виробництво продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств у 2018 році склало 17962,0 млн грн, що значно вище за програмний показник (14600,5 млн гривень). Індекс сільськогосподарської продукції у порівнянні з 2017 роком становив 120,7% (за прогнозними розрахунками він передбачався на рівні 100,5%), у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 128,0%, а у господарствах населення – 107,4 відсотка.

У результаті проведеної роботи за обсягом сільськогосподарського виробництва Київщина посіла друге місце серед інших регіонів країни, за індексом сільськогосподарської продукції – третє місце, частка області у загальному виробництві валової продукції сільського господарства в Україні за 2018 рік склала 6,7 відсотка. Обсяг виробництва продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу становив 10297,0 грн (у 2017 році – 8381,0 грн, програмне значення – 8481,6 грн), цей показник дозволив області посісти дев'яте місце поміж інших областей України.

З метою збільшення обсягу виробництва продукції сільського господарства та забезпечення продовольчої безпеки регіону господарствами області створені умови щодо організованого проведення в оптимальні строки необхідного комплексу весняних та осінніх польових робіт.

Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва у 2018 році порівняно з 2017 роком становив 131,1%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 145,7%, у господарствах населення – 109,0 відсотка.

За уточненими даними, станом на 01.01.2019 в області усіма категоріями господарств з площі 599,2 тис. га намолочено 4081,5 тис. т зернових та

зернобобових культур, що на 54,2% більше, ніж у 2017 році та на 25,7% більше показника Програми. Середня урожайність зернових та зернобобових у 2018 році склала 68,5 ц/га (у 2017 році – 45,6 ц/га, Програмою передбачалося – 55,8 ц/га).

Цукрові буряки (фабричні) викопано на площі 23,0 тис. га, при цьому накопано 1395,7 тис. т (на 33,1% більше у порівнянні з 2017 роком та на 16,5% більше прогнозного значення) при середній урожайності 606,0 ц/га (у 2017 році – 489,0 ц/га, показник Програми – 560,0 ц/га).

Усіма категоріями господарств накопано 1830,7 тис. т картоплі, що на 7,7% більше показника 2017 року та на 1,8% більше, ніж було передбачено Програмою. Урожайність картоплі склала 198,0 ц/га, що на 18,0 ц/га більше, ніж у 2017 році та на 17,9 ц/га більше показника Програми (180,1 ц/га). Обсяги виробництва овочів відкритого ґрунту становили 604,2 тис. т (показник Програми – 580,0 тис. т), що на 4,0% більше у порівнянні з 2017 роком. Урожайність овочів зросла на 1,0 ц/га (відповідно до Програми очікувалося зростання цього показника на 2,2 ц/га) і становила 204,0 ц/га.

Господарствами Київської області проведена робота з підготовки до проведення комплексу весняно-польових робіт під урожай 2019 року та контроль за станом посівів озимих культур. За уточненими статистичними даними, під урожай 2019 року посіяно озимої пшениці на площі 175,1 тис. га (100,1% до площ під урожай 2018 року), жита - 7,6 тис. га (77,2%), ячменю – 9,7 тис. га (187,3%), ріпаку на зерно - 51,9 тис. га (126,3 відсотка). Для проведення польових робіт господарства області забезпечені паливно-мастильними матеріалами на 102,0%, мінеральними добривами - на 101,0% до потреби.

Поліпшилася ситуація у галузі тваринництва. За попередніми даними, у 2018 році індекс обсягу виробництва продукції тваринництва, порівняно з 2017 роком, становив 104,0%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 104,1%, господарствах населення – 103,8 відсотка.

Протягом 2018 року усіма категоріями господарств вироблено 298,5 тис.т м'яса, 435,6 тис.т молока, 3247,3 млн штук яєць. У порівнянні з 2017 роком виробництво яєць збільшилось на 14,6% (Програмою передбачався приріст 4,6%), водночас виробництво м'яса зменшилось на 3,2% (прогнозний приріст складав 0,3%), молока – на 0,1% (передбачалося, що показник зросте на 0,6 відсотка).

Не зважаючи на зменшення обсягів виробництва м'яса худоби та птиці всіма категоріями господарств, за вказаним показником область продовжує займати 4 місце по Україні. Частка виробництва м'яса у загальних обсягах виробництва по державі склала 9,0 відсотка. Частка виробництва яєць по Україні становила 20,1%, що дало змогу Київщині втримати лідируючу позицію за цим показником.

Загальні обсяги виробництва м'яса у 2018 році вдалося збільшити у 12 районах області. Сільгосп підприємствами Бориспільського, Вишгородського, Згурівського та Переяслав-Хмельницького районів забезпечено майже 75,5% обсягів виробництва м'яса у регіоні.

Виробництво молока збільшили сільськогосподарські підприємства (крім малих) 10 районів, з них найбільше Іванківського (на 31,4%), Рокитнянського (на 11,9%), Таращанського (на 11,2%), Бородянського (на 10,1%) районів. Найбільші обсяги за цим показником припадають на Білоцерківський (17,4%), Тетіївський (8,2%), Володарський (6,2%) райони.

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих) середній надій молока від однієї корови становив 7009 кг (Програмою передбачалося 7020,0 кг), що на 31 кг більше, ніж за 2017 рік.

Поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств, порівняно з 2017 роком, збільшилось на 3,2% і склало 125,8 тис. голів (показник Програми – 135,0 тис. голів), у тому числі поголів'я корів – 63,8 тис. голів (прогноз – 68,7 тис. голів), що на 2,1% більше показника за 2017 рік.

Збільшили поголів'я великої рогатої худоби у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 7 районів, у тому числі корів – 12 районів. Найбільше зростання поголів'я великої рогатої худоби зафіксовано в Рокитнянському (на 21,6%), Васильківському (на 16,5%) та Переяслав-Хмельницькому (на 14,9%) районах.

Чисельність поголів'я свиней зменшилась на 3,1% і склала 480,6 тис. голів (на 4,0% менше, ніж було передбачено Програмою). Не зважаючи на зниження показника, за поголів'ям свиней область продовжує займати 1 місце по Україні, його частка в загальній кількості по державі склала 8,0 відсотка. Майже 55,0% чисельності поголів'я свиней припадає на Згурівський, Переяслав-Хмельницький, Кагарлицький та Рокитнянський райони.

Поголів'я птиці становило 28,4 млн голів, що на 3,9% менше, ніж у 2017 році, та на 5,1% менше у порівнянні з програмним показником. Разом з тим, частка поголів'я птиці, вирощеної в усіх категоріях господарств області, на рівні України становила 13,5%, що дало змогу Київщині зайняти 2 місце.

Важливим внеском у розвиток сільського господарства області є реалізовані інвестиційні проекти. У 2018 році відкрито новий елеватор ТОВ "Ківшовата Агро" у с. Ківшовата Таращанського району. Обсяг потужностей для одночасного зберігання зерна становить 14 тис. тонн, встановлено 7 металевих конусних силоси, наявна зерносушарка потужністю 350 т/добу. Очистка зерна відбувається за допомогою сепаратора, виробничою потужністю 40 т/год. Вартість проекту 60 млн грн, у тому числі 54,9 млн грн - власні кошти підприємства, 5,1 млн грн - кредитні кошти, створено 24 робочих місця.

Введено в експлуатацію другу чергу овочесховища ТОВ "Український сад" у Макарівському районі (вартість проекту - 41 млн гривень).

Завершено будівництво свинокомплексу СП ТОВ "Нива Переяславщини" у с. Яблунове Барішівського району потужністю 30,0 тис. голів (загальна вартість проекту - 273,0 млн грн, створено 25 робочих місць). Введено у дію другу чергу свинокомплексу ТОВ "Селекційний центр свинарства" у с. Терезине Білоцерківського району на 1200 основних свиноматок (загальна вартість проекту - 2,0 млн дол. США, створено 28 робочих місць).

Проведено реконструкцію молочно-товарної ферми для створення ферми-репродуктора м'ясного напрямку на 1100 корів з відгодівлею молодняка

ПП "Євросем" у с. Чопилки Переяслав-Хмельницького району (загальна вартість проекту - 203,4 млн грн, створено 25 робочих місць).

У с. Великі Гуляки Фастівського району відкрито сільськогосподарський обслуговуючий кооператив "Родинний добробут", який спеціалізується на вирощуванні та розведенні кіз з подальшим виготовленням сиру та бринзи. Крім цього, в кооперативі займатимуться вирощуванням органічної овочевої продукції в теплицях закритого типу, що будуються.

З метою збільшення обсягів виробництва продукції тваринництва протягом 2018 року в області продовжувалося будівництво тваринницької ферми ТОВ "Аграрний холдинг "Екотехнології" у Макарівському районі, молочних комплексів ТДВ "Терезине" та ТОВ "Острійківське" у Білоцерківському районі, друга черга будівництва тваринницького комплексу з виробництва молока ТОВ "Аграрний інвестиційний союз" у Таращанському районі, свиноферми СТОВ "Плосківське" у Таращанському районі, реконструкція тваринницького комплексу ТОВ "Григорівський молочник" в Обухівському районі, а також будівництво об'єкту з оброблення, зберігання та переробки побічних продуктів тваринного походження на органічне добриво ТОВ "Стейкагро" у Переяслав-Хмельницькому районі.

Підприємствами агропромислового комплексу області залучено 1056,3 млн грн кредитних коштів, у тому числі: одержано 947,5 млн грн короткострокових, 89,4 млн грн - середньострокових та 19,4 млн грн - довгострокових кредитів. Відсоткові ставки за кредитами у національній валюті становлять від 7% до 25% річних.

Транспорт та дорожнє господарство

Підприємствами транспорту за 2018 рік перевезено 11381,9 тис.т вантажів, що становить 113,3% від обсягу перевезень вантажів за 2017 рік. Вантажооборот склав 8836,2,0 млн ткм (94,2% від обсягу 2017 року).

За 2018 рік послугами пасажирського транспорту скористалися 125,7 млн пасажирів (на 5,1% менше у порівнянні з 2017 роком), у тому числі автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) - 83,9 млн пасажирів, залізничним транспортом - 35,1 млн пасажирів, тролейбусним - 6,1 млн пасажирів, авіаційним (вітчизняними авіакомпаніями) - 552,1 тис. пасажирів. Авіаційним транспортом з аеропортів області всіма авіакомпаніями відправлено 6,3 млн пасажирів. Пасажирооборот становив 7805,8 млн пас.км або 109,1% до обсягів 2017 року.

Протягом 2018 року в області продовжувалася робота, спрямована на удосконалення системи управління автотранспортною інфраструктурою та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення належної якості обслуговування пасажирів на приміських та міжміських маршрутах загального користування.

Згідно з маршрутною мережею приміських та міжміських автобусних маршрутів загального користування, які не виходять за межі території Київської області, у тому числі тих, які проходять від міста Києва до

населених пунктів регіону, в області функціонує 512 маршрутів, з них – 272 приміських та 240 міжміських маршрутів.

Відповідно до Закону України "Про автомобільний транспорт", постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 "Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування" та розпорядження голови Київської облдержадміністрації від 23.09.2015 № 352 "Про деякі питання врегулювання діяльності щодо перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування" за 2018 рік було проведено 1 конкурс на перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, віднесених до компетенції облдержадміністрації.

З метою забезпечення оптимізації існуючої маршрутної мережі, розміщення зупинок, пересадочних вузлів громадського транспорту для підвищення комфорту та ефективності послуг і безпеки перевезень розроблено обласну цільову програму "Смарт транспорт Київщини (Інтелектуальна транспортна система) на 2017-2018 роки" (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 314-14-VII зі змінами), яка передбачає розробку мультимодальної транспортної моделі та створення єдиного диспетчерського центру Київської області.

У рамках реалізації заходів зазначеної Програми протягом 2018 року придбано обладнання для системи моніторингу і контролю мобільних об'єктів з метою дооснащення серверного та телекомунікаційного обладнання системи диспетчеризації на загальну суму 2196,9 тис. грн, проведено роботи з налаштування усіх маршрутів системи диспетчеризації області на суму 1290,0 тис. грн, придбано 15 примірників програмної продукції Wialon Local на 25 об'єктів моніторингу для можливості пришвидшення впровадження програми та більш ефективної взаємодії з перевізниками по встановленням GPS-трекерів на суму 1810,0 тис. гривень. Профінансовано технічну підтримку вже існуючої системи диспетчеризації та GPS-контролю на суму 195,0 тис. гривень.

Завдяки функціонуванню вказаної системи диспетчеризації налагоджена робота із перевізниками Київської області у розрізі виконання умов договорів на перевезення пасажирів за допомогою програмного забезпечення, надана можливість відслідковувати роботу більш як 130 транспортних засобів на 60 маршрутах, забезпечено надання повної, своєчасної та достовірної інформації щодо порушень на маршрутах зі сторони перевізників, що, у свою чергу, дозволяє вчасно та об'єктивно реагувати на виявлені порушення.

Триває відповідна робота з подальшого розвитку і вдосконалення системи управління безпечного пасажирського перевезення в області шляхом впровадження новітньої інтелектуальної системи GPS - моніторингу на автобусних маршрутах для здійснення контролю в режимі on-line за встановленням GPS-трекерів на автобусах перевізниками. Вже встановлено 222 GPS-трекери 31 перевізником.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 726 "Про проведення експерименту з фінансового забезпечення здійснення заходів з

розвитку автомобільних доріг загального користування в усіх областях та м. Києві, а також дорожньої інфраструктури у м. Києві", прийнято розпорядження голови облдержадміністрації від 03.07.2018 № 378 "Про затвердження переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонтів автомобільних доріг загального користування у Київській області в рамках експерименту з фінансового забезпечення реалізації заходів з розвитку автомобільних доріг загального користування у 2018 році", до якого включено 41 об'єкт ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення на суму 664,2 млн грн (протяжність доріг – 109,4 км, мостова споруда – 33,8 погонних метрів) та 78 об'єктів ремонту автомобільних доріг місцевого значення на суму 678,9 млн грн (протяжність доріг – 285,6 км), з яких 1463,1 тис. грн передбачено виключно на виготовлення проектної документації 22 об'єктів та 677530,5 тис. грн – на виготовлення проектної документації та реалізацію 56 об'єктів.

Фактично у 2018 році проведено заходи із капітального, поточного та середнього ремонту автомобільних доріг місцевого значення на суму 641427,9 тис. грн та влаштовано близько 630 тис.кв.м (майже 90 км) дорожнього покриття, а також відремонтовано 48 км доріг загального користування державного значення на суму 338117,0 тис. гривень.

На фінансування дорожнього господарства області на 2018 рік, згідно з розпорядженням голови Київської обласної державної адміністрації від 03.07.2018 № 379 "Про затвердження Переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонтів автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за бюджетною програмою 3131090 у 2018 році" передбачено обсяг фінансування за рахунок субвенції у сумі 548968,3 тис.грн, з них на капітальний ремонт та реконструкцію доріг комунальної власності – 109793,0 тис. грн, експлуатаційне утримання доріг загального користування місцевого значення – 439175,3 тис. гривень. У межах зазначеного напрямку у звітному періоді виконано дорожньо-будівельних та ремонтних робіт на 50 дорогах та вулицях населених пунктів області і при цьому укладено майже 145,1 тис.кв.м дорожнього покриття.

У рамках виконання заходів Програми будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2016-2019 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 129-05-VII зі змінами) виконані роботи з будівництва, реконструкції та ремонту 76 об'єктів дорожнього господарства на суму 122984,7 тис. грн (влаштовано понад 140 тис.кв.м дорожнього покриття та тротуарів).

Протягом 2018 року тривала робота з вирішення низки проблемних питань, пов'язаних з будівництвом ВКАД. Наразі, розроблено та подано для проходження комплексної державної експертизи в ДП "Укрддержбудекспертиза" проектну документацію двох ділянок ВКАД. Це ділянка автомобільної дороги М-07 Київ-Ковель до автомобільної дороги М-06 Київ-Чоп та ділянка автомобільної дороги М-06 Київ-Чоп до

автомобільної дороги М-05 Київ–Одеса, що проходитиме по Васильківському, Києво-Святошинському, Макарівському та Бородянківському районах. Загальна вартість проектних робіт складає 169,4 млн гривень. Було проведено низку розширених нарад за участю керівників райдержадміністрацій, Державної архітектурно-будівельної інспекції у Київській області, Головного управління Держгеокадастру у Київській області, Служби автомобільних доріг у Київській області, на яких обговорено та затверджено план виконання робіт щодо першочергових заходів з вирішення земельних питань та самовільного будівництва у 500 метровому коридорі ВКАД. Крім цього, було організовано і проведено комісійне виїзне обстеження для визначення місць забудови ділянок ВКАД.

Прийнято розпорядження голови облдержадміністрації від 09.02.2018 № 52 "Про утворення робочої групи з вивчення і вирішення проблемних питань щодо будівництва великої кільцевої автомобільної дороги навколо м. Києва". Направлено листи до Прем'єр-міністра України, Міністерства інфраструктури України щодо визначення замовником робіт з проектування та будівництва великої кільцевої автомобільної дороги навколо м. Києва структурного підрозділу Київської обласної державної адміністрації.

Науково-технічна сфера

Враховуючи світові тенденції, пріоритетними напрямками діяльності наукових установ, закладів вищої освіти та підприємств на середню та довготривалу перспективу є зосередження науково-дослідних робіт у напрямках, пов'язаних із викликами, що стоять перед людством, і є актуальними для забезпечення розвитку Української держави.

Наукова та науково-технічна діяльність у закладах вищої освіти є невід'ємною складовою освітньої діяльності і провадиться відповідно до законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність".

У структурі закладів вищої освіти працюють наукові підрозділи, зокрема науково-дослідні інститути та науково-дослідні лабораторії.

З метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти науково-дослідна робота у закладах вищої освіти проводиться у співпраці з установами Національної академії наук України, іншими науковими та освітніми установами та закордонними партнерами.

Наукова робота у закладах вищої освіти спрямована на:

- реалізацію державних цільових наукових і науково-технічних програм та наукових (науково-технічних) проектів за визначеними пріоритетними тематичними напрямками наукових досліджень і науково-технічних розробок;
- пошук та формування напрямів наукових досліджень, які б відповідали сучасному рівню світової науки на основі координації діяльності науковців та комплексних тем наукових досліджень;
- проведення спільних наукових досліджень з вітчизняними та іноземними науковими установами;

- підвищення якості наукових статей відповідно до сучасних міжнародних вимог, посилення уваги до наукометричних показників в оцінці діяльності науковців;

- створення цікавого для кінцевого споживача продукту науково-дослідної роботи;

- активне впровадження результатів науково-дослідної роботи у виробництво на комерційних засадах;

- залучення студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених до науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

- поєднання науки, освіти і практики у підготовці сучасного конкурентоспроможного на ринку праці випускника, майбутнього фахівця відповідного профілю.

Протягом 2018 року у Білоцерківському національному аграрному університеті продовжували працювати над виконанням 60 ініціативних тем наукових досліджень, з яких 10 тем зареєстровано в УкрІНТЕІ та 19 патентів на корисні моделі: у галузі забезпечення безпеки і якості продукції харчування – 8 патентів; у галузі створення новітніх систем рибництва – 2 патенти; у галузі розробки новітніх способів лікування та профілактики хвороб тварин – 7 патентів; у галузі розробки інноваційних методів створення трансгенних тварин – 2 патенти.

У 2018 році було подано 2 проекти на конкурс наукових робіт МОН: "Обґрунтування стратегічних пріоритетів політики сталого розвитку сільських територій", "Розроблення системи санітарно-гігієнічних заходів в індустріальних форелевих господарствах за замкнутого водопостачання" та 1 проект на конкурс молодих вчених МОН: "Економічні перетворення; демографічні зміни та благополуччя суспільства".

На сучасному рівні світової науки працює науково-дослідна лабораторія генної зооінженерії, в якій проводяться дослідження у напрямі створення генномодифікованих (трансгенних) лабораторних тварин для потреб фармацевтичної промисловості.

Велика увага приділялася пошуку позабюджетного фінансування наукових досліджень, враховуючи запити виробництва та комплексний характер наукового продукту. Відповідно до напрямів наукової роботи на основі господарчих договорів із сільськогосподарськими підприємствами у 2018 році було заключено угод на суму 304,9 тис. гривень.

У Державному вищому навчальному закладі "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" наукова тематика кафедр була спрямована на вирішення актуальних проблем у галузі гуманітарних і природничих наук; створення і розробку інноваційних концепцій, методів, теорій і методик, що сприяють підвищенню ефективності навчального-наукового процесу у закладах вищої освіти та вдосконаленню системи підготовки висококваліфікованих фахівців у системі вищої освіти. Продовжувалася робота над виконанням фундаментальної теми: "Трансформації педагогічної етики в умовах європейської інтеграції: запровадження нової етичної парадигми у профільних вишах України" та

проекту "Реалізація технологій стратегічного мислення в контексті інтеграції до європейського освітнього простору".

На основі вивчення нових технологій формування стратегічного мислення найбільш розвинених країн світу вибудовується концепція філософії освіти сучасного українського суспільства.

В Університеті державної фіскальної служби України працювали над виконанням 44 науково-дослідних тем, з яких: 15 – держбюджетні та 29 – ініціативні (26 зареєстровані в УкрІНТЕІ). Проведення наукових досліджень в університеті забезпечував Науково-дослідний інститут фіскальної політики та кафедри, головним завданням якого є розробка прикладних досліджень у сфері фінансів, розробка основних напрямів реформування системи оподаткування та модернізації фіскальної служби України, підготовка висококваліфікованих кадрів, розвиток творчих здібностей студентської молоді, видання власної наукової продукції.

У Київському кооперативному інституті бізнесу і права працювали над виконанням 6 фундаментальних проектів. Інститут є учасником міжнародного освітнього проекту "ERASMUS+", комплексного наукового міжнародного проекту "Детермінанти інноваційного розвитку соціально-економічних систем", зокрема виконавцем завдання "Стратегії інноваційного розвитку соціально-економічних систем на мезо- та макрорівні".

Заклади вищої освіти Київської області постійно займаються пошуком та встановленням нових міжнародних контактів, організують та беруть участь у міжнародних проектах – конференціях, виставках, симпозіумах, тренінгах з метою забезпечення доступу до передових досягнень європейського та світового наукового співтовариства та застосування їх на практиці. Налагоджують ефективний обмін викладачами та студентами між університетами та міжнародними партнерами з метою підвищення їх професійного рівня. Відбувається залучення викладачів кафедр та науковців до участі у міжнародних проектах, навчання та стажування студентів і аспірантів у зарубіжних закладах вищої освіти. Відбувається розширення міжнародного співробітництва, підвищення ефективності співпраці та зміцнення вже існуючих відносин, а також обмін науковими і навчально-методичними публікаціями.

Заклади вищої освіти Київщини співпрацюють з понад 40 освітніми закладами країн світу. У Білоцерківському національному аграрному університеті організовано стажування понад 500 студентів у Німеччині, Франції, Великобританії, Ірландії, Данії, США, Португалії, Чеській республіці та в інших країнах, 10% з них – у Королівстві Данія, і ця кількість має тенденцію до збільшення.

Державний вищий навчальний заклад "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" співпрацював з Вищою школою Магдебург-Стендаль (Федеративна Республіка Німеччина). У рамках взаємодії між двома закладами освіти за фінансової підтримки Німецької академічної служби обміну (DAAD) реалізувався гуманітарний дослідницький проект "Волонтерський рух в

Україні та Німеччині: спільне і своєрідне". Продовжувалася співпраця із Західночеським університетом у м.Плзень (Чеська Республіка).

Університет державної фіскальної служби України має угоди про співробітництво з рядом вищих закордонних закладів освіти, зокрема з Університетом Коменського в м. Братислава; Університетом економіки у м. Бидгощ (Польща); Тяньцзинським університетом іноземних мов (Китай); Академічним співтовариством Михайла Балудянського (Словаччина); Загребським університетом (Хорватія); культурно-інформаційним центром "Словацький дім".

Крім того, Університет активно співпрацює з Посольствами в Україні, Німецькою службою академічних обмінів "Deutscher Akademischer Austauschdienst" (ДААД, Німеччина), PricewaterhouseCoopers Україна, Асоціацією платників податків Польщі, Програмою обміну студентів та викладачів Європейського Союзу "ERASMUS +" та іншими міжнародними організаціями.

У Київському кооперативному інституті бізнесу і права в рамках міжнародного співробітництва реалізуються декілька міжнародних проєктів. Підписані угоди про співпрацю з вузами Польщі, Білорусії, Чехії, Словаччини, Угорщини, Північного Кіпру та Литви.

Протягом звітнього року закладами вищої освіти організовано та проведено низку науково-комунікативних заходів, зокрема: понад 30 міжнародних конференцій, зустрічей студентів з провідними фахівцями освітніх програм міжнародних компаній, робочих зустрічей із закордонними партнерами.

Відповідно до Плану державних статистичних спостережень статистика з науково-технічної діяльності формується у квітні місяці з періодичністю раз у два роки. За останніми статистичними даними (квітень 2018 року – дані за 2016-2017 роки), протягом 2017 року наукові дослідження і розробки виконували 30 підприємств та організацій області. На кінець 2017 року у наукових організаціях, які виконували дослідження і розробки, працювали 1805 осіб, з яких 1120 осіб – дослідники, 245 – техніки, 440 – допоміжний персонал. Питома вага докторів наук та докторів філософії (кандидатів наук) серед виконавців досліджень і розробок становила 22,1%, серед дослідників – 35,5 відсотка.

У 2017 році загальний обсяг витрат на виконання наукових досліджень і розробок власними силами підприємств та організацій становив 299,2 млн грн, у тому числі витрати на оплату праці – 172,1 млн грн, інші поточні витрати – 108,7 млн грн, капітальні витрати – 18,4 млн грн, з них витрати на придбання устаткування – 16,2 млн гривень.

Із загального обсягу витрат 26,7% були спрямовані на виконання фундаментальних наукових досліджень, з яких за рахунок коштів бюджету профінансовано 55,6%, за кошти інших джерел – 33,9%, за рахунок власних коштів – 9,5%, за рахунок коштів організацій підприємницького сектору – 1,0 відсотка. Частка витрат на виконання прикладних наукових досліджень становила 34,3%, з яких за рахунок коштів бюджету фінансувалися 65,7%, за

кошти інших джерел – 19,4%, за рахунок власних коштів – 9,9% та за рахунок коштів організацій підприємницького сектору – 5,0 відсотка. На виконання науково-технічних (експериментальних) розробок спрямовано 39,0% загального обсягу витрат підприємств та організацій, з яких 64,6% – власні кошти, організаціями підприємницького сектору профінансовані 27,1%, іноземними фірмами – 5,1% та за рахунок коштів бюджету – 3,2 відсотка.

Виробництво споживчих товарів та послуг

У 2018 році позитивну динаміку розвитку збережено галузю виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, яка займає найбільшу частку в промисловому комплексі області (31,2% у структурі обсягу реалізованої продукції за видами промислової діяльності). За підсумками 2018 року індекс промислової продукції галузі у порівнянні з 2017 роком склав 105,7% (програмний показник – 104,1%, значення показника по Україні – 98,5 відсотка).

Підприємствами галузі реалізовано продукції на суму майже 35,7 млрд гривень. Збільшилось виробництво борошна (на 4,8%), круп (на 26,3%) та печива (на 16,5 відсотка). Значний вклад у розвиток галузі внесено підприємствами: ІП "Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед", ПАТ "Яготинський маслозавод", Компанія "Маревен Фуд Україна", ТОВ "СП "Київський обласний хлібопекарський комплекс", ВКФ "Укрпромстач-95", ПАТ Миронівський ЗВКК та іншими.

Зросли обсяги виробництва продукції підприємствами з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності. За підсумками 2018 року індекс промислової продукції галузі у порівнянні з 2017 роком склав 105,0% (прогноз – 103,9%, по Україні – 102,5 відсотка). Збільшилось виробництво меблів для їдалень та віталень (168,8%), меблів для сидіння з дерев'яним каркасом (106,2%), проте значно скоротилося виробництво кухонних меблів (на 27,7 відсотка).

Низький рівень завантаження виробничих потужностей на підприємствах легкої промисловості спричинив зниження індексу промислової продукції на 12,0% (передбачалося зростання на 2,8%, значення показника по Україні – 96,8 відсотка). Зокрема, різко скоротилося у порівнянні з 2017 роком виробництво комплектів і костюмів чоловічих (на 49,3 %) та взуття (на 30,1 відсотка).

З метою підвищення ефективності діяльності філією ПАТ "Яготинський маслозавод" "Яготинське для дітей" (Згурівський район), ТОВ "Фармекс Груп" та ТОВ "Київський хлібопродукт" (м. Бориспіль), ТОВ "Біофарма" (м. Біла Церква), Комбінатом з виробництва харчових продуктів ДП "Зееландія" (м. Бровари) та іншими підприємствами у звітному періоді продовжувалася робота щодо реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на реконструкцію, технічне переснащення та розширення виробничих потужностей. Введено в експлуатацію фабрику з виробництва виробів з

борошна ТОВ "Бісквітний комплекс "Рошен" (м. Бориспіль), завод з виробництва заморожених хлібобулочних виробів ТОВ "Chanta Mount" (Вишгородський район). Нові види конкурентоспроможної продукції освоєні ПрАТ "Обухівський молочний завод" (м.Обухів), ВАТ "Вімм Біль Данн Україна" (Києво-Святошинський район), ТДВ "Яготинський маслозавод" (Яготинський район).

Для стимулювання збуту виробленої підприємствами продукції вживалися заходи щодо забезпечення їх участі у виставково-ярмаркових заходах. Протягом 2018 року виробники продуктів харчування і товарів легкої промисловості здійснювали реалізацію своєї продукції на 6,4 тис. ярмаркових заходах, які проходили у районах та містах області.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

З метою активізації зовнішньоекономічної співпраці, залучення значних коштів іноземних інвесторів на реалізацію пріоритетних інвестиційно-інноваційних проектів в області, протягом 2018 року проведено ряд робочих зустрічей. Зокрема, відбулася зустріч голови Київської облдержадміністрації з представниками Європарламенту з Федеративної Республіки Німеччини, під час якої обговорювалися питання євроінтеграційних процесів та ключових інноваційних реформ в Київській області, залучення грантового фінансування для проектів, які спрямовані на соціально-економічний розвиток області.

Проведено зустріч голови облдержадміністрації з Послом, головою Представництва Європейського Союзу в Україні, на якій обговорено питання щодо співпраці та підтримки реалізації економічних зв'язків між Київською областю та Європейським Союзом шляхом ефективного діалогу з урядовими установами і підвищення поінформованості про Європейський Союз, його установи та програми для економічного потенціалу Київської області.

Для обговорення питань щодо розвитку глобальних ділових зв'язків, залучення інновацій та інвестицій в економіку Київської області проведено зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Сполучених Штатів Америки в Україні, з представниками компанії BWG (Швейцарія), представниками незалежного аналітичного центру "Horasis".

З метою розширення співпраці, розвитку торговельних відносин проведено зустріч з заступником керівника Канцелярії закордонних справ Народного уряду провінції Гуандун Китайської Народної Республіки.

Відбулася зустріч з головою правління Німецько-Української промислово-торговельної палати, під час якої обговорено питання залучення іноземних інвестицій з метою підвищення частки високотехнологічних виробництв на території області.

З метою збільшення потоку інвестицій в економіку регіону, розвитку експортноорієнтованого виробництва проведено зустріч з Президентом KOSTAL Group (Федеративна Республіка Німеччина), на якій обговорено

питання відкриття нового високотехнологічного заводу на 1000 робочих місць в Київській області.

Проведено зустріч голови Київської облдержадміністрації з генеральним директором BASF в Україні, президентом Німецько-Української промислово-торгівельної палати, під час якої обговорювались питання щодо впровадження проекту будівництва заводу за екологічно інноваційними технологіями з виробництва добавок в бетон у м. Обухів, відкриття якого заплановано на I півріччя 2019 року. З метою реалізації вказаного проекту 26 вересня 2018 року відбулося підписання відповідного Меморандуму про співробітництво та взаємодію між Київською обласною державною адміністрацією, виконавчим комітетом Обухівської міської ради та Товариством з обмеженою відповідальністю "БАСФ Т.О.В.".

Проведено зустріч з керівником ТОВ "Торговий Дім Укрвіаснаб", на якій обговорено питання залучення іноземного інвестора до створення авіаційної інфраструктури на базі Білоцерківського аеропорту для обслуговування літаків Boeing та Airbus "Мультифункціональний авіаційний комплекс, м. Біла Церква".

З метою налагодження співробітництва з країнами арабського світу у м. Славутич відбулося засідання Українсько-Арабської Ділової Ради "Інвестиційний потенціал міста Славутич, Любецької та Михайло-Коцюбинської об'єднаних територіальних громад".

Для розширення співпраці щодо реалізації інвестиційних та соціальних проектів у листопаді 2018 року у м. Біла Церква з робочим візитом перебувала Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні.

Київська облдержадміністрація виступила бенефіціаром 4 проектів міжнародної технічної допомоги: "Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України-Білорусі", "План місцевого економічного розвитку: Славутич – драйвер росту відкритої та вільної економіки регіону", "Впровадження енергоефективних заходів в навчальних закладах та заходів з заміни ліхтарів вуличного освітлення у м. Фастів", "Встановлення системи автоматизованого моніторингу в бюджетних установах міста та термомодернізація будівель Палацу культури "Енергетик" та Спорткомплексу "Енергетик".

Проведено активну роботу зі створення нових міжнародних пунктів пропуску, що повинно стати ключовим чинником успішного розвитку транскордонного співробітництва. Так, з метою опрацювання питання зміни класифікації існуючого міждержавного пункту пропуску через державний кордон "Вільча" на міжнародний розпорядженням голови Київської облдержадміністрації від 13.04.2018 №240 створено відповідну робочу групу, яка провела ряд засідань і підготувала пропозиції щодо локації і розвитку відповідної інфраструктури цього пункту пропуску.

Керівництво облдержадміністрації взяло участь у 26-му засіданні Міжурядової українсько-білоруської змішаної комісії з питань торговельно-економічного співробітництва, яке відбулось 11 жовтня 2018 року в місті Гомель Республіки Білорусь, під час якого запропоновано розглянути

питання про внесення змін до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про пункти пропуску від 17 грудня 1992 року в частині зміни статусу пункту пропуску "Олександрівка-Вільча" з міждержавного на міжнародний.

Крім цього, делегація з Київської області взяла участь у Першому форумі регіонів Республіки Білорусь та України у місті Гомель (Республіка Білорусь), під час якого підписано два Меморандуми про співробітництво між Київською обласною державною адміністрацією та Гомельським обласним виконавчим комітетом і Мінським обласним виконавчим комітетом, а також презентовано економічний потенціал Київщини.

Збільшення пропозицій експорту сільськогосподарської продукції з нового врожаю сприяло зростанню обсягу експорту товарів у 2018 році на 6,2% (у порівнянні з 2017 роком), всього він склав 1856,9 млн дол. США (на 1,3% менше показника Програми).

Через підвищення купівельної спроможності населення обсяг імпорту у 2018 році проти 2017 року збільшився на 7,1% та склав 3645,3 млн доларів США (на 0,7% більше прогнозного значення). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,51 (на рівні 2017 року). Суб'єкти господарювання області здійснювали зовнішньоторговельні операції з партнерами із 171 країни світу.

Продовжує зростати обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу. У 2018 році у порівнянні з 2017 роком він збільшився на 19,3% і становив 766,3 млн дол. США або 41,3% від загального обсягу експорту області.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися до Нідерландів – 8,4% від загального обсягу експорту, Німеччини – 8,2%, Польщі – 3,7%, Словаччини – 3,9%; серед інших країн – до Російської Федерації – 6,1%, Індії – 4,4%, Саудівської Аравії – 4,1%, Білорусі – 3,5% та Єгипту – 3,2 відсотка.

Імпорт товарів з країн Європейського Союзу у 2018 році збільшився у порівнянні з 2017 роком на 7,0% і становив 1935,4 млн дол.США або 53,1% від загального обсягу імпорту.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини – 15,4% від загального обсягу імпорту, Польщі – 9,8%, Нідерландів – 3,4%, Литви – 3,2%, Франції – 3,2%; серед інших країн – з Китаю – 10,8%, Російської Федерації – 7,9%, США – 5,9% та Білорусі – 4,3 відсотка.

У товарній структурі експорту домінуючою залишається частка продовольчих товарів (64,4%), тоді як основу імпорту області складають непродовольчі товари (82,6 відсотка).

Основу товарної структури експорту області склали продукти тваринного походження (28,5% від загального обсягу експорту), продукти рослинного походження (19,5%), готові харчові продукти (10,3%), жири та олії тваринного або рослинного походження (6,1%), машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання (6,0%), маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів (5,9%), вироби з полімерних матеріалів

та пластмаси (5,0%), вироби з недорогоцінних металів (4,3%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (4,1%), деревина і вироби з деревини (3,0 відсотка).

У структурі імпорту області частка машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання становила 20,6% від загального обсягу імпорту, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 16,4%, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 12,6%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 8,2%, недорогоцінні метали та вироби з них – 7,9%, готові харчові продукти – 6,6%, мінеральні продукти – 6,1%, продукти тваринного походження – 5,5%, продукти рослинного походження – 5,2 відсотка.

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

Демографічний розвиток, підтримка дітей та сім'ї

Чисельність наявного населення області станом на 01 січня 2019 року становила 1767,9 тис. осіб. Фактично протягом 2018 року чисельність населення збільшилася майже на 13,7 тис. осіб, що у розрахунку на 1000 наявного населення становило 7,7 особи.

Середньорічна чисельність наявного населення склала 1761,1 тис. осіб, що на 16,7 тис. осіб більше у порівнянні з 2017 роком та на 9,6 тис. осіб більше прогнозованого показника.

Збільшення чисельності населення області відбулося виключно за рахунок міграційного приросту – 27,1 тис. осіб (прогноз – 32,3 тис. осіб), водночас зафіксовано природне скорочення населення – майже 13,5 тис. осіб.

Порівняно з 2017 роком обсяг природного скорочення населення збільшився на 2622 особи, або з 6,2 до 7,6 осіб у розрахунку на 1000 наявного населення. В усіх районах та містах обласного значення спостерігалось природне скорочення населення. Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 53 живонароджених дитини. Водночас зменшилась кількість померлих дітей у віці до 1 року з 90 до 73 осіб. Погіршення демографічних показників у 2018 році характерне для всіх регіонів України, за виключенням м.Києва, і обумовлено зростанням рівня смертності.

З метою більш ефективної та налагодженої роботи облдержадміністрації у сфері захисту конституційних прав дітей та підтримки сімей на Київщині у звітному періоді було реалізовано нову Обласну комплексну програму підтримки сім'ї та забезпечення прав дітей "Щаслива родина – успішна країна" до 2022 року, затверджену рішенням Київської обласної ради від 27.04.2018 №402-21-VII. На виконання завдань та реалізацію заходів обласної Програми станом на 01.01.2019 спрямовано кошти з обласного бюджету у сумі 24,1 млн гривень.

На Київщині активізовано роботу щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до прийомних сімей та дитячих

будинків сімейного типу. Станом на 01.01.2019 в області функціонувало 68 дитячих будинків сімейного типу та 102 прийомних сімей. Загалом в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях протягом року виховувалося 651 дітей, під опікою, піклуванням перебували 2560 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На Київщині проводиться активна робота щодо усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У 2018 році було усиновлено 80 дітей, з них 70 усиновлено громадянами України, 10 – іноземними громадянами.

В області діють 5 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей та сім'ї облдержадміністрації у селах Копилів (Макарівський район), Петрівське (Києво-Святошинський район), Сезенків (Баришівський район), Циблі (Переяслав-Хмельницький район) та у м. Богуслав, а також міський центр соціально-психологічної реабілітації дітей Білоцерківського міськвиконкому.

Станом на 01.01.2019 у даних закладах перебувало 246 дітей, у тому числі діти, які переміщені із зони проведення АТО.

У Київській області проживає 14101 багатодітна сім'я, де виховується 46802 дітей. З приводу проведення моніторингу щодо видачі посвідчень батькам та дітям з багатодітних сімей, то на сьогоднішній день було отримано: 3952-посвідчення батьків; 8983-посвідчення дітей.

За 2018 рік спеціалістами центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді було виявлено 747 сімей з дітьми, які підпадають під категорію внутрішньопереміщені. В ході роботи всі сім'ї були охоплені соціальними послугами. У 619 сім'ях було здійснено оцінку потреб, за результатами якої складні життєві обставини підтвердилися в 496 сім'ях, в яких проживає 929 дітей. У даних сімей не виявлено потреби у забезпеченні їх тимчасовим житлом. Сім'ям даної категорії було надано 1287 соціальних послуг серед яких: соціально-психологічні – 355 сім'ям, соціально-юридичні – 186 сім'ям; допомога у працевлаштуванні – 33, надана допомога у вирішенні побутових умов – 24 сім'ям. 139 сім'ям була надана допомога щодо налагодження зв'язків з членами родини та громадою, в якій на даний час проживає сім'я.

Протягом 2018 року в соціальних гуртожитках, які функціонують на території Київської області, перебували 17 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають в складних життєвих обставинах. На кінець року мають житло 2946 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

За 2018 рік відбулося 8 засідань комісії Київської облдержадміністрації з визначення напрямів та об'єктів, на які буде спрямовано субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа.

За кошти субвенції на суму 10,9 млн. грн. було придбано 16 квартир для дітей-сиріт та осіб з їх числа в Баришівському, Богуславському, Броварському Києво-Святошинському, Миронівському, Рокитнянському районах та містах

Бориспіль, Бровари, Славутич та Фастів, а також, два будинки в Яготинському районі та м. Ірпінь для створення дитячих будинків сімейного типу.

Для профілактики злочинності, негативних проявів серед дітей запобігання безпритульності та бродяжництву в області постійно проводяться профілактичні рейди: "Підліток", "Вокзал", "Діти вулиці", метою яких є вилучення дітей з негативного оточення, надання їм реабілітаційної допомоги. Протягом 2018 року проведено 562 профілактичних рейдів, під час яких виявлено 840 дітей. У результаті прийнятих заходів вилучено і влаштовано в центри соціально-психологічної реабілітації, навчальні заклади та заклади охорони здоров'я – 210 дітей, відповідно попереджено – 627 дітей.

На кожного підлітка, який перебуває на обліку у службі у справах дітей та сім'ї міської ради, заведена облікова – статистична картка (ОСКД) та ведеться електронна система ЄІАС "Діти", з метою своєчасного соціального захисту та попередження скоєння правопорушень та злочинів неповнолітніми, де фіксується проведена робота.

У ході профілактичних заходів обстежено 1560 сімей, за неналежне виконання батьківських обов'язків ініційовано притягнення до відповідальності 400 батьків.

На підготовку оздоровчої кампанії 2018 року витрачено 140 тис. гривень. За звітний період забезпечено оздоровленням 28518 дітей та відпочинком – 45243 дітей (включаючи 71723 дітей пільгових категорій), які потребують особливої соціальної уваги та підтримки. Загалом, на оздоровчу кампанію з місцевих бюджетів витрачено 20016,3 тис.грн, позабюджетних коштів - 14275,6 тис. гривень. З обласного бюджету на оздоровчу кампанію витрачено 20579 тис. гривень. За даними служби у справах дітей та сім'ї Київської обласної державної адміністрації відпочинковими та оздоровчими послугами було охоплено 2133 дитини.

Підписані угоди про співпрацю з 14 благодійними громадськими організаціями Іспанії, США, Австрії, Угорщини, які забезпечують організацію виїзду на відпочинок та оздоровлення дітей за кордоном. Так, на закордонне оздоровлення було направлено 938 дітей.

Протягом 2018 року почесне звання України "Мати-героїня" присвоєно 25 багатодітним жінкам Київщини.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2012 № 783 "Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми" служба у справах дітей та сім'ї Київської облдержадміністрації далі реалізовує в області проект "Поширення Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в Україні", спрямований на покращення спроможності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, виявляти та надавати допомогу постраждалим особам у відповідності до чинного законодавства.

Станом на 01.01.2019 щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, звернень не надходило.

Протягом 2018 року до органів і установ, на які покладено функції здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї, надійшло 3987 звернень: від дітей 58, жінок 3224, чоловіків 705 звернень. Кількість здійснених заходів з приводу захисту прав дитини від насильства в сім'ї 324. На корекційні програми направлено 245 осіб, і пройшли відповідні програми протягом поточного року 117 осіб.

З метою моніторингу забезпечення реалізації норм визначених ч.2 ст. 12 Закону України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", в рамках реалізації Координатором проектів ОБСЄ в Україні проекту "Підтримка утвердження гендерної рівності в Україні", в області організовано систематичне проведення семінарів для безробітних з гендерної проблематики. Так, з початку поточного року проведено 125 таких заходів за участю 1340 осіб.

З метою формування у дітей та молоді свідомого прагнення до здорового способу життя, набуття стійких навичок безпечної поведінки в оточуючому середовищі, а також уміння надати допомогу в екстремальних умовах та володіння навичками самозахисту протягом 2018 року було розроблено та впроваджено масштабний проект Київська обласна дитяча школа безпеки "KidSafe", який реалізується у центрах соціально-психологічної реабілітації дітей Київської області разом із структурними підрозділами Київської обласної державної адміністрації.

Зайнятість населення та ринок праці

За останніми статистичними даними, чисельність безробітного населення у віці 15-70 років за методологією Міжнародної організації праці (далі – МОП) на Київщині у 2018 році порівняно з 2017 роком зменшилась на 0,8 тис. осіб (з 51,9 до 51,1 тис. осіб). Рівень безробіття (за методологією МОП) у відсотках до економічно активного населення відповідної вікової групи по відношенню до 2017 року зменшився з 6,5% до 6,3 відсотка.

Чисельність безробітних осіб, які скористалися послугами служби зайнятості Київщини протягом 2018 року, становила 39,1 тис. осіб, що на 6,6% менше у порівнянні з 2017 роком. Станом на 01 січня 2019 року на обліку перебували 12,3 тис. осіб, що мали статус безробітних громадян.

Серед безробітних жінки склали 55,3% (6,8 тис. осіб), молодь віком до 35 років – 33,9% (4,2 тис. осіб), особи, які мають додаткові гарантії щодо сприяння у працевлаштуванні – 36,9% (4,5 тис. осіб), жителі сільської місцевості – 42,3% (5,2 тис. осіб).

Станом на 01.01.2019 з числа безробітних, які перебували на обліку в службі зайнятості, допомогу по безробіттю отримували 10,4 тис. осіб або 92,9 відсотка. Середній розмір допомоги по безробіттю у грудні 2018 року збільшився проти відповідного місяця 2017 року на 738 грн (на 25,5%) і склав 3632 гривні.

З метою підбору підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні незайнятим та безробітним громадянам, ведеться активна робота щодо збору

вакансій. Протягом звітнього періоду за направленням служби зайнятості укомплектовано 22059 вакансій, що на 2085 одиниць або на 10,4% більше від показника минулого року. Рівень укомплектування вакансій у звітньому періоді зменшився з 56,2% до 52,5 відсотка. Станом на 01.01.2019 актуальними залишились 4956 вакансій.

У середньому на одне вільне робоче місце претендувало 2 особи (на відповідну дату минулого року – 3 особи). Найбільший цей показник у Тетіївському (навантаження на одне вільне робоче місце – 33 особи), Володарському (22 особи), Згурівському (по 19 осіб) районах.

За сприяння служби зайнятості, протягом 2018 року працевлаштовано 21920 осіб з числа незайнятого та безробітного населення (на 9,3% більше, ніж попереднього року), з них 12092 осіб із числа зареєстрованих безробітних (86 осіб – за рахунок виплати одноразової допомоги по безробіттю для заняття підприємницькою діяльністю).

Рівень працевлаштування безробітних склав 37,8% (у 2017 році – 34,9 відсотка). Відповідний показник перевищили 23 центри зайнятості із 28. Найвищий рівень працевлаштування безробітних осіб був у наступних базових центрах зайнятості та філіях обласного центру зайнятості: Славутицька міська філія – 61,4%, Сквирська районна філія – 58,2%, Вишгородська районна філія – 53,9 відсотка. В той час як найнижчий рівень працевлаштування спостерігався у Володарській районній філії – 29,8%, Києво-Святошинській районній філії – 30,0%, а також Макарівській районній філії – 30,4 відсотка.

За звітний період працевлаштовано 8,6 тис. осіб з числа молоді у віці до 35 років, з них 3,9 тис. осіб – зареєстровані безробітні. Серед них 42 молоді безробітні особи започаткували власну справу.

Проводиться робота в напрямку створення суб'єктами малого та середнього підприємництва нових робочих місць для осіб, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці. У звітньому періоді за направленням служби зайнятості працевлаштовано 5793 особи, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, з них 4044 особи із числа безробітних.

Протягом 2018 року шляхом надання компенсацій єдиного внеску роботодавцям в області було працевлаштовано 323 безробітних особи (у тому числі 133 особи – з числа громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню).

З метою сприяння незайнятим громадянам у працевлаштуванні, службою зайнятості проводиться профорієнтаційна робота. Протягом 2018 року клієнтам обласної служби зайнятості (з числа безробітних осіб) надано 150,7 тис. послуг з професійної орієнтації, у тому числі особам з інвалідністю – 10,2 тис. послуг, безробітній молоді у віці до 35 років – 53,2 тис. послуг, внутрішньо переміщеним особам – 2,3 тис. послуг, демобілізованим учасникам АТО – 5,8 тис. послуг.

Протягом звітнього періоду профорієнтаційними послугами було охоплено 147,1 тис. осіб, з них 36,1 тис. безробітних громадян та 47,8 тис. учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Із числа соціально вразливих категорій безробітних профорієнтаційні послуги отримали 1911 осіб з інвалідністю, 13,2 тис. осіб у віці до 35 років, 538 внутрішньо переміщених осіб та 1083 демобілізованих учасника АТО.

У звітньому періоді для шукачів роботи проведено понад 9,0 тис. інформаційно-консультаційних та профорієнтаційних заходів, з них – 2711 заходів були присвячені питанням професійної переорієнтації незайнятих осіб. Загалом до участі у заходах залучені 32,1 тис. безробітних осіб, з яких зорієнтовані на профнавчання за актуальними на ринку праці професіями 4600 осіб, фактично скеровані на профнавчання – 3217 осіб, до участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру залучені 3930 осіб. Фактично започаткували власну справу 86 осіб.

Крім цього, протягом 2018 року в області проведено 1,8 тис. інформаційно-роз'яснювальних заходів з роботодавцями, зокрема, 247 робочих засідань "круглих столів", конференцій, нарад, днів інформацій та 714 семінарів, 346 ярмарок та міні-ярмарок вакансій, 69 Днів відкритих дверей, 161 презентація роботодавця, тощо. Участь в цих заходах взяли 6,9 тис. роботодавців.

З метою підвищення конкурентоспроможності осіб на ринку праці протягом професійне навчання проходили 4584 безробітних особи, що на 15,2% більше, ніж в 2017 році (серед них 2288 осіб – жінки, 1419 осіб – молодь віком до 35 років). Рівень охоплення безробітних громадян професійним навчанням склав 11,7% (у 2017 році – 10,7 відсотка).

Для забезпечення самореалізації та з метою підтримки конкурентоспроможності на ринку праці Київщини осіб віком понад 45 років 86 особам надано можливість скористатися правом на одноразове отримання ваучера для проходження перепідготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації за професіями і спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності.

Продовжують вживатися заходи щодо сприяння активній інтеграції до суспільного та трудового життя людей з інвалідністю. У 2018 році на обліку перебували 2032 безробітні особи з інвалідністю, з яких працевлаштовано 475 осіб (рівень працевлаштування даної категорії населення склав 21,4%), професійним навчанням охоплено 142 особи, профорієнтаційними послугами охоплено 1911 осіб даної категорії населення. Власну справу, отримавши одноразово допомогу по безробіттю, започатковувало 15 осіб з інвалідністю.

До участі у громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру протягом звітнього періоду залучено 8542 особи, що на 0,2% більше, ніж у 2017 році (8528 осіб). Питома вага безробітних осіб, які були залучені до тимчасової зайнятості, склала 21,1% (у 2017 році – 19,9 відсотка).

Грошові доходи населення

Актуальним питанням, якому постійно приділяється увага в області, є створення належних умов для підвищення рівня життя населення Київщини, недопущення зниження його грошових доходів, збільшення яких значною мірою залежить від зростання заробітної плати.

Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника області у 2018 році становила 9097 грн, що на 26,6% більше, ніж у попередньому році та на 9,3% більше прогнозного показника Програми (8324 грн), а також у 4,7 рази перевищує рівень прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (1921 гривня). За рівнем оплати праці працівників область зайняла 3 місце, поступаючись м. Києву та Донецькій області.

Реальна заробітна плата штатних працівників у 2018 році по відношенню до 2017 року збільшилася на 13,8 відсотка.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати, у порівнянні з 01.01.2018, збільшилась на 8,4 млн грн або на 6,5% і станом на 01.01.2019 склала 138,1 млн грн, у тому числі борг підприємства-банкрута ПАТ "Авіакомпанія "Аеросвіт" склав 115,8 млн грн (83,9% від загальної суми заборгованості). Рішенням Господарського суду Київської області від 10.07.2015 вказане підприємство було визнано банкрутом, на даний час до боржника застосована процедура ліквідації.

У структурі загальної суми заборгованості з виплати заробітної плати борги економічно активних підприємств становили 15,3%, підприємств-банкрутів – 84,7 відсотка.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств, у порівнянні з 01.01.2018, зросла на 8,7 млн грн або в 1,7 рази і станом на 01.01.2019 склала 21,1 млн гривень.

Протягом грудня 2018 року забезпечено погашення в повному обсязі заборгованості із виплати заробітної плати на державних спеціалізованих підприємствах, що забезпечують життєдіяльність Чорнобильської зони відчуження, у сумі 26,2 млн гривень.

Крім того, відбулося скорочення боргів з оплати праці на державному підприємстві "Дослідно-конструкторське бюро авіації загального призначення" (Києво-Святошинський район) у сумі 180,7 тис. грн, а також у ПАТ "Факел" (м. Фастів) – у сумі 200,7 тис. гривень.

Серед економічно активних підприємств найбільша заборгованість із виплати заробітної плати (11,6 млн грн або 54,7% боргів економічно активних підприємств Київщини) обліковується на державному підприємстві "Завод порошкової металургії" (м. Бровари). З метою погашення заборгованості на вказаному підприємстві у 2018 році було направлено 4 звернення до центральних органів виконавчої влади (Кабінету Міністрів України – від 26.07.2018 № 11-12/3540, Ради національної безпеки і оборони України – від 28.08.2018 № 11-13/4102, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – від 29.05.2018 № 11-13/2329 та від 20.09.2018 № 11-13/4542).

Водночас станом на 01.01.2019 виникла нова заборгованість із виплати заробітної плати у комунальному закладі Білоцерківської міської ради "Міська госпрозрахункова поліклініка профоглядів" у сумі 119,2 тис. гривень. З метою вирішення проблеми направлено лист Білоцерківському міському голові (від 24.01.2019 № 11-21/451).

Загалом протягом 2018 року проведено 12 засідань обласної та 200 засідань районних та міських тимчасових комісій з питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, на яких було розглянуто стан погашення заборгованості найбільшими підприємствами-боржниками.

Соціальний захист населення

У Київській області функціонує 35 територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), один з яких розташований на території Писківської селищної об'єднаної територіальної громади.

Протягом 2018 року територіальними центрами надано соціальних послуг 58712 особам, що на 9,5% або 5115 осіб більше, ніж у 2017 році, та на 1,4% або 812 осіб більше, ніж прогнозувалося Програмою (57900 осіб). Платні соціальні послуги на суму 5,1 млн грн надані 12202 особам, що на 1131 особу або 10,2% більше у порівнянні з 2017 роком (11071 особа) та на 2002 особи або 19,6% більше очікуваного показника Програми (10200 осіб).

Всього у 2018 році за рахунок субвенції з Державного бюджету виплачено державних соціальних допомог 100,3 тис. осіб на загальну суму 2,0 млрд грн (у той час як Програмою передбачалося виплатити соціальну допомогу 102,0 тис. осіб на суму 2,2 млрд грн), а саме:

- допомога сім'ям з дітьми – 74,0 тис. сімей на загальну суму 1348,8 млн грн (у 2017 році – 84,4 тис. сімей на суму 1466,9 млн грн);

- тимчасова допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів – 432 сім'ї на загальну суму 6,4 млн грн (у 2017 році – 809 сімей на загальну суму 9,6 млн грн);

- допомога малозабезпеченим сім'ям – 4,7 тис. сімей на суму 193,3 млн грн (у 2017 році – 5,5 тис. сімей на суму 220,9 млн грн);

- допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю – 19,2 тис. осіб на загальну суму 409 млн грн (у 2017 році – 18,4 тис. осіб на суму 357,7 млн грн);

- допомога на 626 дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування, які виховуються у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, а також грошове забезпечення 206 батькам-вихователям на загальну суму 38,5 млн грн (у 2017 році – 614 дітей-сиріт, 199 батьків-вихователів на суму 35,5 млн грн);

- допомога по догляду за особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу – 1100 особам на загальну суму 28,1 млн грн (у 2017 році – 1506 особам на суму 33,1 млн гривень).

Виплачено компенсації 3601 особі (на 4,4% більше, ніж у 2017 році), що надають соціальні послуги, на загальну суму 8,8 млн грн (на 10% більше, ніж у 2017 році). Програмою передбачалося виплатити компенсації 3300 особам на суму 9,9 млн гривень. Заборгованість із виплати компенсацій у 2018 році становить 18,9 тис. грн (Миронівський район).

Станом на 01.01.2019 субсидію для відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги призначено для 214,9 тис. сімей (на 33,0% менше, ніж станом на 01.01.2018) на загальну суму 4,1 млрд грн (на 13,9% більше, ніж у 2017 році) при програмному показнику 4,3 млрд гривень. Субсидію готівкою на придбання твердого палива та скрапленого газу призначено 9,2 тис. сімей на суму 28,1 млн грн (за 2017 рік призначено субсидій 12,9 тис сімей на суму 38,9 млн гривень).

Станом на 01.01.2019 в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, на обліку перебувало 478,9 тис. осіб (у 2017 році – 511,8 тис. осіб). Пільги отримали 186,3 тис. осіб на суму 583,5 млн грн (у 2017 році пільги отримали 215,8 тис. осіб на суму 549,8 млн гривень). Програмою було передбачено надання пільг 210,0 тис. осіб на загальну суму 650,0 млн гривень.

У сфері соціального захисту населення функціонувало 11 будинків-інтернатів, що розраховані на 2118 ліжко-місць. Станом на 01.01.2019 на повному державному утриманні в них перебувало 1980 осіб (станом на аналогічну дату 2018 року – 1949 осіб).

На обліку для забезпечення спецавтотранспортом станом на 01.01.2019 перебувало 4820 осіб з інвалідністю: позачергово – 760 осіб на загальній черзі – 4032 особи, першочергово – 28 осіб, які брали участь у бойових діях під час Другої Світової війни.

Протягом 2018 року автомобілями забезпечено 22 особи з інвалідністю (у 2017 році – 12 осіб з інвалідністю), з них 8 – були у користуванні та повернуті відповідно до чинного законодавства, 14 – надійшли в якості гуманітарної допомоги із закордону.

Районними, міськими управліннями соціального захисту населення для забезпечення осіб з інвалідністю технічними засобами реабілітації було видано 16596 направлень на заводи-виробники (у 2017 році – 8767 направлень). Програмою протягом 2018 року передбачалося надати направлення на заводи-виробники для виготовлення технічних засобів реабілітації для 630 осіб.

До санаторно-курортних закладів у 2018 році направлено 830 ветеранів війни та осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», а також 357 осіб з інвалідністю (Програмою передбачалося оздоровити 1470 ветеранів війни та 561 особу з інвалідністю).

Станом на 01.01.2019 на обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням перебувало 1302 учасники антитерористичної операції. Мінсоцполітики України на Київську область протягом 2018 року виділено кошти на загальну суму 4,1 млн грн, завдяки яким були оздоровлені

509 учасників антитерористичної операції (43,7% від прогнозованого показника Програми).

Протягом 2018 року грошову компенсацію на поліпшення житлових умов виплачено 90 особам з числа інвалідів війни I-II групи з числа учасників АТО і членів сімей загиблих учасників АТО на загальну суму 76,8 млн грн, в той час як Програмою передбачалася виплата компенсації на придбання житла для 110 осіб вказаних категорій.

Крім цього, завершено виплату державної грошової допомоги постраждалим під час участі у масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року. У 2018 році кошти виплачено 119 особам, які отримали тілесні ушкодження, побої, мордування (показник Програми – 115 осіб), а також 21 особі – членам сімей загиблих під час участі в масових акціях громадського протесту. Загальна сума виплаченої допомоги становить 30,8 млн гривень.

Загалом у 2018 році на Київщині вперше запрацювали дві потужні обласні цільові програми. Відповідно до Київської обласної комплексної програми соціальної підтримки в Київській області учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції, а також родин Героїв Небесної Сотні та учасників Революції Гідності на 2018-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 27.04.2018 № 399-21-VII) за рахунок коштів обласного бюджету станом на 01.01.2019 фактично виплачено грошової допомоги 2396 заявникам на загальну суму майже 73,6 млн гривень.

Також, завдяки реалізації Київської обласної цільової програми соціальної підтримки в Київській області людей з інвалідністю на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 22.06.2017 № 346-15-VII) у 2018 році надано одноразову щорічну адресну грошову допомогу особам з інвалідністю та здійснено заходи із реабілітації дітей з інвалідністю та захворюванням ДЦП на загальну суму 6,6 млн гривень.

Соціальний захист населення, постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи

Станом на 01.01.2019 на території Київської області проживає 610,9 тис. осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у тому числі 26,2 тис. інвалідів-чорнобильців першої категорії, захворювання яких пов'язано з наслідками Чорнобильської катастрофи, 25,1 тис. учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, 566,4 тис. потерпілих від Чорнобильської катастрофи, з них 94,8 тис. дітей (у тому числі 165 дітей-інвалідів ЧАЕС).

Відповідно до Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" всі вищезазначені особи мають право на отримання пільг та компенсацій. Крім постраждалих, внаслідок Чорнобильської катастрофи право на пільги також має дружина

(чоловік, опікун дитини) померлого громадянина, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою (всього 9151 особа).

Станом на 31.12.2018 було проведено 3 засідання комісії Київської облдержадміністрації з визначення статусу осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської, та іншим категоріям громадян, на яких розглянуто 646 справ та видано 576 посвідчень.

Протягом 2018 року проведено 3 засідання комісії Київської облдержадміністрації по вирішенню спірних питань щодо визначення статусу осіб, які брали участь у проведенні робіт з евакуації людей і майна із зони відчуження, а також евакуйованих із зони відчуження у 1986 році, на яких було розглянуто 93 справи. Відбулося 5 засідань комісії Київської облдержадміністрації з визначення даних про заробітну плату працівників за роботу в зоні відчуження у 1986-1990 роках, на яких розглянуто 39 справ.

За програмою "Соціальний захист населення, постраждалого від Чорнобильської катастрофи" у 2018 році поточні видатки профінансовані на загальну суму 600,5 млн грн (Програмою передбачалося 600,3 млн грн), з них:

- доплата за роботу на радіоактивно забруднених територіях, збереження заробітної плати при переведенні на нижче оплачувану роботу та у зв'язку з відселенням, виплати підвищених стипендій та надання додаткової відпустки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, – 328,9 млн грн;

- компенсація сім'ям з дітьми та витрати на безоплатне харчування дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 11,5 млн грн;

- щомісячна грошова допомога у зв'язку з обмеженням споживання продуктів харчування місцевого виробництва та компенсації за пільгове забезпечення продуктами харчування – 220,0 млн грн;

- компенсація за шкоду, заподіяну здоров'ю, та допомоги на оздоровлення, у випадку звільнення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 12,5 млн грн;

- обслуговування банківських позик, наданих на пільгових умовах до 1999 року громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, – 12,3 тис. грн;

- оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, – 27,6 млн гривень, що дало можливість оздоровити лише 48,0% від потреби на 2018 рік.

Мінсоцполітики України на Київську область виділено кошти на загальну суму 26,9 млн грн, завдяки яким протягом 2018 року фактично оздоровлено 3877 постраждалих громадян, віднесених до першої категорії (Програмою було передбачено оздоровлення 6724 осіб), а також 45 дітей, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, у супроводі одного із батьків (у 2017 році – 45 дітей).

Пенсійне забезпечення

Протягом 2018 року в Київській області активно реалізовувалися завдання, визначені Стратегією модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 року, здійснювались певні кроки у запланованих напрямках. Так, зокрема, прийом громадян проводиться за принципом екстериторіальності обслуговування громадян (незалежно від місця реєстрації чи фактичного місця проживання). Активно проводиться робота щодо інтеграції інформаційних ресурсів пенсійної системи та підготовки їх переходу на web-орієнтовану технологію.

Всі підпорядковані управління Пенсійного фонду України у Київській області, починаючи з 03 вересня 2018 року, працюють у новій системі централізованого призначення і виплати пенсій. Проводиться робота щодо впровадження електронних пенсійних справ.

Станом на 01.01.2019 на обліку в головному та підпорядкованих управліннях Пенсійного фонду України у Київській області перебуває 560 тис. пенсіонерів, що на 2,5 тис. осіб менше, ніж у 2017 році.

Протягом звітної періоду призначено 19,0 тис. нових пенсій (на 0,6 тис. менше, ніж за 2017 рік). Проведено 55,6 тис. індивідуальних перерахунків пенсій за заявами громадян згідно додатково наданих документів, що на 47,0 тис. менше у порівнянні з 2017 роком.

Продовжувалась робота, спрямована на підвищення рівня пенсійного забезпечення осіб, які мають особливі заслуги перед Україною. Протягом 2018 року підготовлено матеріали та встановлено 304 пенсії за особливі заслуги перед Україною (у 2017 році – 603 пенсії), кількість одержувачів вказаних пенсій складає майже 18,0 тис. осіб.

Середній розмір пенсії по області збільшився на 180,95 грн або на 7,2% і станом 01.01.2019 становив 2682,09 грн (показник Програми – 2567,5 гривні). Середній розмір пенсії цивільних пенсіонерів збільшився на 89,59 грн або на 3,6% і склав 2571,74 грн., військових пенсіонерів – на 1874,66 грн або на 65,0% та становив 4745,96 гривні.

Всі пенсії виплачуються в установлені строки та у повному обсязі.

У 2018 році кількість одержувачів пенсій у розмірі до 800 грн становила 0,9 тис. осіб, від 801 до 1000 грн – 2,4 тис. осіб, від 1001 до 1500 грн – 94 тис. осіб, від 1501 до 5000 грн – 399 тис. осіб, від 5000 до 10000 грн – 30 тис. осіб, понад 10000 грн – 5478 осіб. Кількість цивільних пенсіонерів області, які мають суми пенсійних виплат, що перевищують прожитковий мінімум, склала 82 відсотка.

Своєчасність та повнота виплати пенсій залежить і від стану надходження власних та прирівняних до них коштів до бюджету Пенсійного фонду України, які за 2018 рік склала майже 7,6 млрд грн, що становить 133,8% до попереднього року та на 33,3% перевищує прогнозований показник Програми (4,7 млрд гривень). Збільшення надходжень пов'язане, у першу чергу, зі збільшенням рівня мінімальної заробітної плати та кількості застрахованих осіб.

Станом на 01.01.2019 недоїмка зі сплати страхових внесків до Пенсійного фонду України склала 12,3 млн грн, що, у порівнянні з початком 2018 року, менше на 5,0 млн грн або на 29 відсотків. За структурою вона поділяється на борг підприємств, щодо яких порушено справу про банкрутство та визнані банкрутами (5,2 млн грн), борг підприємств з безнадійним статусом боргу (3,8 млн грн), борг економічно активних платників (3,3 млн гривень).

Сума боргу із відшкодування пільгових пенсій станом на 01 січня 2019 року складала 117,4 млн грн, що на 13,9 млн грн більше, ніж станом на початок 2018 року. Із загальної суми боргу на економічно активних платників припадає 36,0 млн грн або 56,3% від загального боргу по відшкодуванню пільгових пенсій. Збільшення заборгованості по відшкодуванню пільгових пенсій відбулось за рахунок підприємств, які не ведуть фінансово-господарської діяльності та в яких відсутні активи для погашення боргу.

Станом на 01.01.2019 на погашення заборгованості перед Пенсійним фондом подано 536 позовних заяв на загальну суму 156 млн гривень. Позовною роботою охоплена вся сума боргу, що підлягає стягненню в судовому порядку. З урахуванням незакінчених проваджень станом на початок 2018 року та у зв'язку з несплатою судового збору залишено без розгляду 598 позовів на суму 211,8 млн грн (44 відсотка).

Протягом 2018 року задоволено 428 позовів на суму 6,7 млн гривень. З урахуванням раніше постановлених рішень передано на примусове виконання 416 виконавчих листів на суму 6,5 млн гривень. В результаті проведеної позовної роботи надійшло 157,0 млн гривень.

Найбільшими боржниками зі сплати страхових внесків є ДП "Завод порошкової металургії" (м.Бровари) – 25,8 млн грн, ПАТ "Білоцерківський завод гумових технічних виробів" (м.Біла Церква) – 19,7 млн грн, філія "Струм-Славутич" приватного малого науково-впроваджувального інноваційного підприємства "Струм" (м.Славутич) – 3,2 млн грн, ДП "Племінний завод "Плосківський" (Броварський район) – 2,0 млн грн, КП Регіональна радіотелестудія "Веста" (м.Фастів) – 1,6 млн гривень.

Протягом 2018 року вживалися усі можливі, передбачені чинним законодавством, заходи щодо скорочення обсягів заборгованості зі сплати страхових внесків. З метою погашення заборгованості до Пенсійного фонду подано 563 позовні заяви на загальну суму 156,0 млн грн (за 2017 рік – 1299 позовних заяв на загальну суму 154,2 млн гривень).

На виконанні у державній виконавчій службі знаходяться 2409 судових рішень на загальну суму 80,1 млн гривень.

Житлово-комунальне господарство

Протягом 2018 року у сфері розвитку житлово-комунального господарства області вживалися заходи, спрямовані на поліпшення якості наданих населенню житлово-комунальних послуг, розвиток та реконструкцію систем водопостачання та водовідведення для забезпечення населення питною водою відповідно до встановлених стандартів,

реконструкцію технічно застарілих очисних споруд області, розвиток ринку послуг з ремонту та обслуговування житлового фонду.

У 2018 році підприємствами житлово-комунальної галузі надано житлово-комунальних послуг на суму 3571,4 млн грн (на 20,7% більше, ніж у 2017 році, та на 14,3% більше програмного показника), сплачено 3314,0 млн грн, що складає 92,8% (у 2017 році – 99,1 відсотка).

У вартісній структурі житлово-комунальних послуг, наданих усім категоріям споживачів протягом 2018 року, послуги з теплопостачання становлять 59,8%, водопостачання та водовідведення – 24,2%, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (квартирної плати) – 16,0 відсотка. Рівень оплати послуг з теплопостачання становить 91,4% (за 2017 рік – 100,0%), водопостачання та водовідведення – 93,8% (99,0%), квартирної плати – 96,6% (95,5 відсотка).

Заборгованість за надані житлово-комунальні послуги станом на 01.01.2019 з урахуванням боргів минулих років становила 876,6 млн грн, що на 259,8 млн грн або на 42,1% більше, ніж на відповідну дату попереднього року.

Найбільшим боржником за отримані послуги є населення, борг якого склав 705,4 млн грн або 80,5% від загального боргу (без урахування заборгованості за електричну енергію і природний газ), що в 1,6 раза більше показника 2017 року. Також зросла заборгованість госпрозрахункових організацій на 38,5% (склала 60,1 млн грн), по пільгах – майже у 2 рази (становила 38,1 млн гривень).

Водночас протягом 2018 року зменшилась заборгованість за спожиті житлово-комунальні послуги по субсидіях на суму 34,0 млн грн, бюджетних установ та організацій, що фінансуються з державного бюджету, – на суму 1,0 млн гривень.

Питання приведення органами місцевого самоврядування тарифів на житлово-комунальні послуги до рівня економічно обґрунтованих витрат знаходиться під постійним контролем. Середньозважений рівень відшкодування затверджених тарифів фактичними витратами для населення по області складає 85,9%, у тому числі з теплопостачання – 77,5%, з водопостачання – 94,4%, водовідведення – 91,2%, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 80,4 відсотка.

Наявність різниці в тарифах негативно впливає на стан розрахунків підприємств житлово-комунального господарства за спожитий природний газ та електричну енергію.

Протягом звітної періоду підприємства теплоенергетики сплатили до НАК "Нафтогаз України" 1296,6 млн грн, з яких зараховано в рахунок оплати 2018 року 763,3 млн грн, а решта суми – у рахунок боргів минулих періодів.

Загальна заборгованість підприємств теплоенергетики за спожитий природний газ перед НАК "Нафтогаз України" станом на 03.01.2019 склала 1089,3 млн грн, у тому числі борг 2018 року – 871,7 млн гривень. Загальний рівень розрахунків підприємств теплоенергетики за газ, спожитий у 2017 році, склав 46,7 відсотка.

Заборгованість з різниці у тарифах на теплову енергію, що вироблялася, транспортувалася та постачалася населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії тарифам, що затверджувалися або погоджувалися відповідними органами державної влади чи органами місцевого самоврядування станом на 01.01.2019 склала 713,9 млн гривень.

Протягом 2018 року бюджетні установи та населення області за спожитий природний газ до ТОВ "Київоблгаз Збут" сплатили 3751,3 млн грн, рівень оплати за спожитий природний газ склав 75,1 відсотка.

Заборгованість безпосередньо населення області за спожитий природний газ склала 2633,4 млн грн (за 2017 рік – 1486,6 млн грн), що пояснюється зростанням ціни на природний газ. Найбільша заборгованість населення спостерігалася у Києво-Святошинському (529,3 млн грн), Білоцерківському (302,5 млн грн) та Броварському (277,5 млн грн) районах.

Заборгованість усіх споживачів перед ПАТ "Київобленерго" станом на 01.01.2019 склала 541,1 млн грн, у тому числі населення – 427,3 млн грн, промисловості – 30,2 млн грн, підприємств житлово-комунального господарства – 16,0 млн грн (у тому числі водопровідно-каналізаційних підприємств – 6,3 млн грн), державного бюджету – 6,2 млн грн, місцевого бюджету – 1,5 млн грн, інших споживачів – 59,9 млн гривень.

Рівень розрахунків споживачів за спожиту електричну енергію у 2018 році становив 99,2%, у тому числі підприємств житлово-комунального господарства – 99,0%, з них водопровідно-каналізаційних підприємств – 97,5 відсотка.

З метою зменшення заборгованості житлово-комунальних підприємств за спожиті енергоносії та, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 110 "Про затвердження Порядку та умов надання у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення різниці між фактичною вартістю теплової енергії, послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та водовідведення, постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, бюджетним установам і організаціям та/або іншим підприємствам теплопостачання, централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають населенню такі послуги, та тирифами, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування" протягом 2018 року Державною казначейською службою України профінансовано 5 договорів у рахунок погашення заборгованості за спожитий природний газ перед НАК "Нафтогаз України" на суму 9,2 млн гривень.

Крім цього, у жовтні 2018 року по п'яти комунальних підприємствах Київської обласної ради проведено фінансування з обласного бюджету через Київську обласну цільову програму підтримки підприємств спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області і запобігання їх банкрутству на 2016-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної

ради від 26.12.2016 №234-11-VII зі змінами) на суму 21,5 млн грн, у тому числі в рахунок погашення заборгованості за спожитий природний газ перед НАК "Нафтогаз України" 19,7 млн грн та 1,8 млн грн у рахунок погашення заборгованості за спожиту електричну енергію перед ПрАТ "Київобленерго".

З метою реалізації положень Закону України "Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку" в області продовжується робота з визначення управителя в багатоквартирних будинках. На початок 2019 року кількість багатоквартирних житлових будинків, співвласниками яких визначено управителя, становила 2388 одиниць. Водночас, у 4542 багатоквартирних житлових будинках форму управління до цього часу не обрано. Всього в області надають населенню послуги з управління багатоквартирними будинками 55 управляючих компаній (прогнозне значення – функціонування на ринку надання житлово-комунальних послуг 40 управляючих компаній).

Активна робота із співвласниками багатоквартирних житлових будинків з укладання договорів на обслуговування з управляючими компаніями, які не виявили бажання створити об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (далі – ОСББ), ведеться у містах Біла Церква, Бориспіль, Буча, Богуслав, Ірпінь, Обухів та у населених пунктах Києво-Святошинського району. У місцевих засобах масової інформації постійно проводиться роз'яснювальна робота щодо переваг створення ОСББ. Органами місцевого самоврядування розповсюджуються пам'ятки, проводяться збори з мешканцями багатоквартирних житлових будинків. Всього в області створено 604 ОСББ, що становить 8,7% від загальної кількості багатоповерхових будинків (Програмою було передбачено 20 відсотків).

Стримує створення ОСББ брак вільних та ініціативних людей, які зможуть взяти на себе організаційні питання роботи ОСББ як самостійної юридичної особи, недостатня роз'яснювальна та організаційна робота органів місцевого самоврядування серед населення щодо вивчення нормативно-правових актів, які регулюють систему відносин з місцевою владою в питаннях організації ОСББ, постійне переконання мешканців будинку, щоб вони вносили свої кошти на утримання свого будинку, проведення ремонтних робіт тощо.

Відповідно до Закону України "Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання" (далі – Закон) у багатоквартирному житловому фонді області продовжується робота із встановлення будинкових приладів обліку. Станом на 01.01.2019 в області 2170 багатоквартирних житлових будинків оснащено загальнобудинковими засобами обліку теплової енергії, що становить 79,2% від загальної кількості будинків, які мають централізоване опалення та потребують оснащення. Протягом 2018 року встановлено 204 прилади обліку теплової енергії (у 2017 році – 269 приладів) та 498 приладів обліку холодної води (у попередньому році – 818 приладів). Всього у житловому фонді області ще необхідно встановити 2348 лічильників холодної води та 569 – теплової енергії. Робота у даному напрямку продовжується.

Рівень оснащення лічильниками теплової енергії у нежитлових приміщеннях, де розміщені бюджетні установи (школи, лікарні, дитсадки), становить 85,6% (встановлено у 1025 будівель, залишилось встановити у 172 будівлях). Прилади обліку теплової енергії встановлюються переважно за рахунок коштів місцевих бюджетів, тому кількість встановлених лічильників в основному залежить від обсягу відповідного фінансування та реальних можливостей місцевих бюджетів.

З метою забезпечення сталого функціонування об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурного призначення в осінньо-зимовий період 2018/2019 року в області 15 жовтня 2018 року було повністю завершено підготовку житлового фонду, об'єктів соціально-культурного призначення, теплового, водопровідно-каналізаційного та дорожньо-мостового господарства, зокрема, здійснено наступні заходи:

- у житловому фонді: комплексно підготовлено із отриманням актів готовності 6910 житлових будинків, з них 3076 з централізованим опаленням, відремонтовано 296 покрівель, 1048 опалювальних систем, 629 систем гарячого водопостачання, 925 систем холодного водопостачання;

- у тепловому господарстві: підготовлено до роботи 1361 котельню, капітально відремонтовано 26 котелень (Програмою було заплановано ремонт 100 котлів на комунальних котельнях), замінено 38 котлів, підготовлено 784,8 км теплових мереж, замінено 13,6 км теплових мереж (показник Програми – 15 км), підготовлено 164 центральних теплових пункти, заготовлено 14,8 тис.т вугілля для роботи котелень;

- у водопровідно-каналізаційному господарстві: відремонтовано 250,4 км водопровідних та 158,3 км каналізаційних мереж (Програмою було передбачено ремонт 250 км водопровідних та 150 км каналізаційних мереж), підготовлено 315 водопровідних та 103 каналізаційних насосних станцій, 75 водопровідних очисних споруд, 69 каналізаційних очисних споруд, підготовлено 4 водозаборів з поверхневих джерел, відремонтовано 1387 артезіанських свердловин.

Для вирішення низки проблем у галузі водопостачання та водовідведення (зношеність мереж водопостачання та водовідведення, велика енергоємність та моральна застарілість обладнання підприємств) в області розроблено проект Стратегії розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Київської області до 2025 року.

З метою забезпечення населення області якісною питною водою в області діє Програма "Питна вода Київщини на 2017-2020 роки" (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 №312-14-VII зі змінами). Протягом 2018 року відповідно до заходів вищевказаної Програми фактично освоєно кошти у сумі майже 51,2 млн грн, з них кошти обласного бюджету – 24,9 млн грн, кошти місцевих бюджетів – 18,4 млн грн, кошти інших джерел – 7,8 млн гривень.

За рахунок коштів обласного бюджету на умовах співфінансування з місцевих бюджетів у 2018 році проведено роботи з реконструкції водозабірних та водопровідних мереж зі встановленням станції знезалізнення

у с. Росава Миронівського району та будівництво напірного водогону Тракторна-Соборна, буріння свердловин у м. Васильків. Завершено реконструкцію каналізаційних очисних споруд у смт Борова Фастівського району, проведено роботи та заходи з реконструкції каналізаційних очисних споруд м. Славутич, які плануються продовжити у 2019 році.

Крім цього, відповідно до місцевих галузевих програм забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості проводились роботи із заміни енергоємного насосного обладнання, будівництва, реконструкції, капітального ремонту мереж водопостачання та водовідведення, ремонту артсвердловин, ремонту водопровідних та каналізаційних насосних станцій, водозабірних споруд, виготовлення проектно-кошторисної документації, інші заходи у водопровідно-каналізаційному господарстві області, зокрема, найважливішими з них були:

- проведення реконструкції аварійної ділянки мережі водопостачання по вул. Водопійна-Лермонтова, водопроводу по вул. Таращанська, ділянки мережі водопостачання по вул. Павліченко у м. Біла Церква;

- проведення капітального ремонту артезіанської свердловини №5 та водопроводу у смт Макарів;

- проведення капітального ремонту водопровідної мережі від станції II підйому води до мікрорайону Підварки, Новокиївське та Золотонішське шосе у м. Переяслав-Хмельницький;

- будівництво резервної водозабірної свердловини для поліпшення господарсько-питного водопостачання населення у селах Велика Олександрівка та Чубинське Бориспільського району;

- проведення капітального ремонту зовнішньої каналізаційної мережі та полів фільтрації у с.Старе Бориспільського району.

З метою поліпшення стану навколишнього природного середовища, благоустрою, озеленення населених пунктів та прилеглих до них територій в Київській області протягом 2018 року організовувалося проведення весняного двомісячника та осіннього місячника благоустрою населених пунктів. Під час акції "Посади своє дерево" та "Зробимо Україну чистою", яка відбулась 21 квітня 2018 року на території населених пунктів області за участю 56,5 тис. осіб, було висаджено майже 16,8 тис. дерев та 14,0 тис. одиниць кущів, ліквідовано 828 несанкціонованих сміттєзвалищ, вивезено 29,1 тис.куб.м сміття, прибрано 412,8 тис.кв.м прибудинкових територій.

За період проведення осіннього місячника ліквідовано 874 несанкціонованих сміттєзвалища, приведено до належного стану 60 парків, 366 скверів, 694 спортивних майданчики та 915 дитячих майданчиків, 30 місць вигулу домашніх тварин, прибрано та впорядковано 980,2 тис.кв.м вулиць та доріг населених пунктів, що становить 100% від запланованого.

З метою належного проведення в Київській області заходів з ушанування пам'яті жертв війни у 2018 році, комунальними службами області впорядковано 1354 кладовищ, 807 братські могили, 161 меморіальних комплексів, 919 місць почесних поховань.

Для належного проведення Днів вшанування померлих після Пасхальних Свят та з нагоди з ушанування пам'яті жертв війни комунальними службами області впорядковано 1354 кладовища, 807 братських могил, 161 меморіальний комплекс, 919 місць почесних поховань.

Будівництво соціальної та житлової інфраструктури

Підприємствами області у 2018 році виконано будівельних робіт на суму 7401,2 млн грн, що на 3,9% більше показника за 2017 рік. Обсяг робіт з будівництва будівель збільшився на 6,4%, у тому числі житлових будівель – на 11,7%, нежитлових – на 4,2 відсотка. Обсяг будівництва інженерних споруд збільшився на 0,4 відсотка.

За видами будівельної продукції у 2018 році найбільше виконано робіт на будівництві будівель на суму 4432,5 млн грн (59,9% від загального обсягу), з них обсяги будівництва житлових будівель склали 1294,1 млн грн та нежитлових – 3138,3 млн грн (відповідно 17,5% та 42,4% від загального обсягу). На будівництві інженерних споруд виконано робіт на суму 2968,7 млн грн, їх частка склала 40,1% від загального обсягу по області.

Підприємствами Києво-Святошинського, Вишгородського та міст Бровари, Бориспіль виконано 61,2% загального обсягу будівництва.

Не зважаючи на зменшення обсягів житлового будівництва у 2018 році у порівнянні з попереднім роком, область продовжує утримувати лідируючу позицію за вказаним показником. За останніми статистичними даними, за рахунок усіх джерел фінансування у 2018 році введено в експлуатацію 1541,0 тис.кв.м, що на 10,4% менше, ніж у 2017 році та на 16,1% менше показника Програми. Основними причинами скорочення обсягів житлового будівництва є зниження попиту на новозбудоване житло у розташованих навколо столиці районах та містах і збільшення обсягів незавершеного будівництва приватного житла у сільській місцевості. Переважну частину (54,1%) загального обсягу житла прийнято в експлуатацію в одноквартирних будинках, 45,9% – у будинках із двома й більше квартирами.

Загальна площа введеного в експлуатацію житла у міських поселеннях зменшилась у порівнянні з 2017 роком на 21,9% і становила 636,2 тис.кв.м (на 22,5% нижче прогнозного значення), у сільській місцевості – знизилась на 10,5% і склала 904,8 тис.кв.м (на 10,9% менше передбаченого Програмою).

Більше половини загального обсягу житла (59,0%) прийнято в експлуатацію у Києво-Святошинському районі, містах Ірпінь та Бровари.

Крім того, прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки загальною площею 177,4 тис.кв.м, що на 4,7% менше, ніж за 2017 рік.

Протягом 2018 року вживалися заходи щодо виконання Київської обласної програми індивідуального житлового будівництва на селі "Власний дім" (затверджена рішенням Київської обласної ради від 28.07.2005 №269-25-IV), яка дає можливість вирішити одну з найважливіших і найбільш гострих проблем – забезпечення населення житлом у сільській місцевості. За

звітний період на виконання заходів цієї Програми з державного бюджету надійшли кошти у сумі 1500,0 тис. грн або 100% від запланованого обсягу фінансування (у 2017 році – 1450,0 тис. грн), за рахунок яких профінансовано 39 кредитних угод (будівництво та добудова житла – 35, купівля – 4).

Для забезпечення комплексного підходу щодо розвитку в області соціальної та транспортної інфраструктури реалізується Програма будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2016-2019 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 129-05-VII зі змінами). У цілому загальні видатки на виконання вказаної Програми у 2018 році склали 444820,5 тис. гривень. Зокрема, у рамках реалізації її заходів передбачалось і фактично виконано:

- будівництво, реконструкція та ремонт об'єктів дорожнього господарства – передбачено виконання робіт на 88 об'єктах на загальну суму 126568,6 тис. грн, з них за рахунок обласного бюджету – 103154,9 тис. грн, місцевих бюджетів – 23413,8 тис. гривень. Реалізовано у повному обсязі 76 об'єктів. Сума видатків склала 122984,7 тис. грн, рівень виконання – 97,2 відсотка;

- будівництво, реконструкція та ремонт закладів освіти – передбачено виконання робіт на 26 об'єктах на загальну суму 160399,5 тис. грн, з них за рахунок обласного бюджету – 136176,1 тис. грн, місцевих бюджетів – 24223,4 тис. гривень. За даним напрямком реалізовано у повному обсязі 14 об'єктів. Сума видатків склала 156878,7 тис. грн, рівень виконання – 97,8 відсотка. Так, у звітному періоді було завершено реконструкцію будівлі школи в с. Переяславське Переяслав-Хмельницького району, проведено капітальний ремонт фасаду будівлі ДНЗ "Сонечко" та ДНЗ "Ластівка" в м. Березань, капітальний ремонт будівлі "Калиновецька загальноосвітня школа I-III ступенів Таращанської районної ради Київської області" у с. Калинове Таращанського району та інші;

- будівництво, реконструкція та ремонт закладів охорони здоров'я – передбачено виконання робіт на 4 об'єктах на загальну суму майже 7805,4 тис. грн, з них за рахунок обласного бюджету – 6555,5 тис. грн, місцевих бюджетів – 1249,8 тис. гривень. За даним напрямком усі заходи реалізовано повністю, сума видатків склала 7715,8 тис. грн, рівень виконання – 98,9 відсотка. Зокрема, у 2018 році проведено капітальний ремонт (заміна вікон та дверей) адміністративного корпусу, дитячого та поліклінічного відділення у будівлі КЗ БРР "Бородянська центральна районна лікарня" в смт Бородянка, капітальний ремонт приміщень першого поверху хірургічного корпусу та заміна вікон (пологовий будинок та терапевтичний корпус) Броварської ЦРЛ, капітальний ремонт покрівлі філії КЗ КОР "Київський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф" Білоцерківська станція екстреної медичної допомоги" у м. Біла Церква;

- будівництво, реконструкція та ремонт будинків культури, музеїв, спортивних споруд – передбачено виконання робіт на 7 об'єктах на загальну суму 46424,4 тис. грн, з них за рахунок обласного бюджету – 40797,9 тис. грн, місцевого бюджету – 5626,5 тис. гривень. Сума видатків за

напрямом склала 46389,3 тис. грн, рівень виконання – 99,9 відсотка. Завершено будівництво Пластового вишкільного центру у м. Буча, проведено капітальний ремонт даху, санації й утеплення фасаду дитячої школи мистецтв м. Обухів та будівлі Вовчківського будинку культури у с. Вовчків Поліського району та інше;

- будівництво, реконструкція та ремонт об'єктів житлово-комунального господарства – передбачено виконання робіт на 23 об'єктах на загальну суму понад 58220,3 тис. грн, з них за рахунок обласного бюджету 47311,9 тис. грн, місцевих бюджетів – 10908,5 тис. гривень. Реалізовано у повному обсязі 9 об'єктів. Сума видатків за напрямом склала 49928,8 тис. грн, рівень виконання – 85,8 відсотка. Так, у 2018 році завершено реконструкцію теплової мережі у м. Богуслав Богуславського району (ділянка від будинку по вул. Соборна 1 до ТК №35 по вул. Миколаївська), проведено капітальний ремонт водопровідних мереж по вул. Шевченка, пров. Поштовий та пров. Набережний в смт Ставище Ставищенського району, капітальний ремонт КНС № 1, КНС № 2 та КНС № 3 в с. Семиполки Броварського району, а також заходи з реконструкції та капітального ремонту вуличного освітлення в с. Березна Володарського району, с.Вовчків Поліського району, с Шапіївка та с. Токарівка Сквирського району;

- на реалізацію інвестиційних проектів "Будівництво загальноосвітньої школи I-III ступенів у с. Микуличі Бородянського району Київської області (коригування) (в тому числі проектні роботи)" та "Капітальний ремонт головного лікувального корпусу: утеплення фасадів з заміною вікон та входних дверей на металопластикові, часткове відновлення покрівлі та вимощення КЗ КОР "Київська обласна дитяча лікарня" за адресою: вул. Хрещатик, 83, м. Боярка, Київської області" з обласного бюджету передбачені кошти на співфінансування на суму 36179,3 тис. гривень. У звітному періоді роботи виконані у межах фінансування 2018 року, за якими фактичні видатки становили 36076,0 тис. грн, рівень виконання склав 99,7 відсотка.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 372-р затверджено перелік з 14 інвестиційних проектів (10 перехідних об'єктів, 4 нових), що можуть реалізовуватися у 2018 році за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) та співфінансування місцевих бюджетів на загальну суму 214034,0 тис.грн, з них кошти ДФРР – 197766,5 тис.грн (131844,3 тис.грн – загальний фонд, 65922,2 тис.грн - спеціальний фонд, у тому числі 20497,4 тис.грн - залишок коштів спеціального фонду станом на 01.01.2018), місцевих бюджетів – 16267,5 тис. гривень.

У повному обсязі реалізовано 2 проекти, зокрема завершено будівництво ДНЗ у с. Фурси Білоцерківського району (кошти ДФРР – 5089,7 тис.грн, місцевих бюджетів – 565,7 тис.грн) та Пластового вишкільного центру в м. Буча (кошти ДФРР – 10975,1 тис. гривень).

Всього касові видатки за 2018 рік становлять 165578,8 тис.грн, з них кошти ДФРР – 149636,8 тис. грн, співфінансування місцевих бюджетів –

15942,0 тис. гривень. З урахуванням того, що кошти ДФРР були доведені без спеціального фонду, відсоток використання коштів ДФРР склав 98,2% (касові видатки за 2017 рік за рахунок коштів ДФРР склали 89005,1 тис. грн, співфінансування місцевих бюджетів – 21178,3 тис. гривень).

Крім цього, у 2018 році було передбачено реалізацію заходу "Реконструкція нежитлового приміщення під дитячий навчальний заклад за адресою: Київська область, смт Коцюбинське, вул. Пономарьова, 2/2", що фінансуватиметься за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій на загальну суму 10300,0 тис. гривень. Реалізацію заходу не розпочато, оскільки відсутній проект будівництва.

Містобудівна діяльність

В області продовжується робота щодо виконання Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності", яким встановлено правові та організаційні основи містобудівної діяльності, спрямовані на забезпечення сталого розвитку територій з врахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

У 2018 році проведено 19 засідань архітектурно-містобудівної ради, на яких розглянуто проекти генеральних планів 56 населених пунктів (за 2017 рік – 50), 80 проектів детальних планів окремих територій (за 2017 рік – 64).

Станом на 01.01.2019 основним видом містобудівної документації місцевого рівня (генеральними планами) забезпечено майже 92,0 % загальної кількості населених пунктів області (на 01.01.2018 - 89,8 відсотка). На веб-сайтах місцевих органів влади розміщено інформацію щодо 259 проектів містобудівної документації.

З метою ефективного і раціонального планування територій, розвитку інженерної та соціальної інфраструктури, розроблення містобудівної документації регіонального та місцевого рівня територій Київської області та окремих її частин реалізовувались заходи Програми забезпечення містобудівною документацією Київської області на 2016-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 130-05-VII зі змінами).

Відповідно до заходів Програми через систему тендерних закупівель ProZorro придбано за рахунок коштів обласного бюджету у сумі 4956,5 тис. гривень послуги з розробки схем планування територій окремих частин Київської області. Згідно з укладеними договорами профінансовано розроблення схем планування територій Тетіївської міської ОТГ, Великодимерської селищної ОТГ, Писківської селищної ОТГ, Медвинської сільської ОТГ і Дівичківської сільської ОТГ. Розробка схем планування територій зазначених громад була завершена у 2018 році.

Для забезпечення складання та ведення містобудівного кадастру і містобудівного моніторингу на території Київської області за 2018 рік внесені у базу даних матеріали 114 проектів містобудівної документації, оброблено та зареєстровано інформацію щодо топографо-геодезичних

вишукувань в М 1:2000 для розроблення 45 генеральних планів населених пунктів та у М 1:500 для проектування і будівництва 558 об'єктів містобудування.

У рамках виконання Програми створення геоінформаційної системи ведення містобудівного кадастру та містобудівного моніторингу Київської області на 2017-2021 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 284-14-VII зі змінами) підготовлено матеріали до проведення тендеру з наступних заходів Програми:

- переведення в цифрову форму паперової документації, формування наборів профільних геопросторових даних, наповнення банку даних містобудівного кадастру;

- розроблення технічного проекту на створення інтегрованої геоінформаційної системи ведення містобудівного кадастру та містобудівного моніторингу Київської області.

Всього сума витрат передбачена на виконання заходів програми у 2018 році складає 4500 тис. грн, з них 300 тис. грн – витрати на розроблення технічного проекту на створення інтегрованої геоінформаційної системи ведення містобудівного кадастру та містобудівного моніторингу Київської області і 4200 тис. грн – на переведення в цифрову форму паперової документації, формування наборів профільних геопросторових даних, наповнення банку даних містобудівного кадастру. За результатами проведених торгів витрати на вищезазначені заходи склали відповідно 297,0 тис.грн та 4179,0 тис. гривень.

Відповідно до заходів цієї програми проводиться переведення в цифрову форму паперової містобудівної документації для формування наборів профільних геопросторових даних, наповнення банку даних містобудівного кадастру. За станом на 01.01.2019 у цифровий формат переведено 945 генеральних планів населених пунктів Київської області.

З метою сприяння в реалізації державної політики, спрямованої на збалансоване забезпечення потреб населення і галузей економіки у земельних ресурсах, їх охорону і раціональне використання інвентаризацію земель, проведення нормативної грошової оцінки земель виконуються заходи Програми проведення інвентаризації та нормативної грошової оцінки земель у Київській області на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 306-14-VII зі змінами).

У 2018 році на виконання заходів зазначеної Програми з проведення інвентаризації земель запасу лісового фонду державної власності на території Київської області було передбачено кошти у сумі 3000,0 тис.грн. та проведено інвентаризацію земель запасу лісового фонду державної власності (за межами населених пунктів) на території Іванківського району Київської області орієнтовною площею 4541 га в межах Розважівської, Феневицької, Шпилівської, Варівської, Прибірської, Термахівської, Кропивнянської та Олізарської сільських рад.

Завдяки використанню системи "ProZorro" сума витрат з обласного бюджету склала 2977,5 тис. грн.

Всього потребує проведення інвентаризації лісових земель державної власності, не наданих у користування у Київській області, загальною площею майже 30 тис. га, з яких найбільше в Іванківському районі (майже 20 тис. га).

Формування спроможних територіальних громад

У Київській області продовжується робота щодо здійснення процесу децентралізації, розпочато в 2015 році. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 1206-р "Про затвердження перспективного плану формування територій громад Київської області" (зі змінами, внесеними розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 266-р) затверджено розроблений Київською обласною державною адміністрацією проект перспективного плану формування територій громад Київської області для 29 громад.

Київська обласна державна адміністрація за участю органів місцевого самоврядування здійснює заходи з актуалізації перспективного плану формування територій громад Київської області з метою забезпечення дотримання прав, свобод та законних інтересів всіх суб'єктів добровільного об'єднання територіальних громад. За результатом проведених консультацій з уповноваженими представниками органів місцевого самоврядування підготовлено проект змін до перспективного плану для повторного направлення на розгляд сесії Київської обласної ради та подання до Кабінету Міністрів України для затвердження.

У 2018 році в області утворено 7 об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ). Шляхом приєднання до міст обласного значення у 2018 році в Київській області утворено 3 громади: Ржищівська, Бучанська, Березанська міські об'єднані територіальні громади. 23 грудня 2018 року відбулися перші місцеві вибори у 4 громадах: Баришівській та Бородянській селищних, Миронівській міській, Ковалівській сільській об'єднаних територіальних громадах.

Станом на 01 січня 2019 року в Київській області повноцінно функціонують 16 ОТГ, які користуються перевагами переходу на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом України. Середній показник зростання місцевих бюджетів (порівняно з 2017 роком) склав 129,6 відсотка.

Частка населення ОТГ до загальної чисельності населення області складає 13,8 відсотка. Частка площі ОТГ до загальної площі області становить 14,1 відсотка. Кількість районів, де створено ОТГ – 9, кількість районів, де не створено ОТГ – 16.

Із загальної кількості поданих у 2018 році проектів рішень про добровільне об'єднання територіальних громад кількість відхилених становить 58. Основною причиною не затвердження відповідних рішень є невідповідність Конституції і законам України.

Протягом звітного періоду за участю народних депутатів України, представників Київської облдержадміністрації, Центру розвитку місцевого самоврядування, Офісу впровадження реформи децентралізації Київського

регіонального відділення Асоціації міст України, Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування "Асоціація сільських і селищних рад", органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань проводились наради, семінари, конференції, круглі столи з питань реалізації реформи децентралізації влади та формування спроможних територіальних громад.

ГУМАНІТАРНА СФЕРА

Охорона здоров'я

Протягом 2018 року в області продовжувалася робота, спрямована на оптимізацію первинного та розвиток вторинного рівнів надання медичної допомоги, розвиток інфраструктури медицини в сільській місцевості, розвиток екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, створення інструментів інформаційної/електронної системи охорони здоров'я.

Станом на 01.01.2019 у Київській області функціонує 144 заклади охорони здоров'я, серед яких 37 центрів первинної медико-санітарної допомоги (332 амбулаторії та 618 фельдшерсько-акушерських пунктів є структурними підрозділами центрів первинної медико-санітарної допомоги та інших закладів) та 59 лікарняних закладів. Протягом 2018 року кількість лікарняних закладів в області скорочено на п'ять одиниць.

Мережа закладів сімейної медицини представлена 332 амбулаторіями при центрах первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД), що на 28 закладів більше, ніж у 2017 році.

Для надання стаціонарної медичної допомоги в Київській області розгорнуто 11205 ліжок, що становить 64,08 ліжка на 10 тис. населення. Протягом 2018 року в області скорочено 194 стаціонарних ліжка.

Рівень укомплектованості штатних посад лікарів в області становить 80,9%, що, у порівнянні з 2017 роком, менше на 2 відсотки. На зайнятих посадах працює 5864 лікаря. Забезпеченість на 10 тис. населення області лікарями складає 34,1 (на 01.01.2018 – 34,4).

Чисельність штатних посад середнього медичного персоналу становить 16817 одиниць, число зайнятих посад - 14200. Забезпеченість на 10 тис. населення області середнім медичним персоналом становить 97,7. Вакантними залишаються 2617 посад середнього медичного персоналу (в 2017 році – 2374 посади). Укомплектованість штатних посад становить 84,4% (на 01.01.2018 - 86,4 відсотка).

У 2018 році розпорядженням голови облдержадміністрації від 26.01.2018 № 26 "Про розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань" зі змінами від 31.01.2018 № 30, від 11.06.2018 № 359, від 30.07.2018 №421 та від 05.12.2018 № 682 розподілено кошти місцевим бюджетам на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань у розмірі 48006,4 тис. грн, використано 44222,3 тис. грн, що складає 92,1 відсотка. Залучено 332 аптечних заклади.

Потреба у коштах на забезпечення хворих на цукровий діабет на 2018 рік становила 83884,1 тис. гривень. У 2018 році за рахунок медичної субвенції були передбачені цільові видатки на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет у сумі 54997,4 тис. гривень. Розпорядженням голови облдержадміністрації від 26.01.2018 №25 "Про розподіл цільових видатків на лікування хворих на цукровий діабет" та рішенням сесії Київської обласної ради від 14.11.2018 зазначені кошти розподілено між місцевими бюджетами області. Крім того, додатково виділено із місцевих бюджетів 17653,5 тис. гривень. Використано медичної субвенції у сумі 53735,9 тис. грн (97,7%) та коштів місцевого бюджетів в сумі 15746,1 тис. грн (89,3 відсотка).

На 2018 рік кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги були передбачені у сумі 6167,9 тис. грн, фактично використано кошти у сумі 6118,0 тис. грн, що складає 99,2 відсотка. Кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії, які були передбачені у сумі 848,0 тис. грн, фактично використано у сумі 847,7 тис. грн, що складає майже 100 відсотків.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 194-р у Київській області створено 4 госпітальні округи: Білоцерківський (з центром у м. Біла Церква), Бородянський, Васильківський (Центр - м. Васильків) і Лівобережний (з центром у місті Бровари). У зв'язку із створенням об'єднаних територіальних громад протягом 2018 року переглянуто склад учасників госпітальних рад та уточнено делегованих представників у Тетіївському, Богуславському районах, а також Тетіївською, Узинською та Фурсівською об'єднаними територіальними громадами.

На виконання Закону України "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення" в області протягом 2018 року укладено майже 1,3 млн декларацій або 71,3% від зареєстрованого населення області. Київська область має 6-й результат в Україні за кількістю укладених декларацій. Більше 80% декларацій укладено в 5 районах та 2 містах обласного значення.

Київщина виконала вимогу Міністерства охорони здоров'я України щодо автономізації медичних закладів первинної ланки. У комунальні некомерційні підприємства (далі - КНП) перетворено 38 закладів охорони здоров'я, які відповідно до ліцензійних умов надають первинну медичну допомогу в адміністративно-територіальних одиницях області.

Договір із Національною службою здоров'я України (далі - НСЗУ) уклали 13 комунальних закладів охорони здоров'я первинної ланки Київщини, які вже працюють за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги. Щомісячно НСЗУ відшкодовує їм оплату медичних послуг відповідно до встановленого тарифу та коригувальних коефіцієнтів.

На фінансування заходів Київської обласної програми "Вдосконалення екстреної медичної допомоги в Київській області на 2016-2018 роки"

(затверджена рішенням Київської обласної ради від 06.09.2016 № 173-07-VII зі змінами) у 2018 році фактично освоєно кошти з обласного бюджету у сумі майже 33,6 млн гривень. За рахунок вказаних коштів придбано для служби екстреної медичної допомоги 10 санітарних автомобілів типу "В" та 4 легкових автомобілі; забезпечено оснащенням бригад екстреної медичної допомоги медичним обладнанням відповідно до таблицю оснащення на 2018 рік.

У 2018 році розпочала роботу центральна єдина диспетчерська екстреної медичної допомоги. Забезпечено GPS навігацію автомобілів. Впроваджено в області здійснення викликів за єдиним номером "103".

Придбано 7 мобільних систем цифрових рентгенографічних для Бориспільської, Васильківської, Вишгородської, Яготинської, Переяслав-Хмельницької, Бородянської ЦРЛ та Міської Білоцерківської лікарні №2.

З метою створення служби еферентної терапії та екстракорпоральної детоксикації в Київській області у 2018 році закуплено 4 апарати для проведення замісної ниркової терапії AMPLYA (апарат "гостра нирка") при гострих отруєннях. Зазначеними апаратами обладнані КЗ КОР "Київська обласна клінічна лікарня", Білоцерківська міська лікарня №2, Броварська багатoproфільна клінічна лікарня та Вишгородська центральна районна лікарня.

Для розв'язання ключових проблем галузі охорони здоров'я Київської області було розроблено та затверджено рішенням Київської обласної ради від 27.04.2018 № 400-21-VII Київську обласну комплексну програму "Здоров'я Київщини" на 2018-2020 роки. Фактично на реалізацію заходів вказаної Програми у 2018 році використано кошти на загальну суму 76,3 млн гривень.

На виконання спільного наказу Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 06.02.2018 № 178/24 "Про затвердження Порядку формування спроможних мереж надання первинної медичної допомоги", розпорядженням голови Київської облдержадміністрації від 16.05.2018 № 312 затверджено План спроможної мережі надання первинної медичної допомоги Київської області, яким передбачено 928 місць надання первинної медичної допомоги.

Відповідно до Закону України "Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості" здійснюється реформування сільської медицини шляхом розвитку інфраструктури та додаткового фінансування галузі охорони здоров'я у сільській місцевості.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 983 "Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості" для реалізації проектів будівництва, реконструкції та капітального ремонту медичних закладів у сільській місцевості, придбання медичного обладнання та устаткування відповідно до таблицю оснащення, розвитку телекомунікаційної інфраструктури, будівництва та придбання

службового житла затверджено розподіл субвенції, зокрема Київській області виділено понад 250,5 млн грн на вказані цілі. Рішеннями Київської обласної ради від 14.12.2017 № 393-19-VII та від 20.07.2018 №480-22-VII затверджено розподіл обсягу субвенції між бюджетами районів.

Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 26.07.2018 №187 (зі змінами) затверджено перелік проектів та заходів, що фінансуються у 2018 році за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості, зокрема в Київській області перебачено фінансування 17 амбулаторій. На кінець 2018 року на 13 об'єктах тривають будівельно-монтажні роботи, на 3 об'єктах відбуваються тендерні процедури, ще на одному об'єкті – здійснюється підготовка до оголошення тендеру.

Протягом 2018 року продовжувалась робота щодо зміцнення матеріально-технічної бази лікувальних закладів Київської області. Завершено будівництво першої соціальної будівлі на території України у с.Боденьки Вишгородського району за стандартом "Пасивний дім" – фельдшерський пункт зі службовим житлом. Вказаний об'єкт оснащений сучасним медичним обладнанням, яке відповідає існуючим стандартам обслуговування населення.

Введено в експлуатацію амбулаторії загальної практики – сімейної медицини у с.Плесецьке Васильківського району та у містах Біла Церква, Обухів.

Проведено капітальні ремонти у Києво-Святошинській, Обухівській, Фастівській центральних районних лікарнях. Всього проведено 652 ремонти (467 поточних та 185 капітальних) на загальну суму 89310,2 тис. гривень.

Після проведення капітального ремонту у м.Обухів відкрито терапевтичне відділення в Обухівській центральній лікарні. Завершено капітальний ремонт центральної районної лікарні Поліського району в селищі Красятічі. У центральній районній лікарні Іванківського району відкрито реконструйований хірургічний корпус, а також після проведення капітального ремонту введено в експлуатацію модернізований лікувально-діагностичний комплекс, модернізацію та оснащення якого профінансовано Європейським Союзом у сумі понад 20 млн грн у рамках "Оздоровчих та екологічних програм навколо Чорнобильської зони відчуження".

До закладів охорони здоров'я області у 2018 році працевлаштовано 230 випускників медичних коледжів та 198 випускників вищих медичних закладів освіти, підготовка яких здійснювалася за державним замовленням працевлаштовано для проходження інтернатури з подальшим відпрацюванням трьох років.

У рамках роботи щодо раннього виявлення захворювань у населення сільської місцевості проведені профілактичні огляди 587,0 тис. мешканців села, у тому числі 126,6 тис. дітей. Крім цього, фахівцями виїзних бригад центральних районних лікарень оглянуто 42,7 тис. мешканців села.

Протягом 2018 року проведені медичні огляди 9219 демобілізованих воїнів – учасників АТО, з яких госпіталізовано для проведення лікувальних та реабілітаційних заходів 2257 осіб. В амбулаторних умовах проведено лікування 5608 учасників АТО.

Показники поширеності всіх хвороб та захворюваності всіх хвороб за 2018 рік нижчі за показники попереднього року на 2,3% та 5,0% відповідно (за прогнозом передбачалося зниження на 7 та 10% відповідно).

Показник дитячої смертності стабілізовано на рівні 5,0 проміле (у 2017 році – 5,1 проміле), що нижче загальнодержавного показника (у 2017 році – 9,0 проміле). Показник материнської смертності за 2018 рік становить 3 випадки (19,6 проміле), тоді як у 2017 році такі випадки були відсутні.

У 2018 році показники первинного виходу на інвалідність в області зросли і становлять серед дорослого населення 46,8 на 10 тис. населення (у порівнянні з 2017 роком – зростання на 1,1%), серед працездатного населення – 48,2 на 10 тис. населення (збільшення на 0,2 відсотка).

Забезпечення закладів охорони здоров'я Київщини лікарськими засобами та виробами медичного призначення, закупленими через відповідні міжнародні організації, становить 123,5 млн грн або 97% від доведеної Міністерством охорони здоров'я України квоти.

Освіта

Відповідно до напрямів державної політики у сфері освіти, Закону України "Про освіту", Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року в Київській області визначено пріоритетні напрями розвитку і модернізації галузі освіти. Розроблено сучасну модель системи освіти Київщини, яка передбачає удосконалення та розвиток мережі навчальних закладів області.

Мережа закладів дошкільної освіти протягом 2018 року збільшилась на 13 одиниць. В області на кінець 2018 року функціонувало 779 закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО), де навчалось і виховувалося понад 74810 дітей (у 2017 році – 73474 дитини).

У закладах дошкільної освіти області кількість дітей дошкільного віку з розрахунку на 100 місць становила 103 дитини (по Україні – 112 дітей), тоді як у 2017 році – 107 дітей.

На виконання Плану дій на 2017-2020 роки поетапного створення додаткових місць у закладах освіти для дітей дошкільного віку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 871-р, у 2018 році в області створено 3530 нових місць у дошкільних навчальних закладах, що на 250 місць більше, ніж у 2017 році, та на 425 місць більше, ніж було передбачено за прогнозом.

Додаткові місця створено за рахунок завершення будівництва та введення в експлуатацію новобудов ЗДО "Академія дитинства" (на 160 місць) у с. Зазим'я Броварського району, ЗДО "Щаслива країна" (на 80 місць) у

с.Софіївська Борщагівка Києво-Святошинського району та ЗДО «Усмішка» (на 90 місць) у с. Фурси Фурсівської ОТГ; відкриття після реконструкції 8 ЗДО (на 850 місць); відновлення діяльності 2 ЗДО (на 100 місць); створення 8 дошкільних відділень (на 245 місць) у складі закладів загальної середньої освіти; відкриття 4 ЗДО у пристосованих приміщеннях (на 130 місць); відкриття 17 додаткових груп (365 місць) у 16 функціонуючих ЗДО; відкриття 12 додаткових груп короткотривалого перебування (на 150 місць) у 10 функціонуючих ЗДО; видачі ліцензії 26 приватним ЗДО (на 1360 місць) на провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти.

Усіма формами дошкільної освіти охоплено 97,1% дітей віком від 3 до 6 років (у 2017 році – 97%, прогнозне значення – 98 відсотків).

У мережі закладів загальної середньої освіти області (далі – ЗЗСО) налічується 706 шкіл (у 2017 році – 712). Зменшення кількості закладів відбулося внаслідок оптимізації мережі.

У 2018/2019 навчальному році у закладах загальної середньої освіти навчається понад 212 тис. учнів, що на понад 10 тис. учнів більше у порівнянні з попереднім навчальним роком. За звітний період показник наповнюваності загальноосвітніх навчальних закладів склав 76% від їх проектної потужності (за Програмою показник передбачався на рівні 75 відсотків).

До перших класів зараховано майже 26,0 тис. учнів і сформовано 1228 перших класів. Всі початкові класи закладів освіти оснащено відповідно до Концепції "Нова українська школа". На вищезазначені цілі використано понад 68 млн грн коштів державного бюджету, 39,9 млн грн – кошти місцевих бюджетів.

У рамках реалізації Програми розвитку системи освіти Київської області на 2016-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 №127-05-VII зі змінами) сучасним обладнанням оснащено 41 медіатеку, 24 інформаційно-ресурсних центри та 42 ресурсні кімнати.

В області створено 40 опорних ЗЗСО. У 2018 році прийнято рішення про створення 5 опорних закладів та реорганізацію у філії 5 закладів освіти у Білоцерківському, Васильківському районах, а також в Узинській, Тетіївській, Фурсівській ОТГ. В опорних закладах навчається понад 15 тис. учнів, що у порівнянні з 2017 роком більше на 7,5 тис учнів. Підвезення до опорних закладів освіти забезпечували 63 шкільних автобуси. Кількість дітей, що підвозяться до опорних закладів освіти зросла на 71 відсоток.

З 1 вересня 2018 року в області запроваджено Концепцію "Нова українська школа" в усіх закладах освіти. У 60 ЗЗСО продовжено апробацію нового Державного стандарту початкової освіти (2 клас): у 4-х – на всеукраїнському рівні, у 56-ти – на регіональному рівні. До апробації залучено 82 педагогічних працівника та 1713 учнів. Область має найбільшу кількість закладів освіти, в яких апробується новий Державний стандарт початкової освіти.

У 2018 році відбулися зміни у 29 закладах освіти. У 2018 році прийнято рішення про створення Дібрівського аграрного ліцею у Тетіївській ОТГ,

Медвинського ліцею у Медвинській ОТГ. Підготовлено пакет документів для створення на базі закладі загальної середньої освіти м. Васильків академічного ліцею "Успіх".

У 2018/2019 н.р. організованим підвезенням охоплено 19311 учнів (100% від потреби), що на 1247 учнів більше, ніж у 2017 році. Шкільними автобусами підвозиться 81% учнів (15687 учнів), які потребують підвезення, 2014 учнів – підвозяться найманими та орендованими видами транспорту. Підвезення здійснюють 239 шкільних автобусів, 93 наймані або орендовані транспортні засоби, які обслуговують понад 720 населених пункти області.

У звітному періоді у системі освіти Київської області функціонувало 72 заклади позашкільної освіти (у 2017 році – 70 закладів). У гуртках та творчих об'єднаннях закладів позашкільної освіти області навчається 77692 вихованця. Кількість вихованців закладів позашкільної освіти збільшилась на 3457 дітей.

Протягом звітного періоду розширено мережу закладів позашкільної освіти на два заклади, а саме створено Центр національно-патріотичного виховання Броварської міської ради та комунальну установу "Центр розвитку дітей та молоді" Узинської міської ради Білоцерківського району. Показник охоплення дітей позашкільною освітою у 2018 році досяг запланованого рівня та склав 45,8% (прогнозне значення – 45,5 відсотка). У закладах загальної середньої освіти гуртковою освітою охоплено 56506 учнів, що становило 27% від загальної кількості учнів області.

Відповідно до потреб громад зростає мережа закладів з інклюзивною освітою. Загалом в області функціонує 404 заклади освіти з інклюзивним навчанням та вихованням (на 94 більше у порівнянні з 2017 роком), з них 302 заклади загальної середньої освіти (765 інклюзивних класів), та 102 заклади дошкільної освіти (141 інклюзивна група). Інклюзивну освіту здобувають 1303 діти, що на 571 особу більше, ніж у 2017 році.

У 2018 році у всіх районах (крім Поліського), містах обласного значення та 5 ОТГ створено 41 інклюзивно-ресурсний центр (далі – ІРЦ), що на 1 ІРЦ більше, ніж було передбачено Програмою.

У 2018 році відповідно до Програми розвитку системи освіти Київської області на 2016-2018 роки на створення інклюзивно-ресурсних центрів виділено з державного бюджету кошти у сумі 4 млн грн, обласного бюджету – 37,0 млн грн, місцевих бюджетів – 11 млн гривень.

В області розпочато створення мобільних інклюзивно-ресурсних центрів. Один такий центр розпочав роботу у м. Васильків та Васильківському районі.

Підготовку робітничих кадрів для підприємств, установ Київщини у 2018 році здійснювали 28 закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О), серед яких: 2 професійно-технічні училища, 11 професійних ліцеїв, 4 центри професійно-технічної освіти та 5 вищих професійних училищ, 2 заклади вищої освіти, Київський обласний державний навчально-курсовий комбінат та 3 навчальні центри при установах виконання покарань. Мережу ЗП(ПТ)О у 2018 році скорочено на один заклад.

Протягом 2018 року створено три галузеві навчальні центри. Для забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти, на базі Васильківського професійного ліцей створено навчальний центр для надання професійно-освітніх послуг молоді з особливими освітніми потребами.

Підготовка робітничих кадрів здійснюється за 12 напрямками економічної діяльності за 78 професіями. На навчання до закладів професійної (професійно-технічної) освіти за регіональним замовленням прийнято 3049 осіб (89% від запланованих показників) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник» та 110 осіб – "молодший спеціаліст" (96% від запланованих показників). Кількість учнів та слухачів ЗП(ПТ)О становить понад 7,5 тис. осіб.

Працевлаштування випускників становить 80 відсотків. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти співпрацюють більш, ніж з 1,5 тис. підприємств області. Протягом трьох останніх років, урахувавши запити роботодавців, у ЗПТО проліцензовано 37 нових професій.

З метою створення сучасного освітнього простору в ЗВО, відкрито 4 інноваційні навчально-тренінгові класи, у ЗПТО – 22 інформаційно-ресурсні центри. На оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти використано 9 млн грн коштів обласного бюджету за Програмою розвитку системи освіти Київської області на 2016 – 2018 роки.

Професійна орієнтація учнівської молоді є одним із пріоритетних напрямків роботи у сфері освіти. Розроблено Концепцію розвитку професійної орієнтації учнів в Київській області.

Угоди про співпрацю укладені з 303 підприємствами, установами, організаціями, закладами. Налагоджено тісну співпрацю з Київським обласним центром зайнятості. Підготовлено спільний комплексний профорієнтацій проект "MyProfiProject" ("Мій професійний проект"). У рамках проекту щомісяця, відповідно до затверджених графіків, проводяться професіографічні екскурсії на виробництва та в установи Київської області, Дні відкритих дверей, в яких беруть участь учні закладів загальної середньої освіти усіх районів та міст області.

Культура

Протягом 2018 року в області забезпечено умови для функціонування та розвитку основної мережі закладів культури, до складу якої входять 839 клубних закладів, 875 бібліотек, 61 школа естетичного виховання, 41 державний музей, 2 парки культури та відпочинку, 2 центри культури і дозвілля, коледж культури і мистецтв, курси підвищення кваліфікації працівників культури, обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи, центр охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини. Професійне мистецтво представлено Київським академічним

обласним музично-драматичним театром ім.П.К.Саксаганського, Будинком органної та камерної музики, симфонічним оркестром "Академія".

У звітному періоді до зазначеної мережі включено дитячу школу мистецтв в Узинській ОТГ, 2 клубні заклади у Бориспільському районі та міський палац культури у Бучанській ОТГ. Продовжується добудова приміщення Великоолександрівської дитячої школи мистецтв і ремесел у Бориспільському районі (планове введення в експлуатацію – грудень 2019 року).

З метою створення належних умов культурно-мистецьких та просвітницьких заходів різних рівнів проведено капітальний ремонт 40 закладів культури (Програмою було передбачено відремонтувати 17 закладів) на загальну суму 53,6 млн грн та поточний ремонт у 242 закладах культури на суму 15,3 млн гривень.

Мистецькою освітою в області охоплено 600 студентів коледжу культури і мистецтв та понад 18,5 тис. учнів шкіл естетичного виховання, з яких 4,5 тис учнів навчається у сільській місцевості, що відповідає показникам 2017 року і Програми. У школах естетичного виховання функціонує 389 художніх колективів, із них 22 мають почесне звання "зразковий" та 10 колективів – звання "народний".

Завдяки системній наполегливій роботі керівництва КВНЗ КОР "Коледж культури і мистецтв" змінено статус цього навчального закладу та перейменовано у Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв".

Обсяг платних послуг, які надані закладами культури області, протягом 2018 року зріс на 15,1% (за прогнозом – збільшення на 3%) і становить 39 млн грн (у 2017 році - 33,9 млн гривень).

На реалізацію заходів Програми підтримки і розвитку театрального та музичного мистецтва Київської області на 2016-2019 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 128-05-VII зі змінами) протягом 2018 року спрямовано кошти у сумі майже 34,9 млн. грн (кошти обласного бюджету – 28,0 млн грн, з інших джерел – майже 6,9 млн грн), а Програми розвитку творчого потенціалу та культурного простору Київської області на 2017-2019 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 315-14-VII зі змінами) – 494,0 тис. гривень.

Завдяки відновленню фінансування заходів щодо підтримки талановитих діячів культури та мистецтва області у 2018 році присуджено 4 обласних мистецьких премії та виплачено 20 стипендій голови Київської облдержадміністрації видатним діячам культури області.

Станом на 01.01.2019 у клубних закладах – головних осередках розвитку аматорського мистецтва та народної творчості – функціонувало 4611 художніх колективів та любительських об'єднань, з них 2169 – для дітей. За участю вказаних колективів протягом 2018 року проведено ряд значних культурно-мистецьких заходів, зокрема XXI обласний фестиваль-конкурс дитячої творчості "Дебют" в різних номінаціях учнів шкіл естетичного виховання (м.Київ); Міжнародний фестиваль кіно і урбаністики "86"

(м.Славутич); Фестиваль-виставка автентичних та стилізованих народних строїв районів Київщини "Жінка – джерело любові" (м.Київ); ІХ Відкритий Всеукраїнський фестиваль пісні "Рідна мати моя" (м.Обухів); обласний тур Всеукраїнського фестивалю "Яскраві діти України" (м.Київ); відкритий Всеукраїнський фестиваль "Ми – діти твої, Україно!", Обласний тур XVII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості "Об'єднаймося ж, брати мої!" (м.Біла Церква), обласний фестиваль національних спільнот "Київщина – сузір'я злагоди".

На виконання Указу Президента України від 22.01.2016 №17 "Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років" та у зв'язку з Днем Соборності в області пройшли: обласні урочисті заходи за участю керівництва області (м.Фастів); круглий стіл "Київщина в контексті Української революції 1917-1921 років: події, факти, дискурс" за участю дослідників-краєзнавців Київщини на базі Київської обласної бібліотеки для дітей; тематична виставка в Історичному музеї Вишгородського історико-культурного заповідника.

У виконанні просвітницьких та інформаційних функцій провідну роль відіграють 877 публічних бібліотек області, користувачами яких в цьому році вже стали понад 300 тис. осіб. Протягом звітнього періоду бібліотеки відвідали понад 1,5 млн осіб. Бібліотеки області проводять значну роботу щодо збереження національної культури, народних традицій і звичаїв, сприяють національно-патріотичному вихованню, організації дозвілля жителів області.

Бібліотеки області активно впроваджують Електронну систему моніторингу публічних бібліотек області, ініційовану Міністерством культури України, з метою збору, зберігання і обробки статистичних даних, які надаються бібліотеками в режимі онлайн.

Продовжується робота щодо впровадження в практику роботи бібліотек комп'ютерних технологій, створення та діяльності Інтернет-центрів, що дозволяє отримати необхідну інформацію та полегшує доступ до інформаційних ресурсів. Парк комп'ютерної техніки в бібліотеках нараховує 832 комплекти. Доступ до мережі Інтернет мають 3 обласні бібліотеки та 187 бібліотек області, створено 619 Інтернет-місць для користувачів, з них 164 – у сільських бібліотеках.

Фізична культура і спорт

В області забезпечені умови для функціонування мережі спортивних закладів, до якої включено 64 стадіони, 18 плавальних басейнів, 736 спортивних залів, 646 приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять, 2523 площинні спортивні споруди, з них: 435 майданчиків з тренажерним обладнанням, 162 майданчика з синтетичним покриттям, 6 кінноспортивних баз, 711 інших спортивних споруд.

На реалізацію заходів Київської обласної програми розвитку фізичної культури та спорту "Київщина спортивна" на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 291-14-VII зі змінами) за

рахунок обласного бюджету використано кошти у сумі майже 123,3 млн гривень.

За рахунок вказаних коштів протягом 2018 року на території області побудовано або реконструйовано 58 спортивних споруд (у 2017 році – 24 споруди), із них 20 спортивних майданчиків з синтетичним покриттям та тренажерним обладнанням. За кошти обласного бюджету було закуплено та передано до міст та районів області синтетичне покриття та спеціальне футбольне обладнання для будівництва 7 повнорозмірних футбольних полів на загальну суму 34,1 млн гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для будівництва футбольних полів із штучним покриттям у регіонах України" від 06 вересня 2017 року № 714 на Київську область виділено 15,9 млн грн для будівництва 20 спортивних майданчиків для міні-футболу зі штучним покриттям. На кінець 2018 року введено в експлуатацію 12 таких площадок.

Завдяки створенню нового освітнього простору, розвитку інфраструктури опорних шкіл у них активно відкриваються відділення дитячо-юнацьких спортивних шкіл системи освіти області. Станом на 01.01.2019 в області функціонувало 57 дитячо-юнацьких спортивних шкіл (далі – ДЮСШ), у тому числі 31 ДЮСШ підпорядкована департаменту освіти і науки, 18 ДЮСШ – управлінню фізичної культури і спорту та 8 ДЮСШ – обласним організаціям фізкультурно-спортивних товариств. У ДЮСШ області протягом 2018 року займалися та вдосконалювали свою спортивну майстерність майже 25 тис. дітей та підлітків з 36 олімпійських видів спорту.

Вихованцями спортивних шкіл області протягом 2018 року було завойовано на Всеукраїнських змаганнях з різних видів спорту 172 золотих, 155 срібних, 177 бронзових медалей.

Протягом 2018 року серед учнівської молоді на Київщині проведено 18 фізкультурно-оздоровчих, спортивно-масових заходів та 42 змагання з різних видів спорту, в яких взяли участь майже 24 тис. школярів. Під час літніх канікул у літніх оздоровчих таборах та місцях масового відпочинку населення проведені фізкультурно-оздоровчі заходи серед дітей шкільного віку "Олімпійське літо", учасниками яких стали майже 19 тис. дітей та підлітків.

Для популяризації фізкультури і спорту серед різних верств населення у 2018 році Київським обласним центром здоров'я населення "Спорт для всіх" проведено 38 спортивно-масових заходів обласного рівня, в яких взяло участь понад 9 тис. учасників. Спільно з Київською обласною організацією ВФСТ "Колос" проведено 75 фізкультурно-оздоровчих заходів з 21 виду спорту.

Київська область залишається провідною щодо розвитку спорту серед людей з обмеженими можливостями. У 2018 році у фінальних змаганнях Спартакіади «Повір у себе» у містах Одеса, Миколаїв і Коблево з різних

видів спорту від Київського регіонального центру "Інваспорт" взяли участь 38 дітей з інвалідністю 4-х нозологій, які одночасно змогли оздоровитися.

Протягом 2018 року забезпечені умови для підготовки спортсменів з обмеженими фізичними можливостями, які представляли Київщину та Україну на різних змаганнях. На XII зимових Параолімпійських іграх, які пройшли в м. Пхьончхан (Південна Корея), спортсмени Київщини здобули дві золоті і одну срібну медаль, на чемпіонатах та Кубках Світу - 14 медалей, на чемпіонатах та Кубках Європи - 22 медалі, на чемпіонатах та Кубках України - 146 медалей.

В області створена сучасна система роботи у спорті вищих досягнень, яка базується на чіткій координації та співпраці відповідних комунальних закладів, а саме: Київська обласна школа вищої спортивної майстерності; Київський обласний центр олімпійської підготовки; Київська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа з велоспорту "Промінь", обласні спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи. Даними закладами проводиться підготовка спортсменів Київської області для участі в Олімпійських та Параолімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи.

У звітному періоді в області усіма видами спорту займалося 35,4 тис. осіб (літніми - 34,1 тис осіб, зимовими – майже 1,3 тис. осіб), що на 3,8% більше, ніж у 2017 році. Відповідно до Єдиного календарного плану обласних фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, всеукраїнських та міжнародних змагань у 2018 році спортсмени Київської області взяли участь у 164 чемпіонатах та Кубках України, а також у 59 офіційних чемпіонатах та Кубках Київської області.

Протягом 2018 року спортсменами Київської області здобуто на чемпіонатах та Кубках світу серед дорослих з олімпійських видів спорту 13 медалей (з неолімпійських видів – 47 медалей), серед юнаків і кадетів – 37 медалей, на чемпіонатах та Кубках Європи серед дорослих з олімпійських видів спорту 30 медалі (з неолімпійських видів – 43 медалей), на чемпіонатах та Кубках України серед дорослих. Спортсменами області здобуто на 15% більше медалей, ніж у попередньому році (прогнозне значення – збільшення медалей на 10%), з яких на міжнародних змаганнях – 51 медаль (21 золоту, 10 срібних та 20 бронзових медалей з олімпійських видів спорту).

За результатами участі у змаганнях та виконання класифікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації було присвоєно почесних спортивних звань 249 особам, що на 20% більше, ніж у 2017 році), тоді як Програмою передбачалось збільшення на 10 відсотків.

Туризм

Протягом 2018 року в області вживалися заходи щодо ефективного використання туристичного потенціалу, основою якого є майже 6 тис. об'єктів історико-культурної спадщини, зокрема 2060 пам'яток археології, 1175 пам'яток історії та 316 пам'яток архітектури. Це давні поселення, городища, могильники, кургани, змійові вали, місця битв та історичних подій, археологічні пам'ятки,

занесені до Реєстру нерухомих пам'яток, пам'ятки національного значення, серед яких більшість – це культові споруди XVI-XIX століть. Крім цього, на території області знаходиться 18 пам'яток садово-паркового мистецтва та 20 - науки і техніки.

Для презентації туристичного потенціалу Київської області організовано функціонування стенду "Київщина туристична" під час проведення 24-ої Міжнародної туристичної виставки UITT-2018 "Україна — подорожі та туризм", що відбулася в м.Києві.

З метою ознайомлення з експонатами музейних закладів області організовано проведення у 2018 році майже 11 тис.екскурсій (у 2017 році – 10,8 тис. екскурсій). Кількість їх учасників, за попередніми даними, становила 498,4 тис. осіб, що на 4,6% більше, ніж у 2017 році. Найбільш відвідуваними обласними музейними закладами є Національний історико-етнографічний заповідник "Переяслав" (м. Переяслав-Хмельницький) з музейним комплексом з 24 музеїв, обласний археологічний музей (с.Трипілля – трипільська культура), Яготинський історичний музей, що включає музей-садибу народної художниці К.Білокур, археологічний музей "Добранічівська стоянка", Білоцерківський краєзнавчий музей та ціла низка музеїв-садиб визначних особистостей – І.Козловського, М.Островського, К.Стеценка, І.Задорожнього, Т.Шевченка, М.Вовчка, О.Корнійчука, А.Малишка та інших.

За попередніми даними, у 2018 році Київську область відвідало 319,2 тис. туристів (з них 36,1 тис. іноземних), що на 1,4% більше, ніж у 2017 році (Програмою передбачалось збільшення на 5 відсотків). Через повільні темпи введення у дію нових готелів та реконструкцію існуючих баз відпочинку і санаторіїв в 111 об'єктах готельного господарства та 51 об'єкті туристичної інфраструктури (санаторії, табори і бази відпочинку) було розміщено 294,6 тис. осіб, що на 0,3% більше, ніж у 2017 році (Програмою передбачалось збільшення на 3,3 відсотка).

Суттєво збільшилось відвідування туристами міст Чорнобиль та Прип'ять. За попередніми даними, у 2018 році у порівнянні з 2017 роком кількість відвідувань збільшилася майже у 1,5 рази та склало понад 60 тис. осіб. Серед відвідувачів дві третини становлять іноземні туристи, одну третину – внутрішні туристи (українці).

Продовжує розвиватися сільський зелений туризм. Станом на 01.01.2019 у селах Білоцерківського, Богуславського, Вишгородського, Кагарлицького, Переяслав-Хмельницького районів та місті Ржищів функціонує 27 садиб сільського туризму (агросадиб), що пропонують туристам широкий спектр можливостей для сімейного відпочинку та активного дозвілля. За 2018 рік їх послугами скористалися майже 8,4 тис. осіб, що на 2,7% більше, ніж у попередньому році.

Молодіжна політика

Протягом 2018 року в області проводилася робота, спрямована на реалізацію державної молодіжної політики, розвиток творчого потенціалу молоді, посилення її громадянської позиції.

Відповідно до завдань Комплексної програми підтримки та розвитку молоді Київської області на 2015-2020 роки "Молодь Київщини", яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 26.03.2015 №915-47-VI (зі змінами), було проведено 179 заходів на суму 5,3 млн грн (у 2017 році – 131 захід, прогнозувалося – 173 заходи), якими охоплено 13,4 тис. молодих людей області (за прогнозом – 22,0 тис. осіб).

З метою підтримки молодіжних ініціатив організовано проведення пітчінгів соціальних проектів програм "Активні громадяни" в рамках програми Британської Ради в Україні в містах Київської області. Для реалізації розроблених під час пітчінгів проектів з бюджету м.Боярка було виділено 150 тис. грн та з бюджету м. Бориспіль – 100 тис. гривень. Зазначене партнерство започатковує механізм підтримки інститутів громадянського суспільства за рахунок коштів місцевих бюджетів шляхом проведення конкурсів проектів.

Для підвищення рівня особистісних компетенцій та рівня громадянської відповідальності спільно з Асоціацією молодіжних центрів України та експертами програми DOBRE проведено семінар для представників ОТГ області "Можливості молодіжної політики в умовах децентралізації".

З метою залучення молоді до волонтерської діяльності у районах та містах області проведено XII Всеукраїнську благодійну акцію Всеукраїнського благодійного фонду "Серце до серця" – "Почуй світ", яка спрямована на збір коштів для закупівлі медичного обладнання для місцевих медичних закладів.

Продовжено широкомасштабну серію тренінгів "Відповідальна молодь Київщини. Тут і зараз" та проведено 3 заходи у рамках "Школи громадянської освіти молоді Київщини", в яких взяли участь 180 осіб.

З метою формування здорового способу життя та профілактики негативних явищ у молодіжному та дитячому середовищах у рамках соціального молодіжного проекту "Думай!" проведено семінари "Репродуктивне здоров'я і сімейні цінності" на базі Ржищівського будівельного коледжу, Стрітівського педагогічного коледжу кобзарського мистецтва та Кагарлицького міського центру культури та дозвілля (міського будинку культури).

Для підтримки органів студентського самоврядування у рамках виїзних засідань Київської обласної студентської ради проведено тренінг "Стратегічне планування", учасниками якого були члени студентських рад Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, Українського гуманітарного інституту (м. Буча), Ржищівського гуманітарного коледжу, Боярського коледжу екології і природних ресурсів.

У 2018 році проведено Обласний конкурс проектів у молодіжній сфері, розроблених інститутами громадянського суспільства, яким надається

фінансова підтримка. За підсумками оцінювання конкурсної комісії переможцями стали 15 конкурсних пропозицій від 12 інститутів громадянського суспільства. Фінансова підтримка за рахунок коштів обласного бюджету становила 1 млн грн, як і було передбачено Програмою.

Для звітування перед громадськістю про проведену роботу у 2018 році та напрацювань щодо спільної роботи на 2019 рік проведено обласний Молодіжний форум. Одночасно оголошено конкурс проектів програм інститутів громадянського суспільства у сфері молодіжної політики у 2019 році. Для представників громадських організацій проведено навчання щодо написання проектів у сфері молодіжної політики.

Для забезпечення підвищення кваліфікаційного рівня працівників галузі та розвитку системи неформальної освіти на Київщині проведено курс семінарів-тренінгів за програмою "Молодіжний працівник", що передбачає підготовку працівників, які працюють з молоддю, із залученням на паритетних засадах державних службовців молодіжної сфери та представників молодіжних громадських організацій. Метою програми є освоєння кращих практик реалізації державної молодіжної політики. У 2018 році проведено обласний тренінг та локальні тренінги у містах Ірпінь, Березань, Фастів.

У 2018 році реалізовано принцип делегування повноважень та управлінських рішень з реалізації молодіжної політики інститутам громадянського суспільства. Підтримано та профінансовано такі проекти: наметова таборівка "Студмістечко" та наметова таборівка "Молодь в громаді» (Київська обласна студентська рада), Тренінгова програма "Медіаграмотність" (ГО "Соціальна адаптація молоді"), Відкритий кубок Київської області "Boryspil Streetball Cup" (ГО "Труба").

Відповідно до розпорядження голови Київської облдержадміністрації від 19.08.2017 № 441 кращим студентам вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації Київської області проведено виплату 50 стипендій на рік у сумі 1200 грн у місяць.

Спільно з Міністерством молоді та спорту України, Світовим Конгресом Українських Молодіжних Організацій, Державним інститутом сімейної політики, всеукраїнськими громадськими організаціями протягом 2018 року забезпечено проведення Міжнародного заходу та 12 Всеукраїнських заходів, учасниками яких стали 415 осіб (Програмою передбачалось 300 осіб).

Національно-патріотичне виховання

Реалізація державної політики у сфері національно-патріотичного виховання на Київщині пропагує ідею зміцнення української державності як консолідуючого чинника розвитку суспільства, шляхом формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у дітей та молоді на прикладах героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалів свободи, соборності та державності,

консолідацію українського суспільства навколо ідей спільного майбутнього, захисту територіальної цілісності України, реформ і державотворення.

Для реалізації заходів Програми національно-патріотичного виховання в Київській області на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 №316-14-VII зі змінами) у 2018 році використано майже 4,0 млн грн (у 2017 році – 1,6 млн гривень). Вказані кошти спрямовані на проведення 89 заходів (у 2017 році – 41 захід, за прогнозом – 79 заходів), якими було охоплено понад 10,4 тис. молодих людей області (у 2017 році – 4,8 тис. осіб, прогнозне значення – 15 тис. осіб).

У районах та містах області прийнято 23 програми у сфері національно-патріотичного виховання та створено 12 координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання при райдержадміністраціях та міськвиконкомах (міст обласного значення).

З метою налагодження співпраці органів влади та релігійних організацій у напрямку духовно-морального виховання молоді проведено круглий стіл на тему "Духовно-моральне виховання молоді в сучасному суспільстві".

Для підтримки молодих поетів, письменників, популяризації їх творчості та популяризації української мови як важливого чинника у забезпеченні національно-громадянської ідентичності започатковано молодіжний проект "ЛітЄліта".

У рамках виконання Програми національно-патріотичного виховання Київської області на 2017-2020 роки організовано серію тренінгових навчань із підвищення громадянської відповідальності молоді Київщини (10 заходів). Зокрема, проведено навчання за такими модулями: "Громадянська освіта", "Проектний менеджмент", "Лідерство та комунікація" та "Розвиток громад". Метою тренінгів є створення освітньо-комунікаційної платформи для лідерів та активістів громад Київського регіону та налагодження ефективної комунікації між молоддю Київщини, з подальшою реалізацією ними спільних проектів.

Реалізовано принцип делегування повноважень та залучено до співпраці інститути громадянського суспільства, зокрема підтримано проведення Обласного освітнього просвітницько-виховного табору "Гуркіт" (ГО "Національний Альянс"), акцію "Молодий захисник", спрямовану на підвищення рівня готовності молоді до захисту країни від зовнішньої агресії та розвиток національно-патріотичного виховання студентів (ГО "Спілка ветеранів війни з Росією"), акцію "Мигалки – 2018", спрямовану на підвищення рівня знань про видатних особистостей українського державотворення (МГО "Моноліт 1044"), Свято весни 2018 (НСОУ "Пласт"), акцію "Уроки мужності", спрямовану на підвищення рівня готовності молоді до захисту країни (ГО "Всеукраїнська асоціація воїнів АТО "Київська Русь"), Фестиваль "Під покровом Тризуба" (ГО "Валькірія"), семінар-навчання "Патріотичні екскурсії Київщини" (ГО "Патріотичні екскурсії", ГП "Корінь нації").

Проведено перший в Україні обласний Конкурс з визначення проектів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами

громадянського суспільства, для виконання яких у 2018 році надається підтримка за рахунок бюджетних коштів. За результатами прийому конкурсних заявок надійшло 30 заявок від 20 інститутів громадянського суспільства на загальну суму 2,4 млн гривень. За результатами роботи конкурсної комісії було відібрано 14 конкурсних пропозицій-переможців від 9 інститутів громадянського суспільства на загальну суму 920,7 тис. грн (за прогнозом – 1,0 млн гривень).

У м.Буча відкрито Вишкільний пластовий Центр – єдиний молодіжний центр в Україні, який відповідає стандартам молодіжних центрів Ради Європи та національному знаку якості. Вказаний центр є базою для майже трьох тисяч волонтерів, які вже реалізують пластові виховні програми, а його діяльність покликана готувати наставників та виховників, які будуть формувати мережу скаутського пластового руху як на Київщині, так і по всій Україні. Одним з головних завдань роботи центру є розвиток людського потенціалу, виховання креативного, мислячого покоління нової формації, нових лідерів, реформаторів та державотворців.

Продовжувалася співпраця з інститутами громадянського суспільства, що працюють у сфері національно-патріотичного виховання, мережа яких налічує 40 клубів та громадських організацій. На Київщині функціонує 5 центрів національно-патріотичного виховання, що працюють у системі освіти області, з якими у 2018 році розпочато співпрацю за напрямком підвищення кваліфікації вчителів з предмету "Захист Вітчизни". У 2018 році виготовлено довідник "Свідомі" з тиражем – 1300 примірників.

Спільно з Міністерством молоді та спорту України, Державною прикордонною службою України, Міністерством освіти і науки України, Державним інститутом сімейної політики, всеукраїнськими громадськими організаціями забезпечено проведення на території області Міжнародного заходу та 4 Всеукраїнських заходів у сфері національно-патріотичного виховання, в яких від Київської області взяли участь 320 учасників (Програмою передбачалось – 300 учасників).

ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Охорона навколишнього природного середовища

У 2018 році пріоритетними напрямками роботи у сфері охорони навколишнього природного середовища були розширення та розвиток мережі природно-заповідного фонду, впровадження автоматизованого моніторингу стану атмосферного повітря, упорядкування водних об'єктів та проведення просвітницьких заходів.

За 2018 рік рішеннями Київської обласної ради оголошено 12 територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення загальною площею 1212,0 га (за 2017 рік – 5 об'єктів площею 34,7 га). Станом на 01.01.2019 на території Київської області знаходиться 226 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею – 291,9 тис.га

(8 місце серед регіонів України), що становить 10,4% від адміністративної площі області.

У рамках Регіональної програми розвитку природно-заповідного фонду Київської області "Київщина заповідна" на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 300-14-VII зі змінами) реалізовано 3 заходи на загальну суму 4802,3 тис. гривень. Відповідно до укладених договорів за результатами проведення процедури держзакупівель розроблено проекти землеустрою для 14 територій та об'єктів природно-заповідного фонду області (у 2017 році – 7 аналогічних проектів), які розташовані в межах 11 районів.

У рамках Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2017-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 299-14-VII зі змінами) протягом 2018 року проведено роботи з реалізації 14 заходів на загальну суму майже 40,1 млн гривень.

За рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища проведено роботи з реконструкції каналізаційних очисних споруд у м. Березань та каналізаційного колектора з прокладанням третьої гілки у м. Бровари на загальну суму понад 9480,5 тис. грн, а також забезпечено функціонування, модернізація та технічний супровід "Системи моніторингу Київської області".

З метою розширення мережі стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря у звітному році придбано та встановлено обладнання 9 стаціонарних постів у містах Узин, Переяслав-Хмельницький, Ірпінь, Вишневе, Боярка, Обухів, Кагарлик та смт Іванків і Велика Димерка Броварського району (у 2017 році було лише 4 пости спостереження). Пости здійснюють заміри двоокису сірки, двоокису азоту, окису вуглецю, сірководню, аміаку, озону, окису азоту, а також метрологічні параметри та рівень радіаційного забруднення, які автоматично відображатимуться на веб-додатку "Моніторинг довкілля". Крім цього, придбано та встановлено додаткове газоаналізаторне обладнання для мобільної лабораторії, яке надасть змогу вимірювати вміст пилу, сірководню, озону, хлору та рівень шумового забруднення.

З метою упорядкування водних об'єктів області проведено підготовчі заходи для проведення робіт, пов'язаних з поліпшенням технічного, екологічного та санітарного стану Володарського водосховища з метою захисту від підтоплення і затоплення смт Володарка, відновлено гідрологічний режим та покращено екологічний стан річки Леглич у місті Ржищів, зокрема проведено роботи з розчистки русла річки протяжністю 622 м та загальною площею 2,12 га, розпочато роботи з поліпшення гідрологічного режиму ставу в центральній частині с. Тадіївка Володарського району, які планується продовжити у 2019 році.

Для впровадження проекту "Заходи із захисту від підтоплення в смт Калинівка Васильківського району Київської області" проведено 4 процедури держзакупівель та за результатами останньої укладено договір на виконання

відповідних робіт протягом 2018-2019 років. У звітному році захід не фінансувався.

Розроблено проектну документацію з відновлення гідрологічного режиму та екологічного стану водойм у с. Софіївська Борщагівка, що у подальшому надасть можливість провести відповідні роботи.

Вперше за багато років в області за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у Бородянському районі на р. Здвиж проведено встановлення 27,4 км меж земель водного фонду та водоохоронних зон.

Проведено паспортизацію 31 водного об'єкту у межах Тетіївського, Володарського та Білоцерківського районів, що надасть можливість здійснити перерахунок плати за користування водними об'єктами та збільшення доходів до бюджету.

За рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища проведено заходи з озеленення міст і сіл на території Поліського, Рокитнянського, Богуславського, Миронівського та Кагарлицького районів.

У рамках заходу "Проведення в області екологічних заходів "День довкілля", "Збережи ялинку", "Посади дерево" проведено щорічну всеукраїнську акцію "За чисте довкілля", якою було охоплено 979 населених пунктів області. За результатами акції було прибрано 3634,2 га прибудинкової території, висаджено 109,2 тис. дерев і 508 тис. кущів, упорядковано 249,4 тис.кв.м газонів і квітників.

Відповідно до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820, та на виконання розпорядження голови Київської облдержадміністрації від 09.02.2018 № 54 "Про утворення робочої групи для підготовки пропозицій до Національного плану управління відходами" спільно з райдержадміністраціями та містами обласного значення підготовлено та надано пропозиції Міністерству екології та природних ресурсів України до Національного плану управління відходами. Після їх затвердження в установленому порядку вони стануть основою для розробки обласного та місцевих планів управління відходами.

З метою забезпечення своєчасного реагування на електронні звернення громадян щодо виявлених місць чи об'єктів несанкціонованих та неконтрольованих звалищ відходів продовжує діяти електронний сервіс "Інтерактивна мапа Міністерства екології та природних ресурсів України" (esomara.gov.ua), який включає інтерактивну мапу сміттєзвалищ України та мобільний додаток із функцією он-лайн сповіщення про виявленні сміттєзвалища. На рівні області та районів визначено відповідальних осіб щодо оперативного реагування на звернення громадян, що надійшли на електронний сервіс.

Протягом 2018 року на електронний сервіс "Інтерактивна мапа сміттєзвалищ" надійшло 903 звернення від громадян щодо виявлених несанкціонованих та неконтрольованих стихійних звалищ сміття на території Київської області, які було розглянуто та надано відповідь. За результатами

звернень ліквідовано 481 стихійне сміттєзвалище, що є найкращим показником серед інших областей України (у 2017 році прийнято та розглянуто 277 електронних звернень, за результатами яких ліквідовано 127 стихійних сміттєзвалищ).

Згідно з наказом Мінприроди України від 24.04.2007 № 218 "Про надання екологічної інформації" щомісячно та щоквартально готується інформаційно-аналітична довідка про стан довкілля Київської області, де представлена узагальнена інформація стосовно забруднення атмосферного повітря Київської області, стану поверхневих вод та радіаційного стану довкілля. Вказана довідка та 117 інформаційних матеріалів на екологічну тематику за 2018 рік були розміщені на офіційному сайті Київської обласної державної адміністрації та інших інформаційних ресурсах.

Техногенна безпека

У 2018 році було проведено 13 засідань Київської обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, на яких розглянуто 76 питань у сфері цивільного захисту та прийнято 385 протокольних рішень, пов'язаних із запобіганням виникнення та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, небезпечних подій в області. У повному обсязі виконано 373 протокольних рішення, 8 питань виконуються згідно термінів протокольних рішень та 5 питань знаходяться в стадії постійного виконання на період осінньо-зимового періоду 2018-2019 років.

Рішенням Київської обласної ради від 27.04.2018 № 401-21-VII затверджено Обласну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018-2022 роки. З обласного бюджету у 2018 році фактично використано 3678,9 тис.грн на заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха. У рамках виконання заходів Програми розроблено робочий проект реконструкції регіональної (територіальної) автоматизованої системи централізованого оповіщення в Київській області та отримано позитивний експертний висновок державного підприємства "Київоблбудекспертиза".

Протягом 2018 року підрозділами Комунальної рятувально-водолазної служби "Київської обласної служби порятунку" не допущено загибелі людей в зонах відповідальності та в зонах дій рятувальних станцій (1,5 км).

Для захисту працівників і населення в області створений фонд захисних споруд цивільного захисту, який станом на 31.12.2018 налічує 584 захисні споруди (загальна місткість 218,85 тис. осіб), з них 145 сховищ загальною місткістю 66,4 тис. осіб та 439 протирадіаційних укриттів загальною місткістю 142,5 тис. осіб. За формами власності захисні споруди поділяються наступним чином: державної форми власності – 162 шт., комунальної – 271 шт., приватної – 151 штука.

За підсумками 2018 року в області здійснено технічну інвентаризацію 444 захисних споруд, що становить 76% від загальної кількості тих, що

знаходяться на обліку, з них за формами власності: державної форми власності – 126 шт., комунальної – 250 шт., приватної – 68 штук.

Найбільші робочі зміни забезпечені укриттям в захисних спорудах цивільної оборони на 100 відсотків.

За 2018 рік пройшли навчання 706 осіб, з них державних службовців – 225, посадових осіб органів місцевого самоврядування – 481 особа.

Протягом 2018 року в області проведено 2892 комплексних об'єктових навчання і тренування (488 – протиаварійних тренувань, 1402 – протипожежних та 365 тренувань об'єктових спеціалізованих служб).

За участю представників ДСНС України проведені командно-штабні тренування органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми Єдиної державної системи цивільного захисту Київської області щодо дій у разі виникнення надзвичайної ситуації на гідроспоруді Київської ГЕС, з органами управління територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Київської області щодо забезпечення безперервного руху автомобільного транспорту на автомобільних дорогах державного значення Київської області в осінньо-зимовий період 2018-2019 року та обмеження в'їзду автомобільного транспорту з основних магістралей у місто Київ, та з управлінням цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту з режиму функціонування в мирний час на режим функціонування в особливий період.

Охорона праці

Протягом 2018 року на підприємствах та організаціях області сталося 179 нещасних випадків, у результаті яких травмовано 194 працівники (у 2017 році – 201 випадок і 211 травмованих), у тому числі допущено 12 випадків із смертельними наслідками (на рівні 2017 року).

Найбільший рівень загального травматизму допущено на підприємствах Києво-Святошинського району – 29 випадків, у результаті яких було травмовано 29 осіб, Бородянського – 19/19, Обухівського – 13/14 і у містах Біла Церква – 29/31, Бровари – 21/32, Ірпінь – 14/14 відповідно.

Ріст виробничого травматизму допущено на підприємствах Бориспільського району (13 проти 6 травмованих у 2017 році), Броварського (32/24), в місті Біла Церква – (31/22), а із смертельними наслідками – у Бориспільському районі (на 3), Миронівському (на 1) та м. Біла Церква (на 2 випадки).

Основними причинами настання нещасних випадків є невиконання працівниками вимог інструкцій з охорони праці, порушення правил дорожнього руху, незадовільний стан виробничих об'єктів та засобів виробництва, а також недостатній контроль з боку посадових осіб за безпечним веденням робіт.

Забезпечення правопорядку і безпеки людини

В області проводяться заходи з ефективної реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень; підвищення загального рівня правопорядку і безпеки, зменшення кількості правопорушень, смертності і травматизму; створення системи соціальної профілактики правопорушень, налагодження дієвої співпраці правоохоронних органів, органів державної влади та місцевого самоврядування; підвищення результативності діяльності правоохоронних органів і збільшення показників розкриття злочинів; створення належних умов для ефективної роботи правоохоронних органів.

Протягом 2018 року зареєстровано понад 374 тис. заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події (на 4,9% більше, ніж у 2017 році). Зареєстровано 18627 кримінальних правопорушень (на 22,5% менше у порівнянні з 2017 роком) та 8825 тяжких та особливо тяжких злочинів (на 22,9% менше). Порівняно із 2017 роком зменшилася кількість шахрайств на 2,2%, грабежів, розбоїв, крадіжок – відповідно на 13,3%, 35,2% та 25,9 відсотка.

У звітному періоді розслідувано на 2,4% більше грабежів та на 13,8% менше умисних вбивств порівняно з 2017 роком. Відбулось зменшення кількості вчинених фактів згвалтувань (на 60% менше, ніж у 2017 році), всі злочини вказаної категорії є розкритими.

За 2018 рік зареєстровано на 10,9% більше фактів вчинення хуліганства порівняно з 2017 роком, розслідувано таких фактів на 8,2% більше. Задokumentовано на 7,7% менше злочинів щодо незаконного поводження зі зброєю. Розслідувано на 23,7% менше злочинів цього виду порівняно з 2017 роком. З незаконного обігу вилучено 19733 одиниці вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухівки та пристроїв до неї.

Протягом 2018 року за закінченими кримінальними провадженнями встановлено 328 млн грн матеріальних збитків, завданих громадянам та державі внаслідок злочинних посягань. Відшкодовано збитків на суму 35,4 млн грн, вилучено майна, готівки, цінних паперів, іноземної валюти на суму 24,2 млн грн, накладено арешт у сумі 111 млн гривень. Рівень відшкодування становить 52,2 відсотка.

У 2018 році до суду направлено матеріали відносно 16 організованих злочинних груп. Членами організованих злочинних груп учинено 181 кримінальне правопорушення. Виявлено 66 осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у складі організованих злочинних груп. Виявлено 455 осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у складі груп, 88 з яких заарештовано.

У звітному періоді задокументовано на 12,1% менше наркозлочинів. Виявлено 78 злочинів у сфері господарської діяльності. Зареєстровано 628 кримінальних правопорушень, скоєних у сфері службової діяльності, 94 факти одержання неправомірної вигоди, 16 – у сфері освіти (розслідувано 5 таких злочинів), 55 – у сфері земельних відносин (розслідувано – 36), 21 – у сфері житлово-комунального господарства. Покращено стан роботи із

виявлення та документування фактів торгівлі людьми (виявлено на 17,6% більше, ніж у 2017 році).

Зменшилась злочинність серед неповнолітніх (на 26,6%), учинених дітьми особливо тяжких (на 50%) та тяжких (на 21,5%) злочинів. Кримінальні правопорушення вчинили 137 неповнолітніх осіб, серед яких: 51 – учні середніх навчальних закладів, 28 – учні коледжів, 13 – навчаються у вищих навчальних закладах, 45 – не навчаються і не працюють. За звітний період до суду направлено 159 кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми. На профілактичному обліку за категорією "Дитина-правопорушник" перебуває 101 неповнолітній. За 2018 рік надійшло 516 повідомлень щодо безвісного зникнення 533 неповнолітніх, з яких розшукано 531 дитину.

У тісній співпраці місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та правоохоронних органів здійснюються заходи з профілактики правопорушень та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню протиправних дій, забезпечення та зміцнення правопорядку в області, стабілізації криміногенної ситуації, зменшення кількості злочинів та інших правопорушень, пов'язаних з використанням транспортних засобів, покращення соціально-економічної та морально-психологічної ситуації в регіоні.

У 2018 році на території області проведено близько 600 громадських слухань, під час яких здійснювався моніторинг криміногенної ситуації по кожному населеному пункту, велась просвітницька робота серед населення щодо необхідності організації охорони публічної безпеки та порядку, реабілітаційні та профілактичні заходи з особами, які звільнилися з місць позбавлення волі.

Інформаційна політика та електронне врядування

У Київській області відповідно до Закону України "Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації" (далі – Закон) у 2018 році повністю реформовано 20 друкованих засобів масової інформації (здійснена перереєстрація як юридичної особи, так і друкованого ЗМІ). Керівники друкованих засобів масової інформації області повідомили про перереєстрацію видань та зміну назви, отримання нових свідоцтв. Не реформовані два друкованих видання: "Ржищів", "Життя і слово".

У звітному періоді проведено 10 робочих зустрічей (за 2017 рік – 5 зустрічей) керівництва Київської облдержадміністрації з редакторами комунальних друкованих засобів масової інформації та співзасновниками редакцій, на яких розглядалися актуальні питання ходу реалізації Закону, напрацьовувались шляхи активізації процесу реформування галузі.

У жовтні 2018 року відбулось засідання колегії Державного комітету телебачення і радіомовлення України, на якому було заслухано звіт щодо проведення процесу реформування комунальних друкованих ЗМІ на території Київської області.

Протягом 2018 року Національною спілкою журналістів України, Українським інститутом підвищення кваліфікації працівників телебачення, радіомовлення і преси проведено 11 тематичних семінарів, до яких були залучені представники трудових колективів редакцій, що знаходяться або завершили процес реформування.

Мережа кабельного телебачення Київщині є найбільш розгалуженою в Україні. На території області працюють 44 провайдери програмної послуги, які володіють 54 ліцензіями. Загалом послугами кабельного телебачення користуються мешканці 40 населених пунктів. Також працюють 8 місцевих ліцензіатів, які здійснюють ефірне телевізійне мовлення: ПП "Авіс" (мовлення в смт Макарів), КП Рокитнянського райради "ТК "Рокита" (сmt Рокитне), КП "ТРК "Березань" (м.Березань), ТРС "Миронівка" (м.Миронівка), ТС "ТБ Кагарлик" (м.Кагарлик), ТРК "Альта" (м. Переяслав-Хмельницький), ТОВ "ТРК "Грант" (сmt Ставище). Редакції проводового радіомовлення продовжують працювати у 12 містах та селищах.

З метою активізації процесів висвітлення економічних та соціальних реформ в друкованих засобах масової інформації, фінансової підтримки регіональних комунальних друкованих ЗМІ виконувались заходи Програми підтримки розвитку засобів масової інформації та інформування населення Київської області на 2016-2018 роки, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 15.06.2016 №150-06-VII зі змінами. Фактично на реалізацію заходів вказаної Програми у 2018 році використано кошти у сумі 18,0 млн гривень.

За рахунок зазначених коштів надана фінансова підтримка КП КОР "Поліфаст" для придбання паперу, оплачено поліграфічні послуги друкування видань "Київська Правда" та "Час Київщини", видання спецвипусків зазначених обласних газет, розробка та виготовлення друкованої зовнішньо-інформаційної продукції, презентаційного відеоролика про Київську область "Київщина – територія можливостей".

За звітний період у світ вийшло 50 передплатних примірників обласної газети "Час Київщини" та 33 спецвипуски зазначеного видання.

Відповідно до доручень центральних органів виконавчої влади та завдань Програми підтримки розвитку засобів масової інформації та інформування населення Київської області на 2016-2018 роки у звітному році проведено 26 тематичних інформаційних кампаній (виготовлено та розповсюджено на території області 776 тематичних бігбордів та 328 сітілайтів, з яких за кошти обласного бюджету – 426 бігбордів та 198 сітілайтів, інші рекламні засоби отримано від Міністерства інформаційної політики України). На сторінках регіональних ЗМІ та місцевих ТРК розміщувались тематичні друковані та роз'яснювальні матеріали, тематичні макети, заставки, запроваджено тематичні рубрики.

Протягом 2018 року на виконання доручення Адміністрації Президента України продовжено підготовку звітних матеріалів на тему "Медіаактивність", запроваджено підготовку інформації на тему "Рада регіонального розвитку".

З метою активізації заходів із мобілізації здійснено 48 тематичних моніторингових електронних та друкованих ЗМІ, офіційних сайтів Київської облдержадміністрації, райдержадміністрацій, міськвиконкомів.

На 38 інформаційних площадках офіційних сайтів Київської облдержадміністрації, райдержадміністрацій, міськвиконкомів (міст обласного значення) оприлюднюються інформаційні матеріали Кабінету Міністрів України щодо здійснення заходів з реформування відповідних галузей економіки та реалізації соціальних проектів (всього розміщено близько 380 матеріалів).

З метою полегшення доступу населення області до публічної інформації доступ до мережі Інтернет мають 255 бібліотек області, створено 630 спеціально відведених місць для користувачів та Інтернет-центри.

При 30 бібліотеках діють пункти доступу громадян до офіційної інформації органів влади, які забезпечують вільний доступ до публічної інформації, електронних послуг, а також надають можливість формувати навички роботи з мережевими ресурсами органів влади та управління шляхом консультування і проведення різних тренінгів та уроків-практикумів. Пунктами доступу громадян до офіційної інформації органів влади протягом 2018 року скористалися близько 3 тисяч осіб.

Для усіх користувачів проводяться групові і індивідуальні навчання, надаються експрес-консультації. Метою таких тренінгів та навчань є донесення до слухачів в теоретичній та практичній формі інформації про електронне урядування, електронний уряд та електронні послуги, ознайомлення із офіційним інтернет-представництвом Президента України, порталом Верховної Ради України, Урядовим порталом, сайтами Національного центру електронного урядування, Урядового контактного центру, державної системи електронних звернень тощо. На сайтах бібліотек розміщується інформація про електронні сервіси та електронні послуги.

В Інтернет-центрах центральних районних та міських бібліотек проводяться індивідуальні курси комп'ютерної грамотності. Проект "Курси комп'ютерної грамотності для поважних людей" діє в більшості центральних районних та міських бібліотеках. Протягом 2018 року для користувачів бібліотек проведено понад 350 навчань комп'ютерної грамотності, в яких взяли участь понад 1200 осіб.

З метою популяризації електронних послуг бібліотеки області проводять активу просвітницьку роботу: бесіди, тематичні години, години спілкування та інформації. За звітний період проводились наступні тематичні бесіди: "Електронні послуги доступні кожному", "Е-послуги – інновація на користь громадянам", "Е-урядування – перші кроки до майбутньої громади", "Бібліотека – центр доступу населення до е-урядування", "Влада – бібліотека – громада: приєднуємося до е-урядування", "Електронні послуги – це вигідно, корисно, цікаво", "Реалізуємо право громади до доступ до електронних послуг" та інші.

За результатами моніторингу регіональних засобів масової інформації на Київщині продовжується популяризація електронних послуг через ЗМІ та

громадські організації шляхом підготовки відповідних інформаційних матеріалів та відео роликів.

Інформаційні матеріали зазначеної тематики друкуються регіональною пресою у започаткованих рубриках: "Актуально", "Гаряча лінія", "Інновації", "Варто знати", "Інформує районний Центр зайнятості", "Державна служба зайнятості інформує", "Важливо", "Повідомляє сервісна служба", "Подія", "Центр зайнятості", "Вступна кампанія", "Пульс податкової", "ВЕБ- портал електронних послуг ПФУ", "Увага: нові послуги!", "Консультує спеціаліст", "Електронна черга".

Через портал державних послуг iGov, розроблений за допомогою волонтерів, на території Київської області станом на 01.01.2019 можна було замовити та отримати 146 видів адміністративних послуг.

За підтримки проекту "Підтримка електронного урядування для децентралізації в Україні (EGOV4UKRAINE)" для центрів надання адміністративних послуг розроблена інформаційна система "Вулик", яка має доступ до державних реєстрів, а також можливість онлайн-обміну даними через систему "Трембіта", і допоможе підвищити доступність та якість надання адміністративних послуг. На сьогодні чотири ЦНАПи міст Українка, Ржищів, Переяслав-Хмельницький, Обухів Київської області здійснюють пілотне впровадження системи.

У Київській області діє Програма інформатизації Київської області на 2017-2020 роки "Електронна Київщина", затверджена рішенням сесії Київської обласної ради від 19.05.2017 № 317-14-УП (зі змінами від 27.04.2018 № 404-21-VII), метою якої є впровадження технологій е-урядування в органах виконавчої влади Київської області через розбудову системи електронного документообігу (далі – СЕД) у Київській обласній державній адміністрації, структурних підрозділах, установах і організаціях органів виконавчої влади та органах місцевого самоврядування Київської області.

Загальний обсяг фінансування заходів цієї програми на 2018 рік, затверджений в обласному бюджеті Київської області, становив 9908,1 тис. гривень. Сума коштів, що була виділена на виконання відповідних заходів, становила 5989,5 тис. гривень. У рамках цієї Програми протягом звітнього року було проведено аналіз та дослідження СЕД в Київській облдержадміністрації; придбано, налаштовано серверне та телекомунікаційне обладнання для впровадження СЕД; придбано ліцензію на право використання, налаштування та впровадження в експлуатацію СЕД; проведено навчання фахівців облдержадміністрації на базі створеної системи.

Голова ради

М.А. Стариченко

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ
економічного і соціального розвитку Київської області у 2017-2018 роках

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	2017 рік	2018 рік			
				показники Програми	факт	темп, до показників Програми, %	темп, до показників 2017 року, %
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Індекс промислового виробництва (у порівняних цінах)	%	110,3	104,3	102,0	x	x
2.	Обсяг реалізованої промислової продукції у відпускних цінах підприємств	млн грн	94319,1*	98365,9	114297,4*	116,2	121,2
2.1	- у розрахунку на 1 особу	грн	53797,0	56160,9	64900,7	115,6	120,6
3.	Кількість малих і середніх підприємств	од.	19307	18061	**	-	-
4.	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) на малих і середніх підприємствах	млн грн	268263,3	272398,1	**	-	-
5.	Валова продукція сільського господарства по всіх категоріях господарств у постійних цінах 2010 року	млн грн	14526,7	14600,5	17962,0	123,0	120,7
5.1	- у розрахунку на 1 особу	грн	8381,0	8481,6	10297,0	121,4	122,9
6.	Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування						
6.1	- у фактичних цінах	млн грн	31019,9*	33245,5	37476,9*	112,7	109,8* ³
6.2	- у розрахунку на 1 особу	тис.грн	18,0	19,3	21,3	110,4	118,3

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	2017 рік	2018 рік			
				показники Програми	факт	темп, до показників Програми, %	темп, до показників 2017 року, %
1	2	3	4	5	6	7	8
7	Обсяг прямих іноземних інвестицій (станом на кінець року), всього	млн дол США	1565,1	1616,7	1591,6	98,4	100,2
7.1.	- у розрахунку на 1 особу	дол. США	900,2	940,3	903,7	96,1	100,4
8.	Обсяг обороту роздрібної торгівлі	млрд грн	55,1*	62,7	64,9*	103,5	108,0* ³
9.	Обсяг експорту товарів	млн дол. США	1748,4	1880,5	1856,9	98,7	106,2
10.	Обсяг імпорту товарів	млн дол. США	3404,1	3621,7	3645,3	100,7	107,1
11.	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів	од.	681* ⁴	678* ⁴	671* ⁴	99,0	98,5
11.1	- учнів у них	тис. осіб	197,4* ⁴	204,6* ⁴	208,5* ⁴	101,9	105,6
12.	Кількість дитячих дошкільних закладів	од.	766	786	779	99,1	101,7
12.1	- дітей у них	тис. осіб	73,5	75,0	74,8	99,7	101,8
13.	Кількість лікарняних закладів	од.	64* ⁵	63* ⁵	59* ⁵	93,6	93,6
14.	Кількість лікарняних ліжок	ліжок	11399* ⁵	11229* ⁵	11205* ⁵	99,8	98,3
14.1	- у тому числі кількість ліжок на 10 тис. насел.	ліжок	66,0* ⁵	65,2* ⁵	64,1* ⁵	98,3	97,1
15.	Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування	тис.кв м	1825,0	1837,0	1541,0	83,9	89,6
	у тому числі:						
15.1	- у міських поселеннях	тис.кв м	814,4	821,2	636,2	77,5	78,1

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	2017 рік	2018 рік			
				показники Програми	факт	темп, до показників Програми, %	темп, до показників 2017 року, %
1	2	3	4	5	6	7	8
15.2.	- у сільській місцевості	тис.кв м	1010,6	1015,8	904,8	89,1	89,5
16.	Середньорічна чисельність наявного населення	тис.осіб	1744,4	1751,5	1761,1	100,5	101,0
17.	Економічно активне населення у віці 15-70 років	тис.осіб	793,0	796,0	806,8	101,4	101,7
18.	Зайняте населення у віці 15-70 років	тис.осіб	741,1	744,8	755,7	101,5	102,0
19.	Рівень безробіття населення, визначеного за методологією МОП, у віці 15-70 років, у % до економічно активного населення відповідної вікової групи	%	6,5	6,2	6,3	x	x
20.	Наявний дохід населення - всього	млн грн	88379,0	95665,0	*6	-	-
20.1	- у розрахунку на 1 особу населення	грн	50664,4	55739,7	*6	-	-
21.	Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника	грн	7188,0	8244,0	9097,0	110,3	126,6

* - за даними щомісячної/щоквартальної статистичної звітності

** попередні статистичні дані (без урахування результатів діяльності банків та бюджетних установ та без урахування зміни підприємствами основного виду діяльності) будуть оприлюднені у липні 2019 року

*³ – у порівнянних цінах

*⁴ - без урахування вечірніх, відомчих та приватних закладів

*⁵ - без урахування відомчих та приватних закладів

*⁶ – попередні статистичні дані будуть оприлюднені наприкінці квітня 2019 року, остаточні – наприкінці січня 2020 року

Голова ради

М.А. Стариченко